

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

VŨ HẢI UYÊN

**TỔ CHỨC VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA THANH TRA NỘI
BỘ TỪ THỰC TIỄN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
LUẬT HIẾN PHÁP VÀ LUẬT HÀNH CHÍNH**

Hà Nội, 2018

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

VŨ HẢI UYÊN

**TỔ CHỨC VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA THANH TRA NỘI BỘ
TỪ THỰC TIỄN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI**

Ngành: Luật Hiến pháp và Luật Hành chính

Mã số: 8.38.01.02

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:
TS. NGUYỄN TUẤN KHANH

Hà Nội, 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn là công trình nghiên cứu của tôi. Các thông tin số liệu, nêu trong luận văn là trung thực. Việc tham khảo số liệu, thông tin, ví dụ trong luận văn đều có trích dẫn nguồn cụ thể, chính xác.

Tác giả luận văn

Vũ Hải Uyên

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ TỔ CHỨC VÀ HOẠT ĐỘNG THANH TRA NỘI BỘ TRONG ĐƠN VỊ SỰ NGHIỆP CÔNG LẬP DO THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ QUYẾT ĐỊNH THÀNH LẬP	8
1.1. Quan niệm về thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập	8
1.2. Thẩm quyền, nội dung, hình thức, đối tượng, trình tự thủ tục thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập	18
1.3. Yếu tố tác động đến tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.....	28
Chương 2: THỰC TRẠNG TỔ CHỨC VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA THANH TRA NỘI BỘ TỪ THỰC TIỄN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI	33
2.1. Khái quát địa vị pháp lý, chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Đại học Quốc gia Hà Nội	33
2.2. Thực tiễn tổ chức và hoạt động của các tổ chức thanh tra nội bộ ở Đại học Quốc gia Hà Nội thời gian qua.....	36
2.3. Đánh giá chung về thực trạng tổ chức và hoạt động.....	57
Chương 3: PHƯƠNG HƯỚNG, GIẢI PHÁP KIẾN TOÀN TỔ CHỨC VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ CỦA THANH TRA NỘI BỘ TRONG ĐƠN VỊ SỰ NGHIỆP CÔNG LẬP DO THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ QUYẾT ĐỊNH THÀNH LẬP	64
3.1. Phương hướng	64
3.3. Giải pháp chung về đổi mới tổ chức và nâng cao hiệu quả hoạt động của tổ chức thanh tra nội bộ trong các đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập	67
3.4. Giải pháp và kiến nghị đổi mới tổ chức và nâng cao hiệu quả hoạt động của tổ chức thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội	75
KẾT LUẬN	78
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	81

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

ĐVSNCL

ĐƠN VỊ SỰ NGHIỆP CÔNG LẬP

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1: Bảng tổng hợp tiếp nhận và giải quyết đơn, thư khiếu nại tố cáo cấp Đại học Quốc gia Hà Nội 2015-2017	47
Bảng 2.2: Cơ cấu cán bộ làm công tác thanh tra và pháp chế tại Đại học Quốc gia Hà Nội tính đến ngày 20 tháng 3 năm 2018.....	53
Bảng 2.3: Bảng tổng hợp tiếp nhận và giải quyết đơn, thư khiếu nại tố cáo cấp đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội 2015-2017.....	56

DANH MỤC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ

Sơ đồ 2.1: Sơ đồ tổ chức Đại học Quốc gia Hà Nội	34
Biểu đồ 2.1: Tổ chức làm công tác thanh tra và pháp chế tại Đại học Quốc gia Hà Nội giai đoạn 2015 – 2017	49
Biểu đồ 2.3: Tỷ lệ tổ chức thanh tra trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội thực hiện theo đúng quy định tính đến hết năm 2017.....	52
Biểu đồ 2.2: Cán bộ làm công tác thanh tra pháp chế tại Đại học Quốc gia Hà Nội giai đoạn 2015-2017	54

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu

Thanh tra có vai trò quan trọng, phục vụ thiết thực cho sự lãnh đạo của Đảng và sự quản lý của Nhà nước đối với đời sống xã hội. Nó là chức năng thiết yếu của quản lý, là công cụ phục vụ sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước. Thanh tra luôn luôn gắn liền với quản lý, là một nội dung của quản lý. Thanh tra còn là một phương thức phát huy dân chủ, tăng cường pháp chế, phát hiện, phòng ngừa và xử lý những biểu hiện quan liêu, tham ô, lãng phí và những hành vi vi phạm pháp luật trong hoạt động quản lý.

Ngay sau khi Nhà nước Việt Nam dân chủ cộng hòa thành lập, ngày 23 tháng 11 năm 1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ký sắc lệnh số 64 thành lập Ban thanh tra đặc biệt, tiền thân của tổ chức Thanh tra Nhà nước hiện nay. Qua hơn 70 năm, phát triển, tổ chức và hoạt động thanh tra đã góp phần quan trọng và không thể thiếu trong hoạt động quản lý Nhà nước, nhằm đảm bảo hiệu lực cũng như hiệu quả trong công tác quản lý Nhà nước.

Từ khi tổ chức thanh tra ra đời và hoạt động đến nay, đã có nhiều văn bản quy phạm pháp luật được ban hành như Pháp lệnh Thanh tra 1990; Luật Thanh tra 2004 và Luật Thanh tra 2010... góp phần quan trọng trong việc bổ sung cơ chế, chính sách, pháp luật nhằm khắc phục kịp thời những sơ hở trong công tác quản lý góp phần quan trọng phát triển kinh tế và tăng cường trật tự kỷ cương xã hội. Hệ thống các cơ quan có chức năng thanh tra hiện nay gồm các cơ quan thanh tra nhà nước và các cơ quan được giao thực hiện chức năng thanh tra chuyên ngành. Bên cạnh đó, trong nhiều cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp công lập và doanh nghiệp nhà nước cũng thành lập các tổ chức thực hiện chức năng thanh tra trong nội bộ. Đối với các đơn vị sự nghiệp công lập, đặc biệt là các đơn vị sự nghiệp công lập thuộc Chính phủ hoặc do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập tuy pháp luật về thanh tra không trực tiếp quy định về mô hình tổ chức và chức năng, nhiệm vụ quyền hạn của các tổ chức nội bộ. Nhưng nhìn chung, việc thành lập các tổ chức này là nhu cầu thiết yếu và hoạt động của các tổ chức thanh tra trong các đơn vị này đã góp phần quan trọng trong thanh tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng thuộc phạm vi thẩm quyền của đơn vị sự nghiệp công lập.

Thời gian qua, cùng với những kết quả đã đạt được, tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ trong những đơn vị sự nghiệp công lập còn nhiều hạn chế, bất cập. Về tổ chức, hiện chưa có mô hình tổ chức thanh tra thống nhất trong các đơn vị sự nghiệp

công lập. Cơ sở pháp lý về tổ chức, chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của các tổ chức thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập. Về hoạt động, cơ sở pháp lý về hoạt động thanh tra nội bộ trong các đơn vị sự nghiệp công lập chưa hoàn thiện. Hoạt động thanh tra nội bộ được thực hiện trên cơ sở áp dụng các quy định của pháp luật về thanh tra và các văn bản về lĩnh vực tiếp công dân, khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng mà hiện nay là Luật Thanh tra năm 2010, Luật Tiếp công dân năm 2013, Luật Khiếu nại 2011, Luật Tố cáo 2011, Luật Phòng, chống tham nhũng và các văn bản hướng dẫn thi hành.

Thực tiễn cho thấy các hoạt động còn những bất cập sau:

Về thanh tra, thi hành Luật Thanh tra còn nhiều hạn chế, yếu kém, nhất là tình trạng thanh tra chông chéo, trùng lặp, kéo dài thời gian thanh tra, thậm chí còn có tiêu cực trong hoạt động thanh tra. Bên cạnh đó, mặc dù có những chuyển biến tích cực song tình hình khiếu nại, tố cáo vẫn tiềm ẩn nguy cơ bất ổn, như khiếu nại liên quan đến vấn đề chính trị, tôn giáo, yếu tố nước ngoài, nhiều người tham gia, bị các thế lực lợi dụng, tại một số nơi xuất hiện điểm nóng... [32]

Về công tác tiếp công dân, giải quyết khiếu nại tố cáo trong thời gian qua cho thấy tồn tại một số vướng mắc, bất cập như: Quy định về tên gọi, mô hình tổ chức, nhiệm vụ, quyền hạn, cơ chế hoạt động của tổ chức tiếp công dân còn thiếu thống nhất. Nhiệm vụ, quyền hạn của người phụ trách trụ sở tiếp công dân, người làm công tác tiếp công dân chưa được quy định đầy đủ và rõ ràng. Tiêu chuẩn, chế độ chính sách, trình tự, thủ tục tiếp công dân đối với người tiếp công dân chưa được quy định đầy đủ và cụ thể. Việc tiếp công dân còn hình thức, chưa hiệu quả, có nơi còn biểu hiện thiếu tinh thần trách nhiệm, thái độ không đúng mực đối với người dân đến khiếu nại, tố cáo, kiến nghị, phản ánh; tình trạng né tránh trách nhiệm, hướng dẫn công dân không đúng quy định vẫn còn xảy ra. Chế độ thông tin về tình hình khiếu nại, tố cáo, kiến nghị, phản ánh tại Trụ sở tiếp công dân, cơ quan, tổ chức, đơn vị chưa được đầy đủ, kịp thời; công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về khiếu nại, tố cáo và tiếp công dân chưa được quan tâm đúng mức.

Về phòng, chống tham nhũng, công tác phát hiện, xử lý tham nhũng chưa đáp ứng yêu cầu, số vụ việc, vụ án tham nhũng được phát hiện còn ít, một số vụ việc xử lý còn kéo dài, chưa nghiêm, thu hồi tài sản tham nhũng đạt kết quả thấp, gây tâm lý bức xúc và hoài nghi trong xã hội về quyết tâm phòng, chống tham nhũng của Đảng và Nhà nước ta; các quy định về xử lý trách nhiệm của người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị khi để xảy ra hành vi tham nhũng trong cơ quan, tổ chức đơn vị mình

còn thiếu rõ ràng, chưa thực chất và không khuyến khích được tính chủ động của người đứng đầu trong phòng ngừa, phát hiện hành vi tham nhũng; quy định về trách nhiệm của các cơ quan có thẩm quyền trong hoạt động thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, giải quyết tố cáo nhằm nâng cao hiệu quả phát hiện tham nhũng chưa có sự phân định rõ ràng nhằm tăng cường tính chủ động và điều phối trong hoạt động phối hợp giữa các cơ quan...

Bên cạnh đó, lực lượng làm công tác thanh tra nội bộ không ổn định... trình độ của một số cán bộ thanh tra chưa đáp ứng được yêu cầu và kỹ năng nghề nghiệp, cũng như phẩm chất đạo đức và bản lĩnh chính trị khi thực hiện nhiệm vụ được giao. Những tồn tại, bất cập đã ảnh hưởng không nhỏ đến tổ chức hoạt động của công tác thanh tra, chưa đáp ứng được yêu cầu cũng như mục đích của hoạt động thanh tra theo Điều 2 Luật Thanh tra năm 2010.

Cùng với yêu cầu và đòi hỏi tổ chức và hoạt động thanh tra nói chung, tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập, cũng như tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ từ thực tiễn Đại học Quốc gia Hà Nội nói riêng, cần tiếp tục nâng cao nhận thức về vị trí và vai trò của công tác thanh tra trong quá trình đổi mới căn bản, toàn diện trong giáo dục; kiện toàn tổ chức, đội ngũ làm công tác thanh tra nội bộ, cộng tác viên thanh tra; nâng cao chất lượng và hiệu quả của hoạt động thanh tra, giải quyết khiếu nại, giải quyết tố cáo, phòng, chống tham nhũng; tập trung thanh tra, kiểm tra việc thực hiện nhiệm vụ được giao đặc biệt là những vấn đề dư luận quan tâm; chuẩn hóa hoạt động thanh tra, tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo; tăng cường xử lý sau thanh tra.

Để làm được những yêu cầu trên cần phải đánh giá một cách trung thực tình hình thực tiễn của công tác thanh tra nội bộ từ những đơn vị sự nghiệp công lập cụ thể, từ đó, chỉ ra những khó khăn, vướng mắc, đề xuất các giải pháp về tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ trong thời gian tới.

Xuất phát từ những lý do trên, tác giả chọn đề tài “Tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ từ thực tiễn Đại học Quốc gia Hà Nội” làm đề tài luận văn nghiên cứu.

2. Tình hình nghiên cứu đề tài

Thứ nhất, các đề tài nghiên cứu khoa học

- Đề tài: “Đổi mới hệ thống tổ chức và hoạt động của ngành Thanh tra trong cơ chế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa - Luận cứ khoa học phục vụ sửa đổi

Luật thanh tra và hoàn thiện pháp luật về thanh tra” Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ, năm 2007 do Trần Văn Truyền làm Chủ nhiệm.

Đề tài: “Các nguyên tắc trong hoạt động thanh tra - Một số vấn đề lý luận và thực tiễn” Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ, năm 2011 do Nguyễn Thái Hồng làm chủ nhiệm. Đề tài đã đi sâu phân tích thực trạng các quy định pháp luật và việc thực hiện các nguyên tắc trong hoạt động thanh tra trên thực tế. Trên cơ sở phân tích các nguyên tắc trong hoạt động thanh tra trong từng giai đoạn tiến hành thanh tra, đề tài đã tiến hành đánh giá những quy định của pháp luật, những tồn tại, hạn chế trong việc thực hiện trên thực tế làm cơ sở cho việc đề xuất.

Đề tài: "Hoàn thiện pháp luật về thanh tra trong giai đoạn hiện nay" đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ, năm 2016 do Văn Tiến Mai làm chủ nhiệm. Đề tài làm rõ cơ sở lý luận của việc hoàn thiện pháp luật về thanh tra; phân tích thực trạng pháp luật về thanh tra trong giai đoạn hiện nay, trên cơ sở đó, Đề tài đưa ra quan điểm, giải pháp hoàn thiện pháp luật về thanh tra trong thời gian tới.

Đề tài: “Một số giải pháp nhằm hạn chế trùng lặp, chồng chéo trong hoạt động thanh tra” Đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở, năm 2010 do Lê Đức Trung làm chủ nhiệm. Đề tài làm rõ quan niệm về trùng lặp, chồng chéo trong hoạt động thanh tra. Kết quả hoạt động thanh tra, đánh giá nguyên nhân dẫn đến sự chồng chéo hoạt động thanh tra; khắc phục tình trạng chồng chéo, trùng lặp hoặc bỏ trống trong hoạt động thanh tra, phục vụ thiết thực cho công tác quản lý, điều hành vĩ mô trên phạm vi cả nước của Chính phủ.

Thứ hai, sách chuyên khảo

“Kỷ yếu khoa học thanh tra” từ tập 1 đến tập 8 của Viện Khoa học thanh tra phát hành năm 2003; “Hiệu quả của pháp luật những vấn đề lý luận và thực tiễn” Sách chuyên khảo - Tái bản lần thứ nhất có sửa chữa, bổ sung, Nhà xuất bản Chính trị, Quốc gia - Sự thật năm 2015.

Thứ ba, các bài Báo đăng trên tạp chí

Nguyễn Thị Bích Hương “Về vai trò của các cơ quan thanh tra nhà nước trong phòng, chống tham nhũng hiện nay” Tạp chí Thanh tra 2012.

Bùi Công Quang “Pháp luật về tổ chức và hoạt động của đơn vị sự nghiệp công lập ở Việt Nam” Tạp chí Dân chủ và Pháp luật 7/2018.

Thứ tư, các đề tài luận án, luận văn đã bảo vệ

Luận án tiến sĩ Luật học "Vai trò của các cơ quan thanh tra nhà nước trong kiểm soát việc thực hiện quyền hành pháp ở Việt Nam" của tác giả Nguyễn Văn Tuấn năm 2015.

Luận văn thạc sĩ Luật học "Vai trò của cơ quan thanh tra hành chính trong giải quyết khiếu nại ở Việt Nam hiện nay" của tác giả Bùi Thị Thanh Thủy năm 2007; Luận văn thạc sĩ Luật học "Tổ chức và hoạt động của cơ quan thanh tra chuyên ngành ở Việt Nam hiện nay" của tác giả Nguyễn Thị Thục năm 2011; Luận văn thạc sĩ Luật học "Thanh tra chuyên ngành trong lĩnh vực Nội vụ ở tỉnh Nam Định" Nguyễn Thị Thanh Thủy năm 2017;... Các nghiên cứu trước đây sẽ là nguồn tài liệu tham khảo hữu ích cho tác giả về các vấn đề lý luận về thanh tra. Tuy nhiên các đề tài trên chủ yếu phân tích về thanh tra chuyên ngành và vai trò của thanh tra nhà nước trong lĩnh vực hành chính.

Nhìn chung, đã có khá nhiều đề tài nghiên cứu về hoạt động thanh tra nói chung nhưng đến nay, chưa có công trình nghiên cứu nào về tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ từ thực tiễn Đại học Quốc gia Hà Nội. Do vậy, trên cơ sở những kết quả nghiên cứu trước đây và các văn bản quy phạm pháp luật hiện nay về tổ chức và hoạt động thanh tra, việc nghiên cứu về đề tài này sẽ góp phần đóng góp thêm những luận cứ khoa học, cũng như cơ sở thực tiễn trong tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập nói chung và của Đại học Quốc gia Hà Nội nói riêng.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu:

Mục đích nghiên cứu của luận văn là làm rõ những vấn đề lý luận chung về tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập nói chung; đánh giá đúng đắn thực trạng tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ từ thực tiễn Đại học Quốc gia Hà Nội; đề xuất quan điểm, giải pháp về tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập nói chung và Đại học Quốc gia Hà Nội nói riêng.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu:

- Làm rõ những vấn đề lý luận liên quan đến tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập: Quan niệm, thẩm quyền, nhiệm vụ, quyền hạn, nội dung, đối tượng, trình tự thủ tục thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập; yêu cầu đặt ra đối với tổ chức và hoạt

động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.

- Đánh giá thực trạng tổ chức và hoạt của thanh tra nội bộ từ thực tiễn Đại học Quốc gia Hà Nội; chỉ ra được những kết quả đạt được, hạn chế, bất cập và nguyên nhân.

- Đưa ra phương hướng, giải pháp nhằm kiện toàn tổ chức và nâng cao hiệu quả hoạt động góp phần đảm bảo thực hiện hoạt động lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành trong đơn vị sự nghiệp công lập.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của luận văn là những vấn đề lý luận, pháp lý và thực tiễn về tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập và tập trung vào công tác thanh tra tại Đại học Quốc gia Hà Nội.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

- Phạm vi về nội dung nghiên cứu: Đề tài không chỉ nghiên cứu tổ chức và hoạt động thanh tra do các các tổ chức thanh tra nội bộ tiến hành mà còn nghiên cứu công tác tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng của các tổ chức thanh tra nội bộ để thấy được địa vị pháp lý, chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và thực tiễn tổ chức và hoạt động của các tổ chức thanh tra nội bộ trong các đơn vị sự nghiệp công lập.

- Về không gian: Luận văn nghiên cứu tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ tại Đại học Quốc gia Hà Nội.

- Về thời gian: Luận văn nghiên cứu với các số liệu từ năm 2013 đến năm 2017.

5. Kết quả dự kiến đạt được

Hiện nay chưa có đề tài nào nghiên cứu một cách toàn diện về cả lý luận và thực tiễn về tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ từ thực tiễn Đại học Quốc gia Hà Nội. Đây là đề tài mới, làm rõ được các vấn đề liên quan đến tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập; tổng kết được thực tiễn tổ chức và hoạt động của các tổ chức thanh tra nội ở Đại học Quốc gia Hà Nội tác giả hy vọng sẽ có những đóng góp thiết thực về mặt lý luận và thực tiễn vào hoạt động nghiên cứu hiện nay nhằm kiện toàn về tổ chức và nâng cao hiệu quả hoạt động của tổ chức thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập, cũng như tổ chức và

hoạt của thanh tra nội bộ Đại học Quốc gia Hà Nội. Qua đó, luận văn đã đưa ra một số đề xuất về quan điểm, giải pháp nhằm hoàn thiện pháp luật, kiện toàn về mặt tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.

6. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu

6.1. Phương pháp luận

Luận văn dựa trên cơ sở lý luận Mác - Lê Nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối của Đảng và Nhà nước về Nhà nước và Pháp luật, về giáo dục và đào tạo, các quan điểm của Đảng và Nhà nước về xây dựng Nhà nước pháp quyền, về cải cách nền hành chính và công tác thanh tra.

6.2. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp nghiên cứu tổng hợp: Phương pháp này chủ yếu tập trung nghiên cứu, tham khảo, phân tích sách, tài liệu, công trình nghiên cứu khoa học, lịch sử để làm rõ thêm lý luận về thanh tra, thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập.

- Phương pháp khảo sát thực tiễn: Để đánh giá thực trạng công tác thanh tra nội bộ tại Đại học Quốc gia Hà Nội để đánh giá một cách khách quan trung thực và đánh giá tính khả thi của các giải pháp được xây dựng;

- Nghiên cứu và phân tích thực trạng về tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ từ thực tiễn Đại học Quốc gia Hà Nội, đưa ra những nhận xét về những ưu điểm, hạn chế, những bất cập... trên cơ sở đó đưa ra đề xuất, giải pháp cho phù hợp.

7. Kết cấu của luận văn

Ngoài mở đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo, bố cục của luận văn gồm 03 chương cụ thể như sau:

Chương 1: Cơ sở lý luận về tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập

Chương 2: Thực trạng tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ từ thực tiễn Đại học Quốc gia Hà Nội

Chương 3: Phương hướng, giải pháp kiện toàn tổ chức và nâng cao hiệu quả của thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.

Chương 1

NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ PHÁP LÝ VỀ TỔ CHỨC VÀ HOẠT ĐỘNG THANH TRA NỘI BỘ TRONG ĐƠN VỊ SỰ NGHIỆP CÔNG LẬP DO THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ QUYẾT ĐỊNH THÀNH LẬP

1.1. Quan niệm về thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập

1.1.1. Khái quát đơn vị sự nghiệp công lập

Nước ta đã trải qua các giai đoạn giai đoạn phát triển nhận thấy cần bỏ cơ chế tập trung và bao cấp cần phải tập chung, nắm giữ cũng như điều tiết những hoạt động kinh tế - xã hội ở tầm vĩ mô, không can thiệp quá sâu vào tất cả mọi lĩnh vực của đời sống xã hội như trước đây. Sự ra đời của các ĐVSNCL giúp chia sẻ bớt gánh nặng với nhà nước trong lĩnh vực cung cấp dịch vụ công, góp phần cùng nhà nước thực hiện tốt chức năng xã hội của mình. Ngoài chức năng cung cấp dịch vụ công, ĐVSNCL còn có chức năng phục vụ quản lý nhà nước. Cũng chính từ sự đa dạng của các dịch vụ công và quá trình thu hẹp phạm vi kiểm soát của nhà nước trong lĩnh vực này mà nhà nước cần có một tổ chức có thể dễ dàng cho việc quản lý, kiểm soát cả về số lượng cũng như chất lượng của các loại hình dịch vụ công.

Cơ cấu tổ chức của các cơ quan hành chính nhà nước trước đây ĐVSNCL là một bộ phận cấu thành quan trọng. Cơ chế tài chính của cơ quan hành chính nhà nước và đơn vị sự nghiệp công là cơ bản giống nhau, về kinh phí hành chính trong quá trình thực thi nhiệm vụ, về biên chế và tổ chức hoạt động, trong khi các ĐVSNCL lại có những đặc điểm khác biệt với các cơ quan hành chính, vì vậy một yêu cầu cấp bách cần phải thực hiện đó là cải cách và tách chức năng quản lý nhà nước của cơ quan hành chính với cung cấp dịch vụ công của đơn vị sự nghiệp.

Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2001-2010 kèm theo Quyết định 136/2001/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ cũng đưa ra nội dung cải cách tổ chức bộ máy trong đó có vấn đề tách chức năng quản lý nhà nước của Bộ, cơ quan ngang bộ đối với ngành, lĩnh vực trong phạm vi cả nước với chức năng điều hành các tổ chức sự nghiệp công trực thuộc Bộ, cơ quan ngang bộ; theo đó, tách tổ chức hành chính với tổ chức sự nghiệp công để hoạt động theo các cơ chế riêng, phù hợp, có hiệu quả. Trong phương hướng, nhiệm vụ cải cách hành chính hành chính giai đoạn II (2006-2010), Chính phủ vẫn chủ trương cải cách các đơn vị sự nghiệp dịch vụ công, bảo đảm tách rõ hành chính với sự nghiệp, hoàn thiện thể

chế tự chủ, tự chịu trách nhiệm của các đơn vị sự nghiệp dịch vụ công trong tổ chức và hoạt động. [10]

Trong lộ trình cải cách đó, Chính phủ ban hành Nghị định số 10/2002/NĐ-CP ngày 16 tháng 1 năm 2002 về chế độ tài chính áp dụng cho các đơn vị sự nghiệp có thu, ngày 25/4/2006 Chính phủ có Nghị định số 43/2006/NĐ-CP quy định quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm về thực hiện nhiệm vụ, tổ chức bộ máy, biên chế, tài chính đối với ĐVSNCL.

Trong Luật Viên chức năm 2010, được quy định tại Khoản 1, Điều 9 “*Đơn vị sự nghiệp công lập là tổ chức do cơ quan có thẩm quyền của Nhà nước, tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội thành lập theo quy định của pháp luật, có tư cách pháp nhân, cung cấp dịch vụ công, phục vụ quản lý nhà nước.*” [26]

Như vậy ĐVSNCL được thành lập bởi cơ quan có thẩm quyền của Nhà nước, tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội theo quy định của pháp luật; là bộ phận cấu thành không thể thiếu trong tổ chức bộ máy của cơ quan nhà nước, tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội; ĐVSNCL có tư cách pháp nhân, với nhiệm vụ cung cấp dịch vụ công phục vụ quản lý nhà nước; Trong ĐVSNCL có lực lượng lao động chủ yếu là viên chức, đây là đặc trưng cơ bản của ĐVSNCL để phân biệt với cơ quan hành chính nhà nước, đơn vị sự nghiệp ngoài công lập, tổ chức khác... ĐVSNCL là bộ phận cấu thành trong cơ cấu cơ quan tổ chức nhà nước nhưng không mang tính quyền lực nhà nước, không có chức năng quản lý nhà nước và hoàn toàn bình đẳng với các tổ chức, cá nhân trong quan hệ cung cấp dịch vụ công; ĐVSNCL được thành lập theo trình tự thủ tục chặt chẽ.

Luật Viên chức năm 2010 quy định 2 loại ĐVSNCL gồm: Đơn vị được giao quyền tự chủ hoàn toàn về thực hiện nhiệm vụ, tài chính, tổ chức bộ máy, nhân sự và đơn vị chưa được giao quyền tự chủ hoàn toàn về thực hiện nhiệm vụ, tài chính, tổ chức bộ máy, nhân sự.

Xét dưới góc độ vị trí pháp lý, ĐVSNCL có thể chia thành 5 loại sau: đơn vị thuộc Bộ, cơ quan ngang Bộ; đơn vị thuộc Tổng cục, Cục; đơn vị thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh; đơn vị thuộc cơ quan chuyên môn của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh; đơn vị thuộc Ủy ban nhân dân cấp huyện.

Trong đó, ĐVSNCL thuộc Bộ, cơ quan ngang Bộ bao gồm: Các ĐVSNCL được quy định tại nghị định quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của từng Bộ, cơ quan ngang Bộ (các đơn vị nghiên cứu chiến lược, chính sách về

ngành, lĩnh vực; báo; tạp chí; trung tâm thông tin hoặc tin học; trường hoặc trung tâm đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức; học viện) và các ĐVSNCL trong danh sách ban hành kèm theo quyết định của Thủ tướng Chính phủ. [21]

Nghị định số 55/2012/NĐ-CP ngày 28 tháng 6 năm 2012 của Chính phủ quy định về thành lập, tổ chức lại, giải thể đơn vị sự nghiệp công lập quy định nguyên tắc chung về thẩm quyền thành lập đơn vị sự nghiệp công lập.

Theo quy định tại Điều 17 Nghị định số 55/2012/NĐ-CP ngày 28 tháng 6 năm 2012 của Chính phủ quy định về thành lập, tổ chức lại, giải thể đơn vị sự nghiệp công lập quy định nguyên tắc chung về thẩm quyền thành lập đơn vị sự nghiệp công lập. Thủ tướng chính phủ có thẩm quyền: Phê duyệt quy hoạch mạng lưới tổ chức đơn vị sự nghiệp công lập trong phạm vi toàn quốc; Quyết định thành lập, tổ chức lại, giải thể ĐVSNCL thuộc Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ (trừ các ĐVSNCL được quy định tại Nghị định quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ); ĐVSNCL trực thuộc tổng cục và tổ chức tương đương tổng cục; ĐVSNCL thuộc tổ chức do Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập mà không phải là ĐVSNCL; ĐVSNCL thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội, Đại học Quốc gia thành phố Hồ Chí Minh; ĐVSNCL thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh; Quyết định thành lập, tổ chức lại, giải thể ĐVSNCL theo quy định của luật chuyên ngành. [3]

Theo đó, trình tự, thủ tục thành lập ĐVSNCL được thực hiện theo quy định tại Nghị định số 55/2012/NĐ-CP ngày 28 tháng 6 năm 2012 của Chính phủ sau khi đáp ứng các điều kiện: Xác định mục tiêu, chức năng, nhiệm vụ; Phù hợp với quy hoạch mạng lưới tổ chức ĐVSNCL đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt (nếu có); Có trụ sở làm việc hoặc đề án quy hoạch cấp đất xây dựng trụ sở đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt (trường hợp xây dựng trụ sở mới); trang thiết bị cần thiết ban đầu; nguồn nhân sự và kinh phí hoạt động theo quy định của pháp luật.

1.1.2. Quan niệm thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập

1.1.2.1. Quan niệm chung về thanh tra

Thanh tra theo tiếng Anh (Inspect) - xuất phát từ gốc Latinh (In - Spectare) có nghĩa là “nhìn vào bên trong”, chỉ một sự kiểm tra, xem xét từ bên ngoài đối với hoạt động của một số đối tượng nhất định.

Theo Từ điển tiếng Việt “thanh tra là kiểm soát, xem xét tại chỗ việc làm của địa phương, cơ quan, xí nghiệp”. Với nghĩa này, thanh tra bao hàm nghĩa kiểm soát nhằm “xem xét và phát hiện, ngăn chặn những gì trái với quy định”. Thanh tra thường đi kèm với một chủ thể nhất định: “người làm nhiệm vụ thanh tra”, “đoàn thanh tra” và “đặt trong phạm vi quyền hành của một chủ thể nhất định”.

Trong lịch sử của nước ta, tên gọi “Thanh tra” chưa tồn tại qua các thời kỳ phong kiến và trong từng thời kỳ khác nhau, quan niệm về thanh tra được thể hiện khác nhau theo quy định của pháp luật. Chức năng tương tự như hoạt động thanh tra đã hình thành.

Thời kỳ nhà Lý đã có chức quan “Đại sử đại phu” đặt ra dưới triều Lý Thái Tổ hoặc “Gián Nghị đại phu” như trường hợp Lý Đạo Thành; thời Lý Thái Tông đặt thêm chức “Tả hữu phu”...

Chức năng của cơ quan thanh tra đã hình thành dưới triều đại phong kiến thông qua hoạt động của Ngự sử đài (hoặc Đô sát viện). Ngự sử đài được trao nhiệm vụ thay mặt vua để xem xét, giải quyết các khiếu kiện của dân và giám sát hoạt động của bộ máy quan lại.

Trong thời kỳ phong kiến chế độ thanh tra tra giám sát hoạt động tương đối độc lập. Ví dụ, một quan tri phủ mắc lỗi thì Hiến sát không cần thông qua quan cấp trấn (cấp tỉnh) mà có quyền tâu thẳng lên Ngự sử đài hoặc trực tiếp lên Bộ Hình, thậm chí lên cả vua. Ngay cả Bộ Lại là bộ có quyền hành cao nhất trong triều đình trong việc tuyên bố, thăng giáng, bãi miễn quan lại song nếu thăng bổ không xứng thì Lại Khoa vừa có quyền giới thiệu người khác vừa có quyền tố giác theo nguyên tắc lớn nhỏ, trong ngoài cùng ràng buộc lẫn nhau. Ngoài ra, triều đình còn có chế độ giám sát đặc biệt khác. [31]

Kể từ khi giành được độc lập năm 1945, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã kí sắc lệnh số 64/SL ngày 23 tháng 11 năm 1945 thành lập Ban Thanh tra Đặc biệt, thuật ngữ “thanh tra” xuất hiện. Hoạt động thanh tra trong giai đoạn này tập trung vào giám sát hoạt động hành chính.

Hiến pháp năm 1946 hoạt động thanh tra, kiểm tra chưa được giao cho một cơ quan chuyên trách nào, quyền kiểm soát đối với Chính phủ được giao cho Ban Thường vụ của Nghị viện, thuật ngữ “thanh tra” chưa được sử dụng.

Hiến pháp năm 1959 đã đề cập đến một số nội dung về kiểm tra việc thi hành các quyết định quản lí nhà nước.

Hiến pháp năm 1980 sử dụng thuật ngữ thanh tra với nội dung là một chức năng của cơ quan quản lý nhà nước.

Pháp lệnh Thanh tra 1990 khẳng định hoạt động thanh tra của các tổ chức thanh tra được xác định là một chức năng thiết yếu của cơ quan quản lý nhà nước, là một phương thức đảm bảo pháp chế tăng cường kỷ luật trong quản lý nhà nước, thực hiện quyền dân chủ xã hội chủ nghĩa. [17]

Trong Hiến pháp năm 1992, khái niệm thanh tra, kiểm tra được thể hiện rõ hơn, quy định Chính phủ có nhiệm vụ “tổ chức và lãnh đạo công tác kiểm kê, thống kê của Nhà nước, công tác thanh tra, kiểm tra nhà nước, chống quan liêu, tham nhũng trong bộ máy Nhà nước; công tác giải quyết khiếu nại tố cáo của công dân”.

Vị trí, vai trò, chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của các cơ quan Thanh tra nhà nước được quy định rõ hơn trong Luật Thanh tra năm 2004, khẳng định tầm quan trọng của công tác thanh tra trong việc thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội mà Đại hội Đảng IX năm 2001 đề ra. Luật Thanh tra 2004 góp phần khắc phục sự hoạt động độc lập của các tổ chức thanh tra chuyên ngành với tổ chức Thanh tra nhà nước cấp Bộ đã tồn tại nhiều năm, đã gây ra những khó khăn, trở ngại cho công tác quản lý các hoạt động thanh tra, kiểm tra của Bộ.

Hiện nay, Luật Thanh tra năm 2010 quy định: “Thanh tra nhà nước là hoạt động xem xét, đánh giá, xử lý theo trình tự, thủ tục do pháp luật quy định của cơ quan nhà nước có thẩm quyền đối với việc thực hiện chính sách, pháp luật, nhiệm vụ, quyền hạn của cơ quan, tổ chức, cá nhân. Thanh tra nhà nước bao gồm thanh tra hành chính và thanh tra chuyên ngành.” [23]

Tổ chức các cơ quan thanh tra nhà nước gồm: Thanh tra Chính phủ; Thanh tra bộ, cơ quan ngang bộ; Thanh tra tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương; Thanh tra sở; Thanh tra huyện, quận, thị xã, thành phố thuộc tỉnh; và cơ quan được giao thực hiện chức năng thanh tra chuyên ngành. Cơ quan thanh tra nhà nước có vai trò quan trọng trong tiến hành các hoạt động thanh tra mà còn có vai trò, nhiệm vụ, quyền hạn trong công tác tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng.

1.1.2.2. Quan niệm chung về thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ thành lập

Thanh tra nội bộ là hoạt động xem xét, đánh giá, xử lý theo trình tự, thủ tục do pháp luật quy định của nội bộ đơn vị, cơ quan đối với việc thực hiện chính sách pháp luật, nhiệm vụ, quyền hạn, nội quy, quy chế của cơ quan, tổ chức, cá nhân trực thuộc nội bộ của đơn vị, cơ quan đó.

Thanh tra nội bộ là tổ chức thanh tra được thành lập trong cơ quan không có chức năng quản lý nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập, doanh nghiệp nhà nước.

Hoạt động thanh tra nội bộ là hoạt động thanh tra của tổ chức thanh tra nội bộ, của người được phân công làm công tác thanh tra nội bộ trong cơ quan không có chức năng quản lý nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập, doanh nghiệp nhà nước.

Thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập có thể hiểu là hoạt động thanh tra nội bộ tại đơn vị, giúp Thủ trưởng, người đứng đầu đơn vị sự nghiệp công lập do Chính phủ thành lập trong công tác thanh tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng với mục đích nhằm phát hiện sơ hở, sai phạm trong cơ chế quản lý của đơn vị để kiến nghị biện pháp khắc phục; phòng ngừa, phát hiện hành vi vi phạm pháp luật, nội quy, quy chế của đơn vị; giúp đơn vị, tổ chức, cá nhân thực hiện chính sách pháp luật chính sách, pháp luật liên quan; giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ của đơn vị theo quy định của pháp luật.

1.1.3. Đặc điểm thanh tra và đặc điểm của thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập

1.1.3.1. Đặc điểm của thanh tra

Thứ nhất, thanh tra mang tính quyền lực nhà nước

Thanh tra là một chức năng của quản lý nhà nước, tính quyền lực nhà nước của hoạt động thanh tra luôn gắn bó chặt chẽ với quyền uy và phục tùng. Tính quyền lực của hoạt động thanh tra thể hiện qua việc ra các quyết định bắt buộc thực hiện đối với tất cả các đối tượng bị thanh tra.

Chủ thể tiến hành thanh tra phải tác động tích cực nhằm thực hiện quyền lực của chủ thể quản lý đối với đối tượng quản lý để thực hiện chức năng quản lý Nhà nước. Tính quyền lực Nhà nước của hoạt động thanh tra thể hiện rõ khi các cơ quan, tổ chức, cá nhân là chủ thể tiến hành thanh tra đều có nhiệm vụ, quyền hạn được xác định và khả năng thực hiện những quyền hạn đó. Trong những trường hợp cần thiết được phép áp dụng các biện pháp cưỡng chế nhà nước.

Thứ hai, thanh tra luôn gắn với quản lý nhà nước

Với tư cách là một chức năng, là một giai đoạn của chu trình quản lý, thanh tra gắn liền với quản lý nhà nước. Quản lý nhà nước không thể tách rời hoạt động thanh tra. Nội dung cơ bản của quản lý nhà nước bao gồm 3 mặt thống nhất chặt chẽ với nhau: Ban hành quyết định quản lý; tổ chức, phân công, chỉ đạo việc thực hiện các quyết định quản lý; kiểm tra việc thực hiện các quyết định quản lý.

Lênin đã từng nói: “Quản lý đồng thời phải có thanh tra; quản lý thanh tra là một chứ không phải là hai”. [20] Theo quan điểm của chủ nghĩa Mác-Lênin, ở đâu có Nhà nước thì ở đó có thanh tra, kiểm tra, giám sát. Trong mỗi quan hệ giữa quản lý nhà nước và thanh tra thì quản lý Nhà nước giữ vai trò chủ đạo, chi phối tất cả mọi hoạt động của thanh tra. Nhà nước đưa ra chủ trương chính sách, nắm bắt tình hình, dự đoán sự phát triển của tình hình; lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo thực hiện; công tác phối hợp, thanh tra, kiểm tra. Nhà nước quy định thẩm quyền của các cơ quan thanh tra, sử dụng thông tin kết quả thanh tra để phục vụ công tác quản lý điều hành. Thanh tra chịu sự tác động, chi phối của quản lý nhà nước. Đối tượng quản lý nhà nước cũng là đối tượng thanh tra. Quản lý nhà nước sẽ không đạt được hiệu quả nếu thiếu thanh tra.

Thanh tra cũng tác động trở lại quản lý nhà nước, trong quá trình hoạt động thanh tra không chỉ phát hiện ra những sai lệch trong quản lý nhà nước mà qua những kết luận và kiến nghị của cơ quan thanh tra còn là cơ sở để các cơ quan quản lý nhà nước xem xét lại cơ chế quản lý, chính sách, pháp luật nhằm hoàn thiện cơ chế quản lý, chính sách, pháp luật.

Thứ ba, thanh tra có tính độc lập tương đối

Tính độc lập tương đối là một trong những đặc điểm của thanh tra, là thuộc tính của thanh tra. Đây là quan niệm mang tính tương đối, không nên cho rằng tính độc lập của thanh tra là hoàn toàn biệt lập, tách rời quản lý nhà nước. Khi xem xét tính độc lập của thanh tra phải xem xét trên cơ sở nó độc lập đến đâu? Độc lập với chủ thể nào? Đối tượng nào? Và nó được thể hiện như thế nào? Giới hạn của sự độc lập đó.

Hoạt động của thanh tra thường được tiến hành bởi cơ quan chuyên trách. Hoạt động thanh tra có nhiệm vụ chủ yếu dựa trên cơ sở đánh giá một cách khách quan việc thực hiện chính sách pháp luật, nhiệm vụ kế hoạch của nhà nước, tổ chức cá nhân, khi tổ chức cá nhân thực hiện nhiệm vụ chức năng của mình.

Chủ thể của thanh tra độc lập với chủ thể quản lý nhà nước trong việc xem xét, đánh giá, kết luận, kiến nghị xử lý. Do đó, Trưởng Đoàn thanh tra phải được quyền kết luận thanh tra. Khi thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn theo quy định của pháp luật thanh tra Trưởng Đoàn thanh tra và thành viên Đoàn thanh tra phải độc lập. Việc lệ thuộc quá lớn vào Thủ trưởng cơ quan quản lý nhà nước sẽ làm cho hoạt động thanh tra khó có thể bảo đảm tính chính xác, khách quan, dân chủ và kịp thời.

Chủ thể thanh tra phải tương đối độc lập với các cơ quan nhà nước khác như: cơ quan Công an, Viện kiểm sát, cơ quan, tổ chức hữu quan. Trong hoạt động thanh

tra, khi phát hiện có dấu hiệu tội phạm, cơ quan thanh tra có trách nhiệm phối hợp với cơ quan Công an, Viện kiểm sát trong việc điều tra, khởi tố hành vi vi phạm pháp luật hoặc phối hợp với cơ quan, tổ chức hữu quan trong việc phòng ngừa, phát hiện vi phạm pháp luật, các hành vi tham nhũng. Trong mối quan hệ này, cơ quan thanh tra độc lập trong kiến nghị của mình và bảo đảm các cơ quan nhà nước khác không được can thiệp trái pháp luật vào hoạt động thanh tra.

Chủ thể thanh tra độc lập với đối tượng thanh tra. Đối tượng thanh tra là cơ quan, tổ chức, cá nhân thuộc quyền quản lý trực tiếp của cơ quan quản lý nhà nước cùng cấp (thanh tra hành chính). Trong trường hợp này, cơ quan thanh tra và đối tượng thanh tra đều là cơ quan ngang cấp, ngang quyền, không phụ thuộc với nhau về mặt tổ chức nhưng theo quy định của pháp luật, trong phạm vi liên quan đến sự quản lý bên này có những quyền hạn nhất định đối với bên kia. Cho nên, giữa cơ quan thanh tra và đối tượng thanh tra có thể phát sinh các mối quan hệ trong lĩnh vực quản lý nhà nước. Vì vậy, trong thực tế cơ quan thanh tra gặp những trường hợp “khó xử” trong việc xem xét, đánh giá và kiến nghị xử lý đối với đối tượng thanh tra. Chẳng hạn, Thanh tra tỉnh thanh tra đối với Sở tài chính trong việc chấp hành pháp luật về tài chính (thanh tra hành chính), trong khi đó Thanh tra tỉnh cũng là đối tượng thanh tra của Thanh tra sở tài chính (thanh tra chuyên ngành). Tính khách quan, chính xác trong hoạt động thanh tra sẽ không được đảm bảo bởi mối quan hệ trên, chính vì vậy, khi thanh tra, cơ quan thanh tra căn cứ vào các văn bản pháp luật thanh tra để thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn của mình.

Ngoài ra, tính độc lập trong hoạt động thanh tra còn thể hiện ở chính sự độc lập của cơ quan thanh tra trong việc thực thi nhiệm vụ, quyền hạn của mình; khi ra các quyết định, phải tự chịu trách nhiệm với quyết định của mình trong hoạt động thanh tra; với các cuộc thanh tra theo thẩm quyền hoặc theo chương trình, kế hoạch đã được phê duyệt tự mình tổ chức ; độc lập trong việc áp dụng biện pháp nghiệp vụ thanh tra; về tài chính, vật chất, phương tiện và các điều kiện khác, không bị phụ thuộc vào đối tượng thanh tra về nơi ăn, ở, phương tiện đi lại... [35]

Tính độc lập của thanh tra gắn với hoạt động thanh tra và chỉ mang tính chất tương đối, nó khác với hoạt động của tòa án trong xét xử, Viện kiểm sát... Vì thanh tra khi xem xét mọi việc không chỉ căn cứ vào tính hợp pháp mà còn xem xét vào tính hợp lý. Trong hoạt động thanh tra ngoài việc căn cứ vào pháp luật, chính sách hiện hành còn phải xuất phát từ thực tế cuộc sống, xem xét sự vật hiện tượng, dựa vào quan điểm khoa học, khách quan và cả về lịch sử.

Như vậy cho thấy, tính độc lập của thanh tra không đồng nghĩa với sự cô lập, tách rời mà hoạt động thanh tra luôn hòa quyện trong trật tự pháp chế thống nhất với các thuộc tính quyền lực nhà nước và gắn liền với hoạt động quản lý nhà nước. Tính độc lập của hoạt động thanh tra chỉ là tương đối, bởi vì trong hoạt động thanh tra, các cơ quan thanh tra phải căn cứ vào pháp luật và chính sách hiện hành, đồng thời phải xuất phát từ thực tế cuộc sống. Do vậy, tính độc lập của thanh tra ở đây cần được hiểu là tính độc lập của hoạt động thanh tra nói chung và độc lập về nguyên tắc hoạt động nói riêng.

Tính độc lập tương đối của quá trình thanh tra được thể hiện trên các điểm sau:

- Hoạt động thanh tra chỉ tuân theo pháp luật.
- Cơ quan thanh tra tự tổ chức các cuộc thanh tra theo thẩm quyền đã được pháp luật quy định.
- Trên cơ sở các kết quả thanh tra, cơ quan thanh tra ra các kết luận kiến nghị, quyết định xử lý theo các quy định của pháp luật về thanh tra, phải chịu trách nhiệm về quyết định thanh tra của mình.

Thứ tư, thanh tra mang tính khách quan

Xuất phát từ bản chất của thanh tra là xem xét đánh giá việc thực hiện chính sách, pháp luật, nhiệm vụ của các tổ chức, cá nhân nhằm mục đích đưa ra các kết luận từ đó có những kiến nghị phù hợp nhằm phòng ngừa, xử lý vi phạm và bảo vệ lợi ích của nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của công dân. Mọi hoạt động của thanh tra phải dựa trên cơ sở pháp luật và phải tuân theo pháp luật.

Hoạt động thanh tra mang tính khách quan thể hiện trong việc xem xét, đánh giá đối tượng, nội dung thanh tra đúng thực tế, không suy diễn, thể hiện ở sự minh bạch và công bằng. Khi tiến hành hoạt động thanh tra gắn với quản lý nhà nước, và hoạt động quản lý và quản lý nhà nước luôn gắn với công tác kiểm tra, khi xem thanh tra như một loại hình kiểm tra tức là chúng ta đã xác định được tính tất yếu của nó. Tất cả những nhận định đánh giá trong quá trình thanh tra và đưa ra kết luận thanh tra phải dựa trên cơ sở chứng cứ có thật trên thực tế, không mang tính chủ quan.

1.1.3.2. Đặc điểm của thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp do công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập

Thứ nhất, Thanh tra nội bộ được thành lập trong nội bộ đơn vị không mang chức năng quản lý nhà nước. Tổ chức thanh tra và hoạt động thanh tra của các đơn vị trực thuộc chịu sự chỉ đạo, lãnh đạo trực tiếp của người đứng đầu cơ quan, đơn vị, doanh

nghiệp. Tính độc lập tương đối của tổ chức thanh tra nội bộ ít được đề cập đến và thực tế phụ thuộc rất nhiều vào thủ trưởng đơn vị sự nghiệp công lập.

Các đơn vị sự nghiệp được các cơ quan nhà nước, tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội thành lập theo trình tự, thủ tục chặt chẽ và là bộ phận cấu thành trong cơ cấu tổ chức cơ quan nhà nước nhưng không mang quyền lực nhà nước, không có chức năng quản lý nhà nước như: Xây dựng thể chế, thanh tra, xử lý vi phạm hành chính... Các đơn vị sự nghiệp công lập bình đẳng với các tổ chức, cá nhân trong quan hệ cung cấp dịch vụ công.

Thứ hai, Tổ chức thanh tra nội bộ có chức năng giúp người đứng đầu cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp thanh tra kiểm tra việc thực hiện chính sách, pháp luật, nhiệm vụ được giao đối với cơ quan, tổ chức, đơn vị, doanh nghiệp, cá nhân thuộc quyền quản lý của người đứng đầu cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp. Người đứng đầu tổ chức thanh tra nội bộ còn đóng vai trò tham mưu, giúp việc cho thủ trưởng đơn vị.

Người đứng đầu đơn vị xây dựng kế hoạch thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập phải xây dựng kế hoạch hoạt động thanh tra phù hợp với tình hình thực tiễn, điều kiện cụ thể cho phép của đơn vị và có tính khả thi.

Hoạt động thanh tra nội bộ do Đoàn thanh tra hoặc cán bộ làm công tác thanh tra nội bộ tại đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập tiến hành theo quy chế hoạt động của Đoàn thanh tra và chịu sự chỉ đạo của thủ trưởng đơn vị.

Trưởng đoàn thanh tra, thành viên Đoàn thanh tra khi tiến hành thanh tra, người ra quyết định thanh tra, phải tuân theo quy định của pháp luật về thanh tra và phải chịu trách nhiệm trước thủ trưởng đơn vị, trước pháp luật về hành vi, quyết định của mình.

Thứ ba, hoạt động thanh tra và kiểm tra luôn gắn liền với nhau.

Thứ tư, thực hiện nhiệm vụ tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo phòng, chống tham nhũng trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ của cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp.

Thứ năm, hoạt động thanh tra nội bộ nhằm phòng ngừa, phát hiện và xử lý các hành vi vi phạm pháp luật; giúp cơ quan, tổ chức, đơn vị, cá nhân thực hiện đúng quy định pháp luật; góp phần tăng cường kỷ cương, kỷ luật, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý của cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp. Hoạt động thanh tra phải tuân theo pháp luật; bảo đảm chính xác, khách quan, trung thực, công khai, dân chủ, kịp thời; không làm cản trở hoạt động bình thường của đơn vị, tổ chức, cá nhân là đối tượng thanh tra.

1.2. Thẩm quyền, nội dung, hình thức, đối tượng, trình tự thủ tục thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập

1.2.1. Địa vị pháp lý và thẩm quyền thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập

** Địa vị pháp lý*

Hiện nay không có văn bản pháp luật nào quy định riêng về tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập. Thực tế tổ chức thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập được tổ chức và hoạt động áp dụng theo quy định của Luật Thanh tra 2010; Nghị định 86/2011/NĐ-CP ngày 22/9/2011 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Luật Thanh tra 2010.

Thủ trưởng (người đứng đầu đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập) cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp trong phạm vi quyền hạn được giao, thành lập tổ chức thanh tra cấp cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp quản lý, ban hành văn bản quy định cụ thể về tổ chức và hoạt động thanh tra; tổ chức, chỉ đạo công tác thanh tra trong toàn đơn vị; xử lý các kết luận, kiến nghị sau thanh tra của Thủ tướng Chính phủ, các bộ, ngành và của thanh tra các cấp trực thuộc đơn vị.

Đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập trách nhiệm thực hiện pháp luật về thanh tra đối với cơ quan, tổ chức, đơn vị, cá nhân thuộc quyền quản lý trực tiếp của đơn vị .

Tùy theo quy mô, phạm vi, chức năng nhiệm vụ có thể thành lập Phòng hoặc Ban thanh tra nội bộ gọi chung là Ban thanh tra hoặc bố trí viên chức, người lao động làm nhiệm vụ thanh tra nội bộ. Việc thành lập hoặc hoặc bố trí người chuyên trách làm công tác thanh tra nội bộ do người đứng đầu đơn vị sự nghiệp công lập quyết định.

** Thẩm quyền*

Nhiệm vụ và quyền hạn của tổ chức thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập thực hiện theo Luật thanh tra năm 2010 và các văn bản hướng dẫn thi hành; Căn cứ theo quy định riêng của chính phủ cụ thể từng đơn vị cụ thể; Thực hiện theo quy chế về tổ chức và hoạt động của từng đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập,

Đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ ký quyết định thành lập phải hoạt động theo nguyên tắc:

Chịu sự thanh tra, kiểm tra của các bộ, ngành, theo phạm vi chức năng, thẩm quyền được giao trong thực hiện quy chế về tổ chức và hoạt động của từng đơn vị sự nghiệp công lập Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập ban hành và chấp hành các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan.

Đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập tổ chức thanh tra, kiểm tra trong nội bộ về việc thực hiện chính sách, pháp luật và quy chế, quy định Tổ chức các hoạt động chung của đơn vị, giải quyết khiếu nại, tố cáo.

Hoạt động của tổ chức thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập phải tuân theo các quy định của pháp luật, quy chế của đơn vị, đảm bảo chính xác, khách quan, trung thực, công khai, dân chủ, kịp thời; không làm cản trở hoạt động bình thường của cơ quan, tổ chức, cá nhân đang thuộc đối tượng thanh tra.

Thứ nhất, nhiệm vụ của các tổ chức thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập như sau:

- Trong công tác thanh tra

+ Tổ chức xây dựng các văn bản quản lý về lĩnh vực thanh tra, xây dựng cơ sở dữ liệu thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập; chỉ đạo các đơn vị trực thuộc xây dựng các văn bản quản lý về lĩnh vực thanh tra và xây dựng cơ sở dữ liệu thanh tra của đơn vị.

+ Nghiên cứu, đề xuất và áp dụng các giải pháp nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác thanh tra sau khi được Thủ trưởng đơn vị đồng ý.

+ Đề xuất kế hoạch tuyển dụng, sử dụng, quản lý, đào tạo, bồi dưỡng và phát triển đủ cán bộ làm công tác thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.

+ Thực hiện thanh tra đối với các đơn vị thuộc đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ ký quyết định thành lập trong việc thực hiện chính sách, pháp luật của nhà nước, quy chế, quy định của đơn vị.

+ Có nhiệm vụ đôn đốc, hướng dẫn, kiểm tra, các đơn vị trực thuộc thực hiện các quy định của đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập cũng như các quy định của nhà nước về tổ chức, hoạt động thanh tra.

+ Thực hiện chế độ báo cáo định kỳ về công tác thanh tra với Thủ trưởng đơn vị; kiến nghị Thủ trưởng đơn vị giải quyết những vấn đề liên quan đến công tác thanh tra.

+ Tổ chức thực hiện chương trình, kế hoạch thanh tra đã được thủ trưởng đơn vị đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập phê duyệt. Tổ chức thực hiện chương trình, kế hoạch thanh tra đã được thủ trưởng đơn vị phê duyệt.

- Trong công tác tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo:

+ Có nhiệm vụ phối hợp với các đơn vị, phòng ban chức năng chuẩn bị nội dung, tài liệu và các điều kiện khác phục vụ công tác tiếp công dân, tham gia tiếp công dân theo các quy định của Luật tiếp công dân, tiến hành tại nơi tiếp công dân của cơ quan, tổ chức, đơn vị để đảm bảo công khai, dân chủ, kịp thời; thủ tục đơn giản, thuận tiện; giữ bí mật và đảm bảo an toàn cho người tố cáo theo quy định của pháp luật; đảm bảo khách quan, bình đẳng, không phân biệt đối xử trong khi tiếp công dân. Thực hiện nhiệm vụ thường trực tiếp công dân của đơn vị.

+ Thẩm tra, xác minh, kết luận, kiến nghị với thủ trưởng đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập về các nội dung liên quan đến giải quyết khiếu nại, tố cáo thuộc thẩm quyền giải quyết của thủ trưởng đơn vị, các khiếu nại, tố cáo mà thủ trưởng đơn vị trực thuộc đã giải quyết, nhưng các đương sự liên quan còn khiếu nại hoặc phát hiện việc giải quyết khiếu nại, tố cáo ở đơn vị thực hiện không đúng quy định.

- Trong phòng, chống tham nhũng

+ Thực hiện công tác tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về phòng, chống tham nhũng, nhằm nâng cao nhận thức trong cán bộ, công chức, viên chức và nhân dân.

+ Thực hiện các hoạt động thanh tra, kiểm tra theo chương trình, kế hoạch nhằm phát hiện và xử lý nghiêm minh các vụ việc tiêu cực, tham nhũng; tập trung vào những lĩnh vực trọng điểm dễ nảy sinh tham nhũng, tiêu cực, lãng phí như: tài chính - ngân sách, mua sắm công... qua đó kịp thời phát hiện, ngăn chặn sai phạm.

Ngoài những nhiệm vụ trên tổ chức thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập còn phải thực hiện các nhiệm vụ khác do thủ trưởng đơn vị giao. Phối hợp với phòng, các đơn vị trực thuộc, các ban chức năng, kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch, nhiệm vụ chung của đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập, các kết luận, chỉ đạo của thủ trưởng đơn vị. Phối hợp với các phòng/Ban Tổ chức cán bộ triển khai quyết định sau thanh tra về thi hành kỉ luật cán bộ, công chức, viên chức người lao động trong đơn vị sự nghiệp công lập Thủ tướng Chính phủ quy định thành lập.

Thứ hai, quyền hạn trong hoạt động thanh tra của các tổ chức thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập như sau:

- Yêu cầu các bộ phận liên quan cử người phối hợp thực hiện nhiệm vụ thanh tra; yêu cầu tổ chức cá nhân, đoàn thể có liên quan cung cấp thông tin, tài liệu, hồ sơ cần thiết phục vụ cho công tác thanh tra nội bộ.

- Yêu cầu các đối tượng thanh tra cung cấp tài liệu, hồ sơ, thông tin, giải trình bằng văn bản, trả lời những chất vấn của thanh tra.

- Đề nghị người ra quyết định thanh tra hoặc thủ trưởng đơn vị cho phép niêm phong tài liệu phục vụ cho công tác thanh tra hoặc tùy theo mức độ và tính chất vụ việc có thể đề nghị thủ trưởng đơn vị ra quyết định tạm giữ tài sản đã giao, thu hồi giấy phép đã cấp hoặc có các biện pháp xử lý khác.

- Đề nghị thủ trưởng đơn vị cùng cấp, thủ trưởng đơn vị trực thuộc hoặc người có trách nhiệm tạm hoãn thi hành quyết định kỷ luật, bổ nhiệm, miễn nhiệm hoặc chuyển công tác đối với người đang công tác với tổ chức thanh tra hoặc đang là đối tượng thanh tra, nếu xét thấy việc thi hành ngay quyết định có thể gây trở ngại cho công tác thanh tra.

- Kiến nghị với thủ trưởng đơn vị cùng cấp, thủ trưởng đơn vị trực thuộc, người có trách nhiệm áp dụng các hình thức kỷ luật đối với cán bộ, công chức, viên chức, người lao động cố ý cản trở hoặc gây khó khăn cho hoạt động thanh tra.

Ngoài các quyền hạn cụ thể trên, tổ chức thanh tra trong nội bộ đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập còn có các quyền hạn khác theo quy định của pháp luật về thanh tra; các quy chế, quy định riêng của từng đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.

1.2.2. Đối tượng, nội dung thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập

** Đối tượng thanh tra*

Cơ quan, đơn vị, cá nhân là đối tượng thanh tra, theo đó đối tượng thanh tra có quyền và nghĩa vụ sau:

- Đối tượng thanh tra phải thực hiện đúng các yêu cầu của thanh tra, chịu trách nhiệm về tính chính xác của các thông tin, tài liệu đã cung cấp; được quyền giải trình trong quá trình thanh tra; nhận kết luận hoặc quyết định giải quyết vụ việc.

Trong trường hợp có căn cứ để cho rằng kết luận của thanh tra trái pháp luật, xâm phạm quyền và lợi ích hợp pháp của mình, đối tượng thanh tra được quyền

khieu nại theo quy định của pháp luật. Trong khi chờ giải quyết đối tượng thanh tra phải thực hiện yêu cầu, kết luận của thanh tra.

- Đối tượng thanh tra phải chấp hành quyết định thanh tra. Cung cấp kịp thời, đầy đủ, chính xác các thông tin, tài liệu liên quan đến nội dung thanh tra theo yêu cầu của người ra quyết định thanh tra, Trưởng Đoàn thanh tra, thành viên Đoàn thanh tra, người được giao nhiệm vụ thanh tra và phải chịu trách nhiệm trước pháp luật về tính chính xác, trung thực của thông tin, tài liệu đã cung cấp. Đối tượng thanh tra thực hiện yêu cầu, kết luận thanh tra, quyết định về thanh tra.

- Cơ quan, đơn vị, cá nhân có liên quan có thông tin, tài liệu liên quan đến nội dung thanh tra phải cung cấp đầy đủ, kịp thời theo yêu cầu của người ra quyết định thanh tra, trưởng đoàn thanh tra, thanh tra viên, thành viên Đoàn thanh tra, người được giao nhiệm vụ thanh tra và phải chịu trách nhiệm về tính chính xác, trung thực của những thông tin, tài liệu đã cung cấp; có quyền và trách nhiệm khác theo quy định của pháp luật.

** Nội dung thanh tra*

- Thanh tra việc thực hiện chính sách, pháp luật, nhiệm vụ được giao đối với cơ quan, tổ chức, đơn vị, cá nhân thuộc quyền phạm vi quản lý của cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp.

- Xây dựng kế hoạch thanh tra trình người đứng đầu cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp phê duyệt và tổ chức thực hiện kế hoạch đó;

- Tổ chức xây dựng các văn bản quản lý về lĩnh vực thanh tra và xây dựng cơ sở dữ liệu về thanh tra trong cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp;

- Chỉ đạo các đơn vị trực thuộc xây dựng các văn bản quản lý về lĩnh vực thanh tra và xây dựng cơ sở dữ liệu thanh tra của đơn vị trực thuộc;

- Báo cáo kết quả về công tác thanh tra;

- Theo dõi, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện kết luận, kiến nghị, quyết định xử lý về thanh tra;

- Tiến hành các cuộc thanh tra theo quyết định của người đứng đầu cơ quan hoặc tiến hành các cuộc thanh tra khi người đứng đầu cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp ủy quyền cho Trưởng ban thanh tra ra quyết định.

- Hướng dẫn nghiệp vụ thanh tra cho Ban thanh tra, người làm nhiệm vụ thanh tra của cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp trực thuộc cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp.

- Thường trực tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo thuộc thẩm quyền của người đứng đầu cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp.

+ Thực hiện việc tiếp công dân theo sự phân công của người đứng đầu cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp;

+ Tham mưu cho người đứng đầu cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp trong việc giải quyết khiếu nại, tố cáo khi được giao;

+ Quản lý công tác tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo của cơ quan.

- Tổ chức công tác phòng, chống tham nhũng thuộc thẩm quyền của người đứng đầu cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp.

- Thực hiện nhiệm vụ khác khi được người đứng đầu cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp giao.

1.2.3. Hình thức và trình tự thủ tục hoạt động của tổ chức thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập

** Hình thức thanh tra*

Hoạt động thanh tra nội bộ của đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập được thực hiện theo kế hoạch hoặc thanh tra đột xuất.

- Thanh tra theo kế hoạch được tiến hành theo kế hoạch đã được người đứng đầu cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập, doanh nghiệp nhà nước phê duyệt hàng năm; Căn cứ kế hoạch thanh tra đã phê duyệt Phòng/Ban thanh tra hoặc cán bộ chuyên trách công tác thanh tra nội bộ xây dựng kế hoạch tổ chức thanh tra và dự thảo quyết định thanh tra trình người đứng đầu cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập, doanh nghiệp nhà nước ban hành.

- Thanh tra đột xuất được tiến hành theo quyết định của người đứng đầu cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập, doanh nghiệp nhà nước khi phát hiện có dấu hiệu vi phạm pháp luật của cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp, cá nhân, yêu cầu của việc giải quyết khiếu nại, tố cáo, phòng, chống tham nhũng.

** Trình tự thủ tục thanh tra*

• Trình tự thực hiện một cuộc thanh tra theo quyết định thành lập đoàn thanh tra

Trình tự thủ tục thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập được thực hiện đầy đủ và bám sát quy định tại Thông tư số 05/2014/TT-TTCP ngày 16 tháng 10 năm 2014 quy định về tổ chức, hoạt động, quan hệ công tác của đoàn thanh tra và trình tự, thủ tục tiến hành một cuộc thanh tra.

Quy trình tiến hành một cuộc thanh tra gồm 03 bước: chuẩn bị thanh tra, tiến hành thanh tra và kết thúc thanh tra.

Bước 1: Chuẩn bị thanh tra:

- Trước khi ban hành quyết định thanh tra, trong trường hợp cần thiết, thủ trưởng đơn vị chỉ đạo việc thu thập thông tin, tài liệu, nắm tình hình để phục vụ cho việc ban hành quyết định thanh tra. Cử viên chức hoặc cán bộ làm công tác thanh tra nội bộ hoặc tổ công tác thu thập thông tin, tài liệu, nắm tình hình. Đầu tiên phải tiếp xúc, tìm hiểu để nắm bắt tình hình hoạt động của đối tượng thanh tra. Tìm hiểu rõ mục đích, yêu cầu, nội dung cuộc thanh tra. Người được giao nắm tình hình phải làm biên bản báo cáo kết quả nắm tình hình. Thời gian thực hiện nắm tình hình không quá 15 ngày làm việc.

- Ban hành Quyết định thanh tra: Theo quy định tại Điều 38 Luật thanh tra 2010 và Thủ trưởng đơn vị ra quyết định thanh tra và chỉ đạo Trưởng đoàn thanh tra (hoặc Tổ thanh tra) xây dựng kế hoạch tiến hành thanh tra.

- Dự thảo kế hoạch thanh tra: Việc xây dựng và phê duyệt kế hoạch tiến hành thanh tra được thực hiện theo quy định tại Điều 22, Nghị định số 86/2011/NĐ-CP ngày 22 tháng 9 năm 2011 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật thanh tra (sau đây gọi chung là Nghị định số 86/2011/NĐ-CP). Kế hoạch thanh tra do Trưởng đoàn thanh tra có trách nhiệm xây dựng và trình người ra quyết định thanh tra phê duyệt.

- Phổ biến kế hoạch thanh tra: Trưởng đoàn thanh tra tổ chức họp Đoàn thanh tra để phổ biến và phân công nhiệm vụ cho các tổ, các thành viên Đoàn thanh tra; thảo luận về phương pháp tiến hành thanh tra; sự phối hợp giữa các tổ, nhóm, các thành viên Đoàn thanh tra. Sau đó Tổ trưởng, thành viên Đoàn thanh tra phải xây dựng kế hoạch thực hiện nhiệm vụ được phân công và báo cáo với Trưởng đoàn thanh tra. Khi cần thiết Trưởng đoàn thanh tra tổ chức việc tập huấn nghiệp vụ cho thành viên Đoàn thanh tra.

- Xây dựng đề cương báo cáo: Căn cứ nội dung thanh tra, kế hoạch tiến hành thanh tra, Trưởng đoàn thanh tra có trách nhiệm chủ trì cùng thành viên Đoàn thanh tra xây dựng đề cương yêu cầu đối tượng thanh tra báo cáo. Trưởng đoàn thanh tra có văn bản gửi đối tượng thanh tra (kèm theo đề cương yêu cầu báo cáo) ít nhất 05 ngày trước khi công bố quyết định thanh tra; văn bản yêu cầu phải nêu rõ cách thức báo cáo, thời gian nộp báo cáo.

- Thông báo về việc công bố quyết định thanh tra: Trưởng đoàn thanh tra có trách nhiệm thông báo bằng văn bản đến đối tượng thanh tra về việc công bố quyết định thanh tra. Trong thông báo ghi rõ thời gian, địa điểm, nội dung, thành phần tham dự buổi công bố quyết định thanh tra và Trưởng đoàn thanh tra gửi văn bản thông báo

về việc công bố quyết định thanh tra, quyết định thanh tra và đề cương yêu cầu báo cáo thanh tra cho đối tượng thanh tra.

Bước 2: Tiến hành thanh tra

+ Công bố quyết định thanh tra: chậm nhất là 15 ngày kể từ ngày ký quyết định thanh tra, công bố quyết định thanh tra với đối tượng thanh tra do Trưởng đoàn thanh tra chịu trách nhiệm.

Thành phần tham dự bao gồm: đối tượng thanh tra và các thành phần khác do người ra quyết định thanh tra quyết định trên cơ sở báo cáo của Trưởng đoàn thanh tra; Buổi công bố quyết định thanh tra do Trưởng Đoàn thanh tra chủ trì. Việc công bố quyết định thanh tra phải được lập thành biên bản. Biên bản họp công bố quyết định thanh tra được ký giữa Trưởng đoàn thanh tra và Thủ trưởng cơ quan, tổ chức, cá nhân là đối tượng thanh tra.

- Thu thập thông tin tài liệu: Trưởng đoàn thanh tra, thành viên Đoàn thanh tra yêu cầu đối tượng thanh tra báo cáo theo đề cương; đồng thời yêu cầu đối tượng thanh tra, cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan cung cấp thông tin, tài liệu liên quan đến nội dung thanh tra.

Thông tin, tài liệu được giao nhận phải lập thành biên bản; việc quản lý, khai thác, sử dụng thông tin, tài liệu thanh tra thực hiện theo quy định của pháp luật về thanh tra và pháp luật khác có liên quan; Trưởng đoàn thanh tra, thành viên Đoàn thanh tra có trách nhiệm nghiên cứu các thông tin, tài liệu đã thu thập được để làm rõ nội dung thanh tra; đánh giá việc chấp hành chính sách, pháp luật, nhiệm vụ, quyền hạn của đối tượng thanh tra liên quan đến nội dung thanh tra được phân công; yêu cầu người có trách nhiệm, người có liên quan giải trình về những vấn đề chưa rõ; trường hợp cần phải tiến hành làm việc, kiểm tra, xác minh để việc đánh giá bảo đảm tính khách quan, chính xác thì thành viên Đoàn thanh tra báo cáo Trưởng đoàn thanh tra xem xét, quyết định. [30]

Trường hợp cần phải kiểm tra, xác minh thông tin, tài liệu hoặc làm rõ những vấn đề có liên quan đến nội dung thanh tra thì Trưởng đoàn thanh tra, người ra quyết định thanh tra mời đối tượng thanh tra, đại diện cơ quan, tổ chức, hoặc cá nhân có liên quan đến làm việc.

- Nghiên cứu, phân tích, xem xét, xử lý thông tin và tài liệu để phát hiện những vấn đề có mâu thuẫn; đồng thời làm rõ bản chất, những nguyên nhân và trách nhiệm của tập thể, cá nhân đối với từng thiếu sót, sai phạm.

- Lập biên bản làm việc: Kết quả làm việc liên quan đến nội dung thanh tra phải được lập thành biên bản làm việc.

Bước 3: Kết thúc thanh tra

- Công bố kết thúc thanh tra, xây dựng và ký kết luận thanh tra: Sau khi nhận được báo cáo kết quả thanh tra, trong thời hạn 15 ngày làm việc, người ra quyết định thanh tra phải ra kết luận thanh tra và chỉ đạo Trưởng đoàn thanh tra chủ trì xây dựng dự thảo kết luận thanh tra trình người ra quyết định thanh tra.

Trưởng đoàn thanh tra có trách nhiệm hoàn chỉnh kết luận thanh tra để người ra quyết định thanh tra ký ban hành.

- Công bố kết luận thanh tra: Người ra quyết định thanh tra có trách nhiệm tổ chức việc công bố và gửi kết luận thanh tra cho đối tượng liên quan và có thể ủy quyền cho Trưởng đoàn thanh tra công bố kết luận thanh tra.

- Công khai kết luận thanh tra

Kết luận thanh tra phải được công khai, trừ những nội dung thuộc bí mật Nhà nước.

Kể từ ngày ký kết luận thanh tra, thời điểm công khai thực hiện trong thời hạn 10 ngày làm việc,

Thực hiện công khai theo hình thức: Công bố kết luận thanh tra tại cuộc họp với thành phần gồm người ra quyết định thanh tra hoặc người được ủy quyền, đại diện đoàn thanh tra, đối tượng thanh tra, cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan.

Công khai kết luận thanh tra còn phải được thực hiện theo một trong hai hình thức sau (ngoài việc công khai theo hình thức công bố tại cuộc họp): thực hiện ít nhất 5 ngày liên tục đưa lên trang thông tin điện tử của đơn vị thực hiện thanh tra hoặc niêm yết tại trụ sở làm việc của cơ quan, cá nhân là đối tượng thanh tra (ít nhất là 15 ngày liên tục).

- Lưu trữ hồ sơ thanh tra: Thực hiện theo quy định của pháp luật về lưu trữ của Nhà nước và Quy định hướng dẫn công tác văn thư, lưu trữ của đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.

Sau khi có kết luận thanh tra, Trưởng đoàn thanh tra tổ chức họp đoàn thanh tra để tổng kết, rút kinh nghiệm về hoạt động của đoàn.

Thủ trưởng đơn vị cấp ra kết luận thanh tra chỉ đạo, giao nhiệm vụ cụ thể cho các bộ phận chức năng có liên quan thực hiện việc theo dõi, đôn đốc thực hiện kết luận thanh tra.

• Trình tự thực hiện thanh tra theo kế hoạch thanh tra

- Xác định căn cứ xây dựng kế hoạch thanh tra, kiểm tra theo từng năm (theo năm học đối với Đại học quốc gia)

+ Trách nhiệm tổ chức thực hiện: Trưởng Ban Thanh tra có trách nhiệm thu thập các thông tin trong phạm vi quản lý, điều hành của đơn vị làm căn cứ để xây dựng kế hoạch thanh tra, kiểm tra.

Trưởng Ban Thanh tra hoặc Trợ lý thanh tra đơn vị thành viên, đơn vị trực thuộc có trách nhiệm thu thập các thông tin liên quan trong phạm vi quản lý, điều hành của thủ trưởng đơn vị cùng cấp để lập kế hoạch thanh tra, kiểm tra.

+ Nguồn thông tin để lập kế hoạch thanh tra, kiểm tra: Kế hoạch thanh tra, kiểm tra đã được phê duyệt của tổ chức thanh tra cấp trên; Quy định, chỉ đạo, yêu cầu của thủ trưởng đơn vị; Kế hoạch nhiệm vụ theo năm của đơn vị; Các nguồn thông tin có liên quan khác.

+ Lập, phê duyệt kế hoạch thanh tra, kiểm tra: Trưởng Ban Thanh tra, hoặc Trợ lý thanh tra đơn vị xây dựng kế hoạch thanh tra, kiểm tra và trình thủ trưởng đơn vị cùng cấp phê duyệt. Kế hoạch thanh tra, kiểm tra có được điều chỉnh hay không do thủ trưởng đơn vị xem xét và quyết định.

- Những yêu cầu chung về nội dung, hình thức của kế hoạch thanh tra, kiểm tra: bám sát các lĩnh vực hoạt động, kế hoạch nhiệm vụ trong năm, nhiệm vụ trọng tâm của đơn vị, hàng năm cần xây dựng kế hoạch chi tiết đến từng nội dung, nhiệm vụ cụ thể, xác định rõ sản phẩm, tiêu chí đánh giá; đơn vị (bộ phận) chủ trì, phối hợp; thời gian bắt đầu, kết thúc; giải pháp thực hiện; được trình bày theo mẫu thống nhất trong toàn đơn vị.

- Nội dung kế hoạch thanh tra, kiểm tra cần thể hiện được các lĩnh vực chủ yếu như sau:

- + Công tác kiện toàn tổ chức và nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ thanh tra;
- + Các hoạt động thanh tra, kiểm tra, giám sát cụ thể theo kế hoạch nhiệm vụ năm, lĩnh vực hoạt động của đơn vị;
- + Công tác giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo;
- + Công tác xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu phục vụ công tác thanh tra;
- + Các nội dung khác (tùy thuộc vào đặc thù và yêu cầu quản lý của đơn vị).

- Phê duyệt kế hoạch thanh tra, kiểm tra: Thủ trưởng đơn vị phê duyệt kế hoạch thanh tra, kiểm tra theo từng năm, thủ trưởng đơn vị trực thuộc phê duyệt kế hoạch thanh tra, kiểm tra năm học của tổ chức thanh tra đơn vị trực thuộc.

- Chế độ báo cáo, lưu trữ, quản lý kế hoạch thanh tra, kiểm tra: Công tác văn thư của đơn vị, kế hoạch thanh tra, kiểm tra năm học phải được lưu trữ tại bộ phận thanh tra của đơn vị. Tuân thủ theo quy định của pháp luật về công tác văn thư lưu trữ.

- Tổ chức thực hiện kế hoạch thanh tra, kiểm tra

+ Trách nhiệm tổ chức thực hiện: Người đứng đầu tổ chức thanh tra chịu trách nhiệm tổ chức thực hiện kế hoạch thanh tra, kiểm tra đã được thủ trưởng đơn vị cùng cấp phê duyệt theo đúng nội dung, thời gian, yêu cầu đã xác định trong kế hoạch thanh tra, kiểm tra và phân công nhiệm vụ cụ thể cho cán bộ thực hiện các công việc .

+ Hình thức, phương pháp thực hiện: theo các hình thức như hoạt động thường xuyên theo chương trình công tác của tổ chức thanh tra hoặc quyết định thanh tra, kiểm tra theo từng nội dung cụ thể.

Hoạt động thanh tra, kiểm tra thường xuyên theo chương trình công tác của tổ chức thanh tra được tiến hành thông qua các phương thức: Tổ chức các buổi làm việc trực tiếp tại đơn vị, bộ phận liên quan đến nội dung thanh tra, kiểm tra; Yêu cầu tổ chức thanh tra cấp dưới thực hiện thanh tra, kiểm tra và báo cáo kết quả thanh tra, kiểm tra; Tổng hợp, phân tích nội dung báo cáo, giải trình của đối tượng thanh tra, kết quả thanh tra, kiểm tra đã có của tổ chức thanh tra trong hệ thống hoặc của các bộ phận chức năng có liên quan.

Hoạt động thanh tra, kiểm tra theo quyết định thành lập đoàn thanh tra được thực hiện theo quy trình thực hiện một cuộc thanh tra.

Người đứng đầu tổ chức thanh tra tổ chức biên soạn, báo cáo kết quả thanh tra, kiểm tra với thủ trưởng đơn vị cùng cấp khi kết thúc mỗi nhiệm vụ thanh tra.

- Chế độ báo cáo

+ Báo cáo định kỳ: Người đứng đầu tổ chức thanh tra báo cáo thủ trưởng cùng cấp về tiến độ, tình hình thực hiện, kết quả thực hiện từng nội dung thanh tra, kiểm tra theo chế độ giao ban, báo cáo của đơn vị trong quá trình thực hiện kế hoạch thanh tra, kiểm tra.

Báo cáo sơ kết, tổng kết phải bám sát kế hoạch công tác thanh tra đã được phê duyệt, nêu rõ các biện pháp đã thực hiện, kết quả theo chỉ tiêu đã đăng ký, chỉ ra những thành tựu nổi bật, những tồn tại, hạn chế và nguyên nhân, những bài học kinh nghiệm, kiến nghị và đề xuất (nếu có).

+ Báo cáo đột xuất: Báo cáo đột xuất được thực hiện theo yêu cầu thủ trưởng đơn vị, tổ chức thanh tra cấp trên hoặc cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền.

+ Báo cáo nhanh khi có những tình huống, vấn đề mới phát sinh, vụ việc sai phạm ại đơn vị.

1.3. Yếu tố tác động đến tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập

1.3.1. Việc thực thi nhiệm vụ, quyền hạn của thủ trưởng đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập

Thanh tra nội bộ là tổ chức thanh tra được thành lập trong cơ quan không có chức năng quản lý nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập, doanh nghiệp nhà nước. Hoạt động thanh tra nội bộ là hoạt động thanh tra của tổ chức thanh tra nội bộ, của người được phân công làm công tác thanh tra nội bộ. Tổ chức thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập được thành lập có chức năng giúp người đứng đầu cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp thanh tra kiểm tra việc thực hiện chính sách, pháp luật, nhiệm vụ được giao đối với cơ quan, tổ chức, đơn vị, doanh nghiệp, cá nhân thuộc quyền quản lý của người đứng đầu cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp. Dưới sự lãnh đạo điều hành của thủ trưởng đơn vị, người đứng đầu đơn vị, tổ chức thanh tra nội bộ còn đóng vai trò tham mưu, giúp việc cho thủ trưởng đơn vị. Hoạt động thanh tra mang tính chất thực thi nhiệm vụ quyền hạn của của thủ trưởng đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.

Tổ chức Thanh tra nội bộ trong đơn vị hoạt động theo quy chế tổ chức và hoạt động của thủ trưởng đơn vị ký ban hành quy định về tổ chức và hoạt động bao gồm toàn bộ: tổ chức, nhân sự, tài chính, tài sản, mối quan hệ công tác, chế độ thông tin báo cáo và thanh tra kiểm tra. Thủ trưởng đơn vị trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình có trách nhiệm tổ chức, chỉ đạo hoạt động thanh tra, xử lý kịp thời kết luận, kiến nghị thanh tra và phải chịu trách nhiệm trước pháp luật về hành vi, quyết định của mình.

Tổ chức thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập thông qua nhiệm vụ của mình thực hiện công tác thanh tra với vai trò là tổ chức chuyên môn có chức tham mưu, giúp việc cho thủ trưởng đơn vị về công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát nội bộ, giúp việc giải quyết khiếu nại tố cáo, phòng chống tham nhũng, do thủ trưởng đơn vị ra quyết định thành lập hoặc giải thể.

Thông qua nhiệm vụ của mình tổ chức thanh tra như xây dựng các văn bản về lĩnh vực thanh tra; chỉ đạo các đơn vị trực thuộc xây dựng các văn bản quản lý về thanh tra; Nghiên cứu, đề xuất và áp dụng các giải pháp nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác thanh tra; đề xuất kế hoạch về kế hoạch tuyển dụng, sử dụng, quản lý, đào tạo, bồi dưỡng và phát triển đội ngũ cán bộ làm công tác thanh tra trong đơn vị. Thực hiện thanh tra đối với đơn vị trực thuộc; hướng dẫn, kiểm tra các đơn vị trực thuộc thực hiện các quy định của Nhà nước, của đơn vị về tổ chức và hoạt động thanh tra, thẩm tra, xác minh, kết luận, kiến nghị với thủ trưởng đơn vị về các nội dung liên quan đến khiếu nại, tố cáo thuộc thẩm quyền giải quyết của thủ trưởng đơn vị trực thuộc đã giải quyết, nhưng đương sự còn khiếu nại hoặc phát hiện việc giải quyết khiếu nại, tố cáo ở đơn vị trực thuộc thực hiện không đúng quy định;

thường trực tiếp công dân; phối hợp với đơn vị khác theo dõi, kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch, nhiệm vụ của đơn vị, các kết luận, chỉ đạo của thủ trưởng đơn vị; thực hiện nhiệm vụ triển khai quyết định sau thanh tra về thi hành kỷ luật cán bộ, viên chức trong đơn vị. Ngoài ra còn thực hiện các nhiệm vụ khác do thủ trưởng đơn vị giao.

Vị thế của người đứng đầu cơ quan thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập còn hạn chế so với nhiệm vụ, quyền hạn được giao. Vị thế của người đứng đầu cơ quan thanh tra cũng chỉ tương tự như người đứng đầu cơ quan là đối tượng thanh tra cũng gây ra những khó khăn trong quá trình thanh tra và kết luận, kiến nghị xử lý về thanh tra.

1.3.2. Việc cải cách hành chính

Công tác cải cách hành chính là nhiệm vụ chính trị trọng tâm và thường xuyên của các cấp, các ngành nói chung và cũng là nhiệm vụ trọng tâm của đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập nói riêng. Tuy nhiên, công tác cải cách hành chính còn bộc lộ những hạn chế như: chậm đổi mới lề lối, phương pháp làm việc; việc khai thác và ứng dụng công nghệ thông tin hiệu quả còn thấp, nhất là cải cách thủ tục hành chính vẫn chưa theo kịp yêu cầu phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội và nhu cầu của cán bộ, đoàn viên công đoàn, người lao động, thủ tục hành chính và tính công khai minh bạch về thủ tục hồ sơ, quy trình, thời gian giải quyết chưa cao, còn gây khó khăn, chậm trễ... Yêu cầu cải cách hành chính hiện nay đưa ra yêu cầu về: Cải cách thể chế hành chính, cải cách thủ tục hành chính, cải cách tổ chức bộ máy hành chính nhà nước; xây dựng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức; cải cách tài chính công, hiện đại hóa hành chính.

Xuất phát từ yêu cầu trên, để tăng cường công tác thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập về công tác bổ nhiệm, bổ nhiệm lại, quản lý, sử dụng biên chế; tuyển dụng viên chức, tăng hạng chức danh nghề nghiệp; đánh giá hồ sơ cán bộ, viên chức đảm bảo đúng quy trình, thủ tục theo quy định hiện hành để nâng cao hiệu quả trong công tác quản lý. Điều đó đặt ra yêu cầu rất lớn đối với đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập, cần đẩy mạnh công tác thanh tra, kiểm tra nội bộ, thường xuyên theo dõi, kiểm tra công tác cải cách hành chính tại đơn vị nhằm phát hiện, kịp thời chấn chỉnh những sai sót. Qua công tác thanh tra, kiểm tra đã phát hiện kịp thời những vấn đề còn tồn tại, báo cáo thủ trưởng đơn vị để có những chỉ đạo kịp thời giúp các đơn vị khắc phục.

1.3.3. Thực tiễn công tác phòng ngừa, phát hiện, xử lý vi phạm trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập

Mục đích hoạt động thanh tra nhằm phát hiện sơ hở trong cơ chế quản lý, chính sách, pháp luật để kiến nghị với cơ quan nhà nước có thẩm quyền biện pháp khắc phục; phòng ngừa, phát hiện và xử lý hành vi vi phạm pháp luật; giúp cơ quan, tổ chức, cá nhân thực hiện đúng quy định của pháp luật; phát huy nhân tố tích cực; góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động quản lý nhà nước; bảo vệ lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của cơ quan, tổ chức, cá nhân.

Hoạt động thanh tra được coi là khâu không thể thiếu trong quản lý nhà nước nhằm đảm bảo hiệu lực, hiệu quả của công tác quản lý. Thanh tra được coi là tai mắt của các cấp lãnh đạo, quản lý và được tổ chức thành một hệ thống từ Trung ương đến địa phương. Hoạt động thanh tra là một phương thức quan trọng để thực hiện nhiệm vụ phòng chống tham nhũng, Hoạt động thanh tra giúp phòng ngừa, phát hiện và xử lý các hành vi vi phạm pháp luật.

Với chức năng là tiến hành các cuộc thanh tra và giải quyết khiếu nại tố cáo cũng phát hiện vi phạm nhằm đánh giá việc chấp hành chính sách, pháp luật, nhiệm vụ của các cơ quan, tổ chức, cá nhân là đối tượng thanh tra; thực hiện nhiệm vụ giải quyết khiếu nại, tố cáo theo thẩm quyền, các cơ quan thanh tra đã thể hiện vai trò của mình như một công cụ không thể thiếu của nhà nước trong cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng hiện nay.

Thanh tra là phương thức phát hiện nhanh chóng các vụ việc tham nhũng. Do tính chất hoạt động của mình, thông qua hoạt động thanh tra mà các cơ quan thanh tra có điều kiện phát hiện sớm các biểu hiện tham nhũng, kịp thời kiến nghị các biện pháp ngăn chặn. Một trong những hoạt động giúp phát hiện hành vi tham nhũng đó là thanh tra việc thực hiện chức trách, nhiệm vụ của các cán bộ, công chức. Thanh tra hoàn toàn có thể phát hiện sớm những dấu hiệu tham nhũng từ khi chưa có biểu hiện ra bên ngoài để từ đó có những biện pháp chấn chỉnh, ngăn chặn kịp thời. Thông qua việc thực hiện chức năng, nhiệm vụ của mình, các cơ quan thanh tra còn thể hiện vai trò “dự báo”, phát hiện những sơ hở, khiếm khuyết trong cơ chế, chính sách làm phát sinh tham nhũng. Những sơ hở trong cơ chế, chính sách đó có thể chưa làm phát sinh hành vi tham nhũng nhưng nếu không có sự cảnh báo kịp thời thì rất có thể trong thời gian sau, nó sẽ bị lợi dụng để tham nhũng. [16]

Qua công tác thanh tra, kiểm tra nội bộ tại đơn vị sự nghiệp công lập phát hiện ra những thiếu sót, hạn chế của chủ thể tham gia hoạt động nội bộ, từ đó chấn chỉnh những sai phạm trong quá trình quản lý, phát hiện xử lý kịp thời những vi phạm pháp luật. Thông qua kết quả thanh tra nội bộ góp phần phòng ngừa, phát hiện, ngăn chặn những hành vi vi phạm pháp luật trong đơn vị, qua đó cũng góp phần tăng cường pháp chế trong công tác quản lý.

Tiểu kết chương

Tổng quan tình hình nghiên cứu trên cơ sở lý luận về tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập luận văn đã làm sáng tỏ những nội dung sau:

Thứ nhất, quan niệm chung về thanh tra và thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập. Thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập có thể hiểu là hoạt động thanh tra nội bộ tại đơn vị, giúp Thủ trưởng, người đứng đầu đơn vị sự nghiệp công lập do Chính phủ thành lập trong công tác thanh tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng với mục đích nhằm phát hiện sơ hở, sai phạm trong cơ chế quản lý của đơn vị đề kiến nghị biện pháp khắc phục; phòng ngừa, phát hiện hành vi vi phạm pháp luật, nội quy, quy chế của đơn vị; giúp đơn vị, tổ chức, cá nhân thực hiện chính sách pháp luật chính sách, pháp luật liên quan; giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ của đơn vị theo quy định của pháp luật.

Thứ hai, đặc điểm thanh tra và đặc điểm của thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.

Thứ ba, thẩm quyền, nội dung, hình thức, đối tượng, trình tự thủ tục thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.

Thứ tư, Yếu tố tác động đến tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập: việc thực thi nhiệm vụ, quyền hạn của thủ trưởng đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập, việc cải cách hành chính, thực tiễn công tác phòng ngừa, phát hiện, xử lý vi phạm trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.

Chương 2

THỰC TRẠNG TỔ CHỨC VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA THANH TRA NỘI BỘ TẠI ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

2.1. Khái quát địa vị pháp lý, chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Đại học Quốc gia Hà Nội

2.1.1. Địa vị pháp lý

Đại học Quốc gia Hà Nội (tên giao dịch bằng tiếng Anh: Vietnam National University, Hanoi; viết tắt là VNU) được thành lập theo Nghị định số 97/CP ngày 10 tháng 12 năm 1993 của Chính phủ trên cơ sở tổ chức, sắp xếp lại 03 trường đại học lớn ở Hà Nội: Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội và Trường Đại học Sư phạm Ngoại ngữ Hà Nội. Đại học Quốc gia Hà Nội chính thức bước vào hoạt động theo Quy chế do Thủ tướng Chính phủ ban hành ngày 5/9/1994. [34]

Đại học Quốc gia Hà Nội hoạt động theo mô hình đại học đa ngành, đa lĩnh vực có quy mô lớn, có nhiệm vụ đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao và nhân tài khoa học, công nghệ cho đất nước. Ngày 01 tháng 02 năm 2001, Chính phủ ban hành Nghị định số 07/2001/NĐ-CP về Đại học quốc gia.

Ngày 12 tháng 02 năm 2001, Thủ tướng Chính phủ đã ký Quyết định số 16/2001/QĐ-TTg ban hành Quy chế về tổ chức và hoạt động của Đại học Quốc gia, khẳng định và tăng cường hơn nữa quyền tự chủ của các Đại học Quốc gia trong nhiều lĩnh vực hoạt động, đặc biệt là đào tạo, nghiên cứu khoa học - công nghệ, tổ chức cán bộ, kế hoạch - tài chính và hợp tác quốc tế.

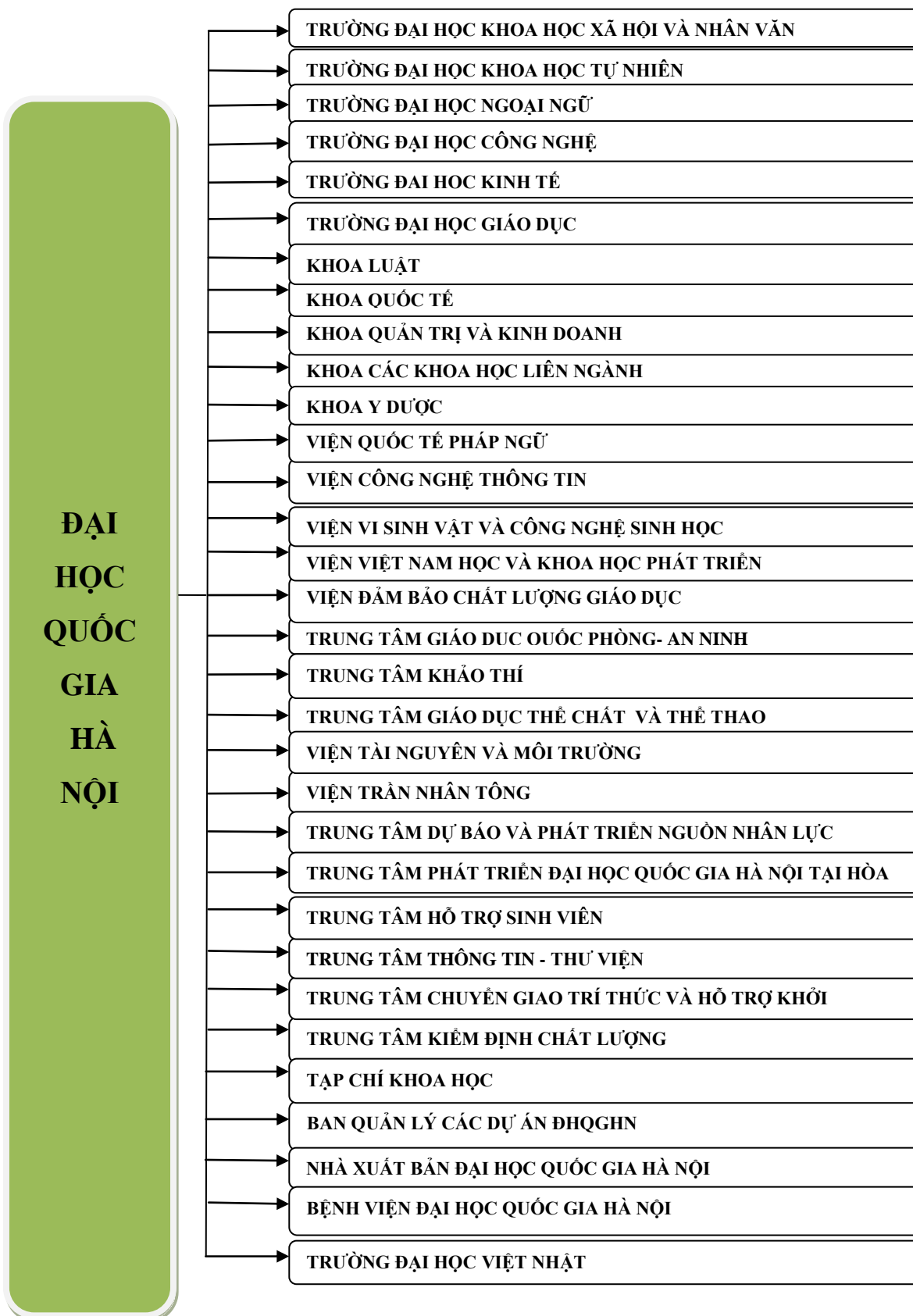
Năm 2012, một dấu mốc quan trọng khẳng định địa vị pháp lý của Đại học Quốc gia Hà Nội khi Luật Giáo dục Đại học được Quốc hội ban hành. Luật Giáo dục Đại học năm 2012 gồm 12 chương, 73 điều quy định về tổ chức, nhiệm vụ, quyền hạn của cơ sở giáo dục đại học, hoạt động đào tạo, hoạt động khoa học công nghệ, hoạt động hợp tác quốc tế, bảo đảm chất lượng và kiểm định chất lượng giáo dục đại học, giảng viên, người học, tài chính, tài sản của cơ sở giáo dục đại học và quản lý nhà nước về giáo dục đại học. [33] Nghị định số 186/2013/NĐ-CP về Đại học quốc gia ban hành ngày 17/11/2013 (thay thế cho Nghị định số 07/2001/NĐ-CP ngày 01/02/2001 của Chính phủ về Đại học Quốc gia). Ngày 26/3/2014 Quyết định số 26/2014/QĐ-TTg Của Thủ Tướng Chính phủ ban hành về Quy chế về Tổ chức và hoạt động của Đại học Quốc gia và các cơ sở giáo dục đại học thành viên được ban hành thể hiện rõ quan điểm đổi mới về Đại học quốc gia của Chính phủ và Thủ tướng Chính phủ trong quá trình phát triển bền vững và hội nhập.

Như vậy, Căn cứ Luật tổ chức Chính phủ ngày 25 tháng 12 năm 2001; Căn cứ Luật giáo dục ngày 14 tháng 6 năm 2005; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật giáo dục ngày 25 tháng 11 năm 2009; Căn cứ Luật giáo dục đại học ngày 18 tháng 6 năm 2012; Theo đề nghị của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo; Chính phủ

ban hành Nghị định số 186/2013/NĐ-CP về Đại học quốc gia, trong đó có quy định rõ chức năng nhiệm vụ, quyền hạn của Đại học Quốc gia Hà Nội.

Sơ đồ 2.1: Sơ đồ tổ chức Đại học Quốc gia Hà Nội

SƠ ĐỒ TỔ CHỨC ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

2.1.2. Chức năng

Đại học Quốc gia Hà Nội có vị trí và chức năng sau:

- Đại học quốc gia là cơ sở giáo dục đại học công lập bao gồm tổ hợp các trường đại học, viện nghiên cứu khoa học thành viên thuộc các lĩnh vực chuyên môn khác nhau, tổ chức theo hai cấp để đào tạo các trình độ của giáo dục đại học; là trung tâm đào tạo, nghiên cứu khoa học, công nghệ đa ngành, đa lĩnh vực chất lượng cao, được Nhà nước ưu tiên đầu tư phát triển.

- Đại học quốc gia có tư cách pháp nhân, có con dấu hình Quốc huy và tài khoản riêng; là đầu mối được giao các chỉ tiêu về ngân sách và kế hoạch.

- Đại học quốc gia chịu sự quản lý nhà nước của Bộ Giáo dục và Đào tạo về giáo dục và đào tạo, của Bộ Khoa học và Công nghệ về khoa học và công nghệ, của các bộ, ngành khác và Ủy ban nhân dân cấp tỉnh nơi Đại học quốc gia đặt trụ sở trong lĩnh vực được phân công theo quy định của Chính phủ và phù hợp với pháp luật.

2.1.3. Nhiệm vụ và quyền hạn

Đại học Quốc gia Hà Nội có nhiệm vụ và quyền hạn sau:

- Xây dựng chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển của Đại học quốc gia.

- Tổ chức các hoạt động đào tạo, nghiên cứu khoa học, hợp tác quốc tế theo quy định của pháp luật; đào tạo, bồi dưỡng nhân tài khoa học; chuyển giao tri thức và cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế.

- Quản lý, điều hành, sử dụng và chia sẻ các nguồn lực, cơ sở vật chất dùng chung trong Đại học quốc gia, bảo đảm tính hữu cơ, đồng bộ và hiệu quả; huy động nguồn lực của xã hội để xây dựng Đại học quốc gia thành cơ sở giáo dục đại học từng bước đạt chuẩn quốc tế, khu vực.

- Nghiên cứu, cung cấp luận cứ khoa học nhằm góp phần xây dựng các định hướng, chủ trương, chính sách, chiến lược, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của đất nước; đề xuất và thực hiện các chương trình nghiên cứu khoa học trọng điểm quốc gia theo quy định.

- Thực hiện chế độ thông tin, báo cáo Thủ tướng Chính phủ, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Khoa học và Công nghệ, các bộ, ngành có liên quan theo quy định; chịu sự kiểm tra, thanh tra của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Khoa học và Công nghệ, Thanh tra Chính phủ, các bộ, ngành có liên quan và Ủy ban nhân dân cấp tỉnh nơi Đại học quốc gia đặt trụ sở theo quy định.

- Được quyền tự chủ cao trong các hoạt động về đào tạo, nghiên cứu khoa học, tài chính, quan hệ quốc tế và tổ chức bộ máy theo Quy chế tổ chức và hoạt động của Đại học quốc gia và các cơ sở giáo dục đại học thành viên và có cơ chế tài chính đặc thù do Thủ tướng Chính phủ quy định.

- Được thí điểm mở các ngành, chuyên ngành đào tạo mới, ngoài danh mục các ngành, chuyên ngành đào tạo đã được quy định, nhằm đáp ứng nhu cầu xã hội và thực hiện trên cơ sở có đủ các điều kiện theo quy định; báo cáo Bộ Giáo dục và Đào tạo theo dõi, kiểm tra.

- Được phê duyệt chương trình liên kết đào tạo với nước ngoài trình độ đại học, thạc sĩ, tiến sĩ tổ chức tại Đại học quốc gia theo quy định của pháp luật.

- Được làm việc trực tiếp với các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương. Khi cần thiết, Giám đốc Đại học quốc gia báo cáo Thủ tướng Chính phủ về những vấn đề liên quan đến hoạt động và phát triển của Đại học quốc gia.

- Thực hiện các nhiệm vụ và quyền hạn khác theo quy định của pháp luật.[4]

Theo Quyết định số 26/2014/QĐ-TTG Của Thủ Tướng Chính phủ ban hành về Quy chế về Tổ chức và hoạt động của Đại học quốc gia và các cơ sở giáo dục đại học thành viên. Quy chế này quy định về tổ chức và hoạt động của Đại học Quốc gia Hà Nội và các cơ sở giáo dục đại học thành viên, bao gồm: tổ chức và nhân sự, hoạt động đào tạo, khoa học và công nghệ, hợp tác quốc tế, đảm bảo chất lượng giáo dục, tài chính, tài sản, mối quan hệ công tác, chế độ thông tin, báo cáo và thanh tra, kiểm tra. Trong đó quy định rõ về hoạt động thanh tra và kiểm tra:

Đại học quốc gia tổ chức hoạt động tự thanh tra, kiểm tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo, phòng chống tham nhũng của các đơn vị trực thuộc; thanh tra, kiểm tra các đơn vị thành viên và báo cáo Bộ Giáo dục và Đào tạo. Các đơn vị thành viên tổ chức hoạt động tự thanh tra, kiểm tra nội bộ, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng chống tham nhũng theo quy định của pháp luật, báo cáo Đại học quốc gia. [8]

2.2. Thực tiễn tổ chức và hoạt động của các tổ chức thanh tra nội bộ ở Đại học Quốc gia Hà Nội thời gian qua

2.2.1. Khái quát mô hình tổ chức thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội

Mô hình tổ chức thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia hiện nay được tổ chức theo mô hình thanh tra 2 cấp:

- Ban thanh tra (Cấp đơn vị quản lý)

- Phòng thanh tra hoặc cán bộ chuyên trách làm công tác thanh tra ở trường không thành lập phòng (Cấp đơn vị thành viên)

Theo quy định tại Khoản 1, Điều 7 Thông tư 51/2012/TT-BGDĐT ngày 18 tháng 12 năm 2012 quy định về tổ chức và hoạt động thanh tra của cơ sở giáo dục đại học, trường trung cấp chuyên nghiệp do Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành quy định rõ như sau:

“1. Thanh tra ở đại học quốc gia, đại học vùng (sau đây gọi chung là đại học) tổ chức theo mô hình thanh tra 2 cấp:

a) Các đại học thành lập Ban Thanh tra;

b) Các trường thành viên thành lập Phòng Thanh tra hoặc cử cán bộ chuyên trách làm công tác thanh tra theo quy định tại Khoản 1, 2 Điều 6 Thông tư này;

c) Ban (phòng) thanh tra có Trưởng ban (phòng), các Phó trưởng ban (phòng) và cán bộ chuyên trách làm công tác thanh tra. Nhiệm kỳ, việc bổ nhiệm, miễn nhiệm Trưởng ban (phòng), Phó trưởng ban (phòng) thanh tra thực hiện theo quy định của pháp luật như đối với các ban (phòng) khác của đơn vị.

2. Phòng thanh tra (hoặc cán bộ chuyên trách làm công tác thanh tra ở trường không thành lập phòng) có nhiệm vụ, quyền hạn theo quy định tại Khoản 3, Điều 6 Thông tư này.

3. Nhiệm vụ, quyền hạn của Ban thanh tra, Trưởng ban thanh tra, mối quan hệ giữa Ban thanh tra của đại học và Phòng thanh tra của các trường thành viên do Giám đốc đại học quy định.” [1]

Theo quy định tại Khoản 3, Điều 6 Thông tư 51/2012/TT-BGDĐT quy định về nhiệm vụ, quyền hạn của Phòng thanh tra (hoặc cán bộ làm công tác thanh tra ở trường không thành lập phòng): Xây dựng kế hoạch thanh tra trình Hiệu trưởng phê duyệt và tổ chức thực hiện kế hoạch đó theo quy định của pháp luật; Thanh tra việc thực hiện pháp luật, nhiệm vụ được giao đối với tổ chức, đơn vị và cá nhân thuộc quyền quản lý của Hiệu trưởng; Giúp Hiệu trưởng thực hiện nhiệm vụ tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo theo quy định của pháp luật về khiếu nại, tố cáo; Giúp Hiệu trưởng thực hiện nhiệm vụ phòng, chống tham nhũng theo quy định của pháp luật về phòng, chống tham nhũng; Làm đầu mối giúp Hiệu trưởng phối hợp với cơ quan, tổ chức, đơn vị liên quan về công tác thanh tra; Báo cáo, tổng kết kinh nghiệm về công tác thanh tra; công tác tiếp dân, công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo và công tác phòng, chống tham nhũng của trường theo yêu cầu của Hiệu trưởng

và Thanh tra cấp trên; kiến nghị việc sửa đổi, bổ sung các chính sách và quy định của Nhà nước về giáo dục; Thực hiện nhiệm vụ khác do Hiệu trưởng giao.

Ngoài ra, chế độ thanh tra, kiểm tra được quy định tại Khoản 2, Điều 30, Chương VIII Quyết định Số 26/2014/QĐ-TTg Quyết định ban hành quy chế tổ chức và hoạt động của Đại học Quốc gia và các cơ sở giáo dục đại học thành viên.

Đại học quốc gia tổ chức hoạt động tự thanh tra, kiểm tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo, phòng chống tham nhũng của các đơn vị trực thuộc; thanh tra, kiểm tra các đơn vị thành viên và báo cáo Bộ Giáo dục và Đào tạo. Các đơn vị thành viên tổ chức hoạt động tự thanh tra, kiểm tra nội bộ, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng chống tham nhũng theo quy định của pháp luật, báo cáo Đại học quốc gia.

Theo Điều 8, Quyết định số 26/2014/QĐ-TTg, ngày 26 tháng 03 năm 2014 Quyết định ban hành quy chế tổ chức và hoạt động của Đại học quốc gia và các cơ sở giáo dục đại học thành viên, văn phòng và các ban chức năng của Đại học quốc gia là đơn vị trực thuộc; có chức năng tham mưu, giúp Giám đốc Đại học quốc gia trong công tác lãnh đạo, quản lý và điều hành các hoạt động của Đại học quốc gia. [8]

2.2.2. Thực trạng tổ chức và hoạt động của tổ chức thanh tra nội bộ cấp Đại học Quốc gia Hà Nội

2.1.2.1. Thực trạng tổ chức

Thanh tra cấp Đại học Quốc gia Hà Nội là Ban Thanh tra và Pháp chế Đại học Quốc gia Hà Nội. Tổ chức thanh tra Đại học Quốc gia Hà Nội thanh tra, kiểm tra trong nội bộ về việc thực hiện chính sách, pháp luật và quy chế, quy định về tổ chức và các hoạt động giáo dục - đào tạo, nghiên cứu khoa học và dịch vụ; giải quyết khiếu nại tố cáo.

Hoạt động của tổ chức thanh tra trong Đại học Quốc gia Hà Nội phải tuân thủ các quy định của pháp luật, của Đại học Quốc gia Hà Nội, bảo đảm chính xác, khách quan, trung thực, công khai, dân chủ, kịp thời; không làm cản trở hoạt động bình thường của cơ quan, tổ chức cá nhân đang thuộc đối tượng thanh tra.

Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội, trong phạm vi quyền hạn được giao, thành lập tổ chức thanh tra cấp Đại học Quốc gia Hà Nội, ban hành văn bản quy định cụ thể về tổ chức và hoạt động thanh tra; tổ chức chỉ đạo công tác thanh tra trong toàn Đại học Quốc gia Hà Nội; xử lý các kết luận, kiến nghị sau thanh tra của Thủ tướng Chính phủ, các bộ, ngành và của thanh tra các cấp thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội.

Thủ trưởng đơn vị trực thuộc, theo sự phân cấp quản lý, thành lập tổ chức thanh tra, chỉ đạo hoạt động thanh tra trong đơn vị mình; xử lý kịp thời các kết luận, kiến

ng nghị sau thanh tra của của thanh tra các cấp thuộc Địa học Quốc gia Hà Nội, của thanh tra các bộ, ban, ngành về các vấn đề liên quan đến đơn vị.

Hệ thống tổ chức thanh tra Đại học Quốc gia Hà Nội được xây dựng thành hệ thống các tổ chức thanh tra từ cấp Đại học Quốc gia Hà Nội đến cấp cơ sở theo sự phân cấp quản lý trong Đại học Quốc gia Hà Nội.

Thanh tra cấp cơ sở là Phòng Thanh tra và Pháp chế, bộ phận thanh tra hoặc cán bộ phụ trách công tác thanh tra.

Các tổ chức thanh tra trong Đại học Quốc gia Hà Nội là bộ phận chuyên môn trong cơ cấu tổ chức của đơn vị, thực hiện chức năng thanh tra, kiểm tra nội bộ, giúp việc cho thủ trưởng cùng cấp giải quyết khiếu nại, tố cáo, phòng chống tham nhũng trong phạm vi, chức năng của đơn vị và chịu sự chỉ đạo, hướng dẫn về chuyên môn nghiệp vụ của tổ chức thanh tra cấp trên.

Ban Thanh tra và Pháp chế Đại học Quốc gia Hà Nội là tổ chức chuyên môn có chức năng tham mưu, giúp việc cho Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội về công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát nội bộ, giúp việc giải quyết khiếu nại, tố cáo, phòng chống tham nhũng, do Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội ra quyết định thành lập hoặc giải thể.

Ban Thanh tra và Pháp chế có: Trưởng ban, các Phó trưởng ban và các chuyên viên làm công tác thanh tra chuyên trách.

Trưởng ban, Phó trưởng ban Thanh tra và Pháp chế do Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội bổ nhiệm và miễn nhiệm. Trưởng ban Thanh tra và Pháp chế chịu trách nhiệm trước Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội về công tác thanh tra.

Về nhân sự thuộc Ban thanh tra và Pháp chế - Đại học Quốc gia Hà Nội

Ban Thanh tra và Pháp chế - Đại học Quốc gia Hà Nội có 05 người. Tính đến ngày 30/3/2018, Ban Thanh tra và Pháp chế - Đại học Quốc gia Hà Nội hiện tại có 05 người (01 nữ và 4 nam), theo trình độ chuyên môn có 01 PGS.TS, 01 Tiến sỹ, 3 thạc sỹ.

Theo Báo cáo tổng kết công tác thanh tra và pháp chế năm 2017 và Kế hoạch nhiệm vụ năm 2018 của Đại học Quốc gia Hà Nội.

2.2.2.2. Thực trạng hoạt động của Ban thanh tra và Pháp chế - Đại học Quốc gia Hà Nội

a- Thực trạng thực hiện hoạt động thanh tra

Hoạt động của Ban Thanh tra và Pháp chế - Đại học Quốc gia Hà Nội được thực hiện theo Quy định về tổ chức và hoạt động thanh tra ở Đại học Quốc gia Hà Nội

ban hành kèm theo Quyết định số 2618/QĐ-ĐHQGHN ngày 01 tháng 8 năm 2014 của Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội.

Hoạt động của Ban thanh tra và Pháp chế - Đại học Quốc gia Hà Nội dựa trên nguyên tắc: Đại học Quốc gia Hà Nội chịu sự thanh tra, kiểm tra của các Bộ, ngành, theo phạm vi chức năng, thẩm quyền được giao trong việc thực hiện Quy chế về tổ chức và hoạt động của Đại học Quốc gia do Thủ tướng Chính phủ ban hành và việc chấp hành các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan.

Hoạt động của Ban thanh tra và Pháp chế - Đại học Quốc gia Hà Nội phải tuân thủ theo quy định của pháp luật, của Đại học Quốc gia Hà Nội, đảm bảo tính dân chủ, khách quan, trung thực, công khai, dân chủ kịp thời; không làm cản trở hoạt động bình thường của cơ quan, tổ chức, cá nhân đang thuộc đối tượng thanh tra.

- Đại học Quốc gia Hà Nội tổ chức thanh tra, kiểm tra trong nội bộ về việc thực hiện chính sách, pháp luật và quy chế, quy định tổ chức các hoạt động giáo dục - đào tạo, nghiên cứu khoa học và dịch vụ.

- Tổ chức xây dựng các văn bản quản lý về lĩnh vực thanh tra và xây dựng cơ sở dữ liệu thanh tra trong Đại học Quốc gia Hà Nội; chỉ đạo các đơn vị trực thuộc xây dựng các văn bản quản lý về lĩnh vực thanh tra và xây dựng cơ sở dữ liệu thanh tra đơn vị.

- Nghiên cứu, đề xuất và áp dụng các giải pháp nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác thanh tra sau khi được Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội đồng ý.

- Đề xuất kế hoạch tuyển dụng, sử dụng, quản lý, đào tạo, bồi dưỡng và phát triển đội ngũ cán bộ làm công tác thanh tra trong Đại học Quốc gia Hà Nội.

- Thực hiện thanh tra đối với các đơn vị thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội trong việc thực hiện quy định của Nhà nước, của Đại học Quốc gia Hà Nội về tổ chức, hoạt động thanh tra và giải quyết khiếu nại, tố cáo.

- Chuẩn bị nhân sự và trình giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội quyết định thành lập các đoàn, tổ thanh tra để kiểm tra, xác minh, kiến nghị biện pháp xử lý các vấn đề thuộc thẩm quyền của Giám đốc.

- Thẩm tra, xác minh, kết luận, kiến nghị với Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội về các nội dung liên quan đến việc giải quyết khiếu nại, tố cáo thuộc thẩm quyền giải quyết của Giám đốc, các khiếu nại, tố cáo mà thủ trưởng đơn vị trực thuộc đã giải quyết, nhưng đơn sự còn khiếu nại hoặc phát hiện việc giải quyết khiếu nại, tố cáo ở đơn vị thực hiện không đúng quy định.

- Phối hợp với Ủy ban Kiểm tra Đảng ủy Đại học Quốc gia Hà Nội thực hiện những nội dung liên quan đến công tác kiểm tra của Đảng ủy Đại học Quốc gia Hà Nội.

- Phối hợp với Văn phòng và các ban chức năng theo dõi, kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch, nhiệm vụ của Đại học Quốc gia Hà Nội, các kết luận, chỉ đạo của Ban Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội.

- Phối hợp với Ban Tổ chức cán bộ triển khai quyết định sau thanh tra về thi hành kỷ luật cán bộ, viên chức trong Đại học Quốc gia Hà Nội.

- Thực hiện các nhiệm vụ khác do Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội giao.

- Nội dung công tác thanh tra, kiểm tra nội bộ của tổ chức thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội được thực hiện thanh tra, kiểm tra theo chương trình, kế hoạch; công tác thanh tra bám sát nhiệm vụ trọng tâm và thanh tra đột xuất theo yêu cầu của thủ trưởng đơn vị.

Thực trạng thực hiện hoạt động thanh tra của tổ chức thanh tra - Đại học Quốc gia Hà Nội được thực hiện như sau:

+ Thực hiện kiểm tra, rà soát việc thực hiện các quy định của Nhà nước và của Đại học Quốc gia Hà Nội.

Thực hiện theo các quy định của Luật tổ chức Chính phủ ngày 25 tháng 12 năm 2001; Luật giáo dục ngày 14 tháng 6 năm 2005; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật giáo dục ngày 25 tháng 11 năm 2009; Luật giáo dục đại học ngày 18 tháng 6 năm 2012; Nghị định số 186/2013/NĐ-CP ngày 17 tháng 11 năm 2013 của Chính phủ về Đại học quốc gia; Quyết định số 26/2014/QĐ-TTg ngày 26 tháng 3 năm 2014 của Thủ tướng Chính phủ và các quy định của pháp luật có liên quan.

Đại học Quốc gia Hà Nội đã ban hành Quyết định số 3568/QĐ-ĐHQGHN ngày 08/10/2014 Quyết định về việc ban hành Quy chế về Tổ chức và hoạt động của các đơn vị thành viên và đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội. Văn bản này cụ thể hóa việc triển khai thực hiện Nghị định số 186/2013/NĐ-CP ngày 17/11/2013 của Chính phủ về Đại học Quốc gia và các cơ sở giáo dục đại học thành viên ban hành kèm theo Quyết định số 26/2014/QĐ-TTg ngày 26/03/2014 của Thủ tướng Chính phủ (gọi tắt là Quy chế số 26/2014/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ). Các đơn vị thành viên và đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội hoạt động đảm bảo theo nguyên tắc tổ chức và quản lý đối với các đơn vị: Đảm bảo sự quản lý, kiểm tra, giám sát trực tiếp của Đại học Quốc gia Hà Nội và của cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền; thực hiện công khai dân chủ trong các hoạt động theo quy định của pháp luật có liên quan. Đảm bảo việc quản lý và sử dụng có hiệu quả các

nguồn lực của đơn vị, các nguồn lực của đơn vị, các nguồn lực của Nhà nước và Đại học Quốc gia giao. Đảm bảo Đại học Quốc gia Hà Nội là thực thể hữu cơ thống nhất; đảm bảo liên thông, liên kết, hợp tác toàn toàn diện giữa các đơn vị thành viên, đơn vị trực thuộc; phát triển cộng đồng và thương hiệu của Đại học Quốc gia Hà Nội; Đảm bảo lợi ích của Nhà nước, nghĩa vụ và quyền lợi của tập thể và cá nhân, sự ổn định và phát triển bền vững của đơn vị và của Đại học Quốc gia Hà Nội. [12]

Theo báo cáo tình hình công tác thanh tra và pháp chế Quý I triển khai kế hoạch nhiệm vụ Quý II và năm 2017, giai đoạn năm 2013 – 2015 Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội ký quyết định thành lập Tổ công tác của Đại học Quốc gia Hà Nội theo Quyết định số 470/QĐ-ĐHQGHN ngày 01/03/2016 đã phối hợp với các Ban chức năng hướng dẫn đơn vị tự kiểm tra, rà soát việc thực hiện các quy định của Nhà nước, của Đại học Quốc gia Hà Nội tại đơn vị. Kết quả kiểm tra đã phản ánh được tình hình thực hiện quy định của Nhà nước và của Đại học Quốc gia Hà Nội ở các mảng công tác, chỉ ra những tồn tại, hạn chế cần khắc phục của Đại học Quốc gia Hà Nội và các đơn vị. Ban Thanh tra và Pháp chế đã tích cực tham mưu cho Ban Giám đốc chỉ đạo và đôn đốc, phối hợp, hướng dẫn các Ban, đơn vị tự kiểm tra, rà soát, nhận diện và khắc phục các tồn tại, hạn chế ở các mảng công tác đồng thời báo cáo Ban Giám đốc chỉ đạo, hoàn thiện công tác quản lý ở các đơn vị; góp phần làm tốt công tác quản lý, điều hành của Đại học Quốc gia Hà Nội và các đơn vị.

+ Công tác thanh tra, kiểm tra tuyển sinh đại học và sau đại học: Thực hiện kế hoạch tuyển sinh hàng năm Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội đã thành lập các đoàn thanh tra tuyển sinh đại học và sau đại học tại các đơn vị đào tạo. Qua kiểm tra, đoàn công tác đã phát hiện những hạn chế, tồn tại liên quan đến công tác tuyển sinh, tham mưu cho Giám đốc chỉ đạo các đơn vị những giải pháp khắc phục. Qua quá trình thực hiện giúp các Hội đồng thi, các đơn vị đào tạo được giao phụ trách các cụm thi thực hiện đúng nội quy, quy chế, kỷ cương trong quản lý điều hành đề kỳ thi được diễn ra nghiêm túc và an toàn.

Theo báo cáo báo cáo tổng kết công tác thanh tra và pháp chế hàng năm và kế hoạch nhiệm vụ năm tiếp theo của Đại học Quốc gia Hà Nội: Thực hiện nhiệm vụ công tác tuyển sinh đại học, sau đại học, Đoàn thanh tra của Đại học Quốc gia Hà Nội đã phối hợp với các đơn vị thực hiện tốt nhiệm vụ công tại các đơn vị.

Thông qua hoạt động thanh tra, kiểm tra, đoàn công tác đã kịp thời phát hiện những hạn chế, thiếu sót trong công tác tuyển sinh đại học và sau đại học, như: việc ban hành văn bản liên quan đến công tác tuyển sinh; công tác chuẩn bị thi, tổ chức

coi thi, chấm thi và công tác xét tuyển,... Kết quả thanh tra cũng đã giúp Hội đồng thi thực hiện đúng chức trách, nhiệm vụ được phân công; đã báo cáo kịp thời khi có phát sinh, đề xuất giải pháp xử lý và báo cáo Giám đốc kết quả kiểm tra.

+ Kiểm tra việc thực hiện chức năng, nhiệm vụ của các đơn vị trực thuộc

Ban Thanh tra và Pháp chế đã tham mưu cho Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội thành lập Đoàn kiểm tra và có sự tham gia của các Ban: Đào tạo, Khoa học Công nghệ, Kế hoạch Tài chính, Tổ chức Cán bộ, Thanh tra và Pháp chế và các Trường Đại học thành viên để tiến hành kiểm tra tại 20 đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội, theo báo cáo tổng kết công tác thanh tra và pháp chế của Đại học Quốc gia Hà Nội năm 2015. Trên cơ sở kết quả kiểm tra của Đoàn công tác, Đại học Quốc gia Hà Nội đã có văn bản chỉ đạo 20 đơn vị trực thuộc khắc phục tồn tại, hạn chế trong việc thực hiện chức năng nhiệm vụ của đơn vị. Các đơn vị đã tổ chức triển khai khắc phục về cơ bản những tồn tại, hạn chế theo kiến nghị của Đoàn kiểm tra Đại học Quốc gia Hà Nội. Tuy nhiên việc khắc phục tồn tại, hạn chế của các đơn vị còn chậm.

+ Kiểm tra việc thực hiện các quy định, quy chế đào tạo đại học và sau đại học, công tác luận văn, luận án tại các đơn vị:

Đại học Quốc gia Hà Nội thành lập Đoàn kiểm tra với sự tham gia của Ban thanh tra và Pháp chế và các đơn vị (Trường Đại học Khoa học Tự Nhiên, Trường Đại học Ngoại ngữ, Khoa sau Đại học...) Qua công tác kiểm tra, Đoàn công tác đã phát hiện, chỉ rõ những tồn tại, thiếu sót trong việc thực hiện Quy chế đào tạo tại các đơn vị, đồng thời, chỉ ra một số quy định chưa hợp lý tại một số văn bản để kiến nghị Giám đốc Đại học Quốc gia chỉ đạo bổ sung hoàn thiện.

+ Triển khai kiểm tra công tác quản lý hoạt động khoa học công nghệ: Đã thành lập đoàn kiểm tra hàng năm tiến hành thực hiện kiểm tra công tác quản lý hoạt động khoa học công nghệ tại các đơn vị. Theo báo cáo công tác thanh tra và pháp chế năm 2017 của Đại học Quốc gia Hà Nội, Đoàn kiểm tra được thành lập theo quyết định số 4595/QĐ-ĐHQGHN ngày 28/11/2017 của Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội với sự tham gia của các Ban (Kế hoạch Tài chính, Khoa học Công nghệ) và của các Trường (Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn). Qua khảo sát thu thập thông tin tại 04 đơn vị, Đoàn kiểm tra đã hướng dẫn các đơn vị tự kiểm tra, rà soát việc thực hiện các quy định của Nhà nước, của Đại học Quốc gia Hà Nội trong hoạt động quản lý khoa học công nghệ.

+ Kiện toàn về tổ chức, đội ngũ thanh tra nội bộ. Đây là một nội dung của hoạt động, nhiệm vụ cụ thể của tổ chức thanh tra nội bộ Đại học Quốc gia Hà Nội. Thanh tra Đại học Quốc gia Hà Nội được xây dựng hệ thống tổ chức thanh tra từ cấp Đại học Quốc gia Hà Nội đến cấp cơ sở theo sự phân cấp quản lý trong Đại học Quốc gia Hà Nội. Các tổ chức thanh tra trong Đại học Quốc gia Hà Nội là bộ phận chuyên môn trong cơ cấu tổ chức của đơn vị, thực hiện chức năng thanh tra, kiểm tra nội bộ, giúp việc cho thủ trưởng đơn vị cùng cấp. Thực hiện sự chỉ đạo của Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội tại Hội nghị tổng kết năm 2014, triển khai công tác thanh tra và pháp chế năm 2015 và công văn 894/ĐHQGHN-TCCB ngày 13/3/2015 về kiện toàn bộ máy và nhân lực thực hiện công tác thanh tra và pháp chế. Các đơn vị đã tiếp tục kiện toàn tổ chức bộ máy, nhân sự như: thành lập phòng/bộ phận/cử cán bộ thực hiện công tác thanh tra và pháp chế.

Năm 2015 có 26/30 đơn vị tổ chức bộ máy, nhân sự theo đúng quy định của Đại học Quốc gia Hà Nội (tăng 6 đơn vị so với năm 2014); Năm 2016 có 28/30 đơn vị tổ chức bộ máy, nhân sự theo đúng quy định (tăng 2 đơn vị so với năm 2015); Năm 2017 có 29/31 đơn vị tổ chức bộ máy, nhân sự theo đúng quy định (tăng so với năm 2016).

+ Công tác giám sát

Hoạt động của tổ chức thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội đã tập trung bám sát thực hiện các kết luận, kiến nghị của Thanh tra Chính phủ, Thanh tra Bộ Giáo dục và Đào tạo, Kiểm toán Nhà nước và các kết luận kiến nghị sau thanh tra, kiểm tra của Đại học Quốc gia Hà Nội và của đơn vị; triển khai tích hợp với thanh tra, kiểm tra nội bộ và thường xuyên đề cung cấp thông tin phục vụ công tác lãnh đạo, chỉ đạo của Ban Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội và thủ trưởng đơn vị. Các đơn vị đã thực hiện khá tốt việc giám sát nội bộ thông qua hoạt động giao ban và kiểm tra định kỳ các bộ phận trong đơn vị. Theo Báo cáo tổng kết công tác thanh tra và pháp chế các năm 2015; 2016; 2017 điển hình các năm là các đơn vị: Trường Đại học Khoa học Tự Nhiên, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Trường Đại học Ngoại ngữ, Trường Đại học Giáo dục, Khoa Sau đại học... Ban Thanh tra và Pháp chế đầu mối phối hợp với Văn phòng, các Ban chức năng Đại học Quốc gia tổ chức giám sát tuyên truyền việc thực hiện các kết luận chỉ đạo của Giám đốc, các kết luận của đoàn thanh tra, kiểm tra, các cơ quan có thẩm quyền và Đại học Quốc gia Hà Nội.

Cụ thể công tác Giám nội bộ được các đơn vị thực hiện thể hiện qua Báo cáo tổng kết công tác thanh tra và pháp chế các năm 2015, 2016, 2017 các đơn vị đều hoàn hành nội dung như: giám sát thực hiện Kết luận của Đại học Quốc gia Hà Nội

và thủ trưởng đơn vị; giám sát việc thực hiện kế hoạch nhiệm vụ của đơn vị; giám sát thực hiện nội quy, quy chế.

Ngoài việc triển khai các nhiệm vụ thanh tra theo kế hoạch, hoạt động thanh tra của tổ chức thanh tra nội bộ Đại học Quốc gia Hà Nội còn thực hiện thanh tra, kiểm tra đột xuất theo yêu cầu của thủ trưởng đơn vị và cấp trên. Thanh tra quản lý cơ sở vật chất, an ninh trật tự, phòng chống cháy nổ; về quản lý, sử dụng cơ sở vật chất, giảng đường; công tác quản lý đào tạo tại Phòng Khoa học Công nghệ và Đào tạo; thực hiện kỷ luật lao động; thực hiện bảo hiểm xã hội cho người lao động... Theo báo cáo kết quả thực hiện chỉ tiêu kế hoạch công tác thanh tra và pháp chế năm 2015 một số đơn vị thực hiện thanh tra đột xuất như: Trường Đại học Ngoại ngữ, Trường Đại học Công nghệ 01 cuộc; Trường Đại học Kinh tế 01 cuộc; Khoa Luật, Khoa Quốc tế, Trung tâm Thông tin Thư viện 04 cuộc.

b- Thực trạng thực hiện nhiệm vụ trong giải quyết khiếu nại, tố cáo

Công tác tiếp công dân và xử lý đơn thư, khiếu nại, tố cáo là một trong những nhiệm vụ trọng tâm, hàng đầu trong hoạt động thanh tra.

Theo Quy chế số 26/2014/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ “Đại học quốc gia tổ chức hoạt động tự thanh tra, kiểm tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo, phòng chống tham nhũng của các đơn vị trực thuộc; thanh tra, kiểm tra các đơn vị thành viên và báo cáo Bộ Giáo dục và Đào tạo. Các đơn vị thành viên tổ chức hoạt động tự thanh tra, kiểm tra nội bộ, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng chống tham nhũng theo quy định của pháp luật, báo cáo Đại học quốc gia”

Công tác tiếp công dân, xử lý đơn thư phản ánh, kiến nghị, giải quyết khiếu nại, giải quyết tố cáo qua thực tiễn hoạt động thanh tra nội bộ cấp Đại học Quốc gia Hà Nội được thực hiện nghiêm túc theo Chỉ thị số 35-CT/TW ngày 26/5/2014 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác tiếp công dân và giải quyết khiếu nại, giải quyết tố cáo.

Ban Thanh tra và Pháp chế Đại học Quốc gia Hà Nội là đầu mối giúp Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội tiếp nhận, phân loại, theo dõi, kiểm tra, đôn đốc, xử lý đơn khiếu nại, đơn tố cáo, đơn kiến nghị, phản ánh theo quy định tại thông tư số 07/2014/TT-CP ngày 31/10/2014 của Thanh tra Chính phủ quy định quy trình xử lý đơn khiếu nại, đơn tố cáo, đơn kiến nghị, phản ánh.

Công tác tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, giải quyết tố cáo thực hiện đúng theo các quy định tại Luật Tiếp công dân 2013, Luật Khiếu nại 2011, Luật Tố cáo 2011, các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan; xử lý kịp thời các vụ việc có tính chất phức tạp; các vụ việc có liên quan đến các quy định của Đại học Quốc gia Hà Nội.

Công tác tiếp công dân tại Đại học Quốc gia Hà Nội được thực hiện theo Nội quy tiếp công dân của Đại học Quốc gia Hà Nội ban hành kèm theo Quyết định số 3953/QĐ-ĐHQGHN ngày 30 tháng 10 năm 2014 của Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội. Trong đó có quy định rõ quyền và nghĩa vụ cụ thể của công dân; quyền và nghĩa vụ của người đến khiếu nại, tố cáo, kiến nghị, phản ánh; trách nhiệm của người tiếp công dân; những trường hợp được từ chối tiếp công dân; nhiệm vụ và quyền hạn của cán bộ tiếp công dân. Đồng thời Đại học Quốc gia Hà Nội đã chỉ đạo, hướng dẫn các đơn vị trực thuộc thực hiện việc ban hành Nội quy tiếp công dân tại đơn vị. [14] Ban Thanh tra và Pháp chế là bộ phận thường trực tiếp công dân của Đại học Quốc gia Hà Nội; ngoài ra định kỳ hàng tháng đều có lịch tiếp công dân của lãnh đạo Đại học Quốc gia Hà Nội theo quy định.

Tổ chức thanh tra Đại học Quốc gia Hà Nội thực hiện công tác tiếp công dân, tham gia tiếp công dân theo các quy định của Đại học Quốc gia Hà Nội; Kiểm tra tình hình thực hiện công tác tiếp công dân của thủ trưởng đơn vị trực thuộc.

Khoản 1, Điều 2, Luật Tiếp công dân năm 2013 quy định: *“Tiếp công dân là việc cơ quan, tổ chức, đơn vị, cá nhân có trách nhiệm tiếp công dân để lắng nghe, tiếp nhận khiếu nại, tố cáo, kiến nghị, phản ánh của công dân; giải thích, hướng dẫn cho công dân về việc thực hiện khiếu nại, tố cáo, kiến nghị, phản ánh theo đúng quy định của pháp luật”*. [25]

Trong hoạt động quản lý nhà nước nói chung và hoạt động quản lý hành chính nói riêng, để đảm bảo thực hiện quyền làm chủ của Nhân dân, quyền con người, quyền công dân thì hoạt động tiếp công dân là hoạt động thường xuyên, có ý nghĩa và vai trò quan trọng. Hoạt động của tổ chức thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội về công tác tiếp công dân quán triệt tinh thần: Nâng cao hơn nữa chất lượng, hiệu quả của công tác tiếp dân và giải quyết khiếu nại, tố cáo, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới, tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả một số nhiệm vụ, giải pháp, quán triệt đầy đủ, thực hiện nghiêm túc các chủ trương, chính sách pháp luật của Đảng và nhà nước về công tác tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo.

Đại học Quốc gia Hà Nội đã thực hiện tốt công tác tiếp công dân, xử lý đơn thư; bố trí địa điểm tiếp công dân tại vị trí thuận lợi, đảm bảo các điều kiện về cơ sở vật chất của địa điểm tiếp công dân. Phòng/bộ phận thanh tra và pháp chế các đơn vị đã triển khai nhiệm vụ tiếp công dân, giải quyết đơn thư; chủ động phối hợp theo dõi

tình hình của đơn vị để tham mưu cho cấp ủy, thủ trưởng đơn vị các biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo, giải quyết.

Bảng 2.1: Bảng tổng hợp tiếp nhận và giải quyết đơn, thư khiếu nại tố cáo cấp Đại học Quốc gia Hà Nội 2015 - 2017

ĐƠN THƯ KHIẾU NẠI, TỐ CÁO ĐƯỢC GIẢI QUYẾT CẤP ĐẠI HỌC QUỐC GIA			
TỔNG SỐ ĐƠN	8	10	9
NĂM	2015	2016	2017

(Nguồn: Ban Thanh tra và Pháp chế, Đại học Quốc gia Hà Nội)

Từ số liệu trên cho thấy số trong thời gian từ năm 2015 đến năm 2016 số lượng đơn thư khiếu nại tố cáo đến cấp Đại học Quốc gia Hà Nội có tăng từ 8 đơn lên 10 đơn, sang đến năm 2017 giảm xuống còn 9 đơn. Theo báo cáo tổng kết công tác thanh tra và pháp chế năm 2015, 2016, 2017 của Đại học Quốc gia Hà Nội đơn thư chủ yếu là kiến nghị, phản ánh, hoặc đề nghị, như: yêu cầu xác minh văn bằng, chứng chỉ và kiểm tra, thẩm định lại luận văn, luận án; quản lý đào tạo, bằng cấp. Toàn bộ đơn thư đã được xử lý và thực hiện theo đúng quy định.

c- Thực trạng thực hiện nhiệm vụ phòng, chống tham nhũng

Hoạt động của tổ chức thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội triển khai thực hiện công tác phòng chống tham nhũng theo quy định của Luật Phòng chống tham nhũng năm 2013, Thông tư 08/2013/TT-TTCP ngày 31/10/2013 của Thanh tra Chính phủ hướng dẫn thi hành các quy định về minh bạch tài sản, thu nhập và các văn bản liên quan. Thực hiện chỉ thị số 10/CT-TTg ngày 12/6/2013 của Thủ tướng Chính phủ về việc đưa nội dung phòng, chống tham nhũng vào giảng dạy tại các cơ sở giáo dục, đào tạo theo đúng hướng dẫn của Bộ Giáo dục và Đào tạo tại Văn bản số 4145/BGDĐT-TTr ngày 24/8/2016 về việc nâng cao chất lượng thực hiện Chỉ thị số 10/CT-TTG của Thủ tướng Chính phủ.

Triển khai các hoạt động thực hành tiết kiệm, chống lãng phí và phòng chống tham nhũng có hiệu quả với những chi phí hợp lý nhất. Trong các hội nghị cán bộ công chức, hội nghị tài chính năm, giao ban đầu năm... đều có tổng kết, đánh giá các trong năm học và đề ra các nhiệm vụ phải thực hiện trong năm nhằm sử dụng nguồn kinh phí một cách hiệu quả, tiết kiệm, chống lãng phí. Đại học Quốc gia Hà Nội thường xuyên kiểm tra, giám sát việc thực hiện nhiệm vụ phòng chống tham nhũng của tất cả các đơn vị trực thuộc.

Thực hiện nhiệm vụ phòng, chống tham nhũng cụ thể như sau:

- Lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện tuyên truyền, phổ biến, giáo dục chủ trương, chính sách, pháp luật về phòng chống tham nhũng. Hàng năm, tổ chức thực hiện đánh giá việc đưa nội dung phòng chống tham nhũng vào chương trình giáo dục, đào tạo theo Đề án 137 và Chỉ thị số 10/CT-TTg ngày 12/6/2013 của Thủ tướng Chính phủ. Kết quả, Đại học Quốc gia Hà Nội thực hiện theo đúng các quy định của Nhà nước trong quản lý, sử dụng kinh phí ngân sách Nhà nước, đầu tư xây dựng các dự án sử dụng ngân sách Nhà nước, tài sản Nhà nước;

- Xây dựng, hoàn thiện thể chế, chính sách về phòng chống tham nhũng. Các đơn vị nghiêm túc triển khai thực hiện các văn bản chỉ đạo, điều hành của Đại học Quốc gia Hà Nội về công tác phòng chống tham nhũng. Trong quá trình triển khai thực hiện kế hoạch hàng năm, luôn phối hợp tốt với các cơ quan chức năng như: Kiểm toán Nhà nước, cơ quan an ninh... để kiểm tra, giám sát công tác phòng, chống tham nhũng trong những hoạt động của Đại học Quốc gia Hà Nội.

- Thực hiện các biện pháp phòng ngừa tham nhũng như: công khai, minh bạch trong tuyển dụng, bố trí, quy hoạch, đào tạo, bổ nhiệm, khen thưởng, kỷ luật cán bộ theo đúng quy định của Pháp luật; thực hiện quy tắc ứng xử, quy tắc đạo đức nghề nghiệp, việc chuyển đổi vị trí công tác của cán bộ, công chức, viên chức; thực hiện công khai, minh bạch trong thực hiện các dự án đầu tư, hoạt động đấu thầu sử dụng ngân sách Nhà nước; thực hiện tự chủ về tài chính; thực hiện việc trả lương qua tài khoản cán bộ viên chức; xây dựng chế độ, định mức, tiêu chuẩn về tài chính và quản lý, sử dụng tài sản công.

- Thực hiện công khai, minh bạch trong thực hiện các dự án đầu tư, hoạt động đấu thầu sử dụng ngân sách Nhà nước.

- Thực thi Công ước Liên hợp quốc về chống tham nhũng và hợp tác quốc tế về PCTN, Đại học Quốc gia Hà Nội thực hiện đúng các Kế hoạch thực hiện Công ước Liên hợp quốc về chống tham nhũng: Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Kết luận Hội nghị Trung ương 5 Khoá XI về phòng, chống tham nhũng, lãng phí; Nghị quyết số 21/NQ-CP ngày 12 tháng 5 năm 2009 của Chính phủ về ban hành Chiến lược quốc gia phòng, chống tham nhũng đến năm 2020; Nghị quyết số 82/NQ-CP của Chính phủ về Chương trình hành động theo Kết luận số 21-KL/TW của Ban chấp hành TW Đảng khóa XI tiếp tục thực hiện Nghị quyết hội nghị lần thứ 3 Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa X về “tăng cường sự lãnh đạo của

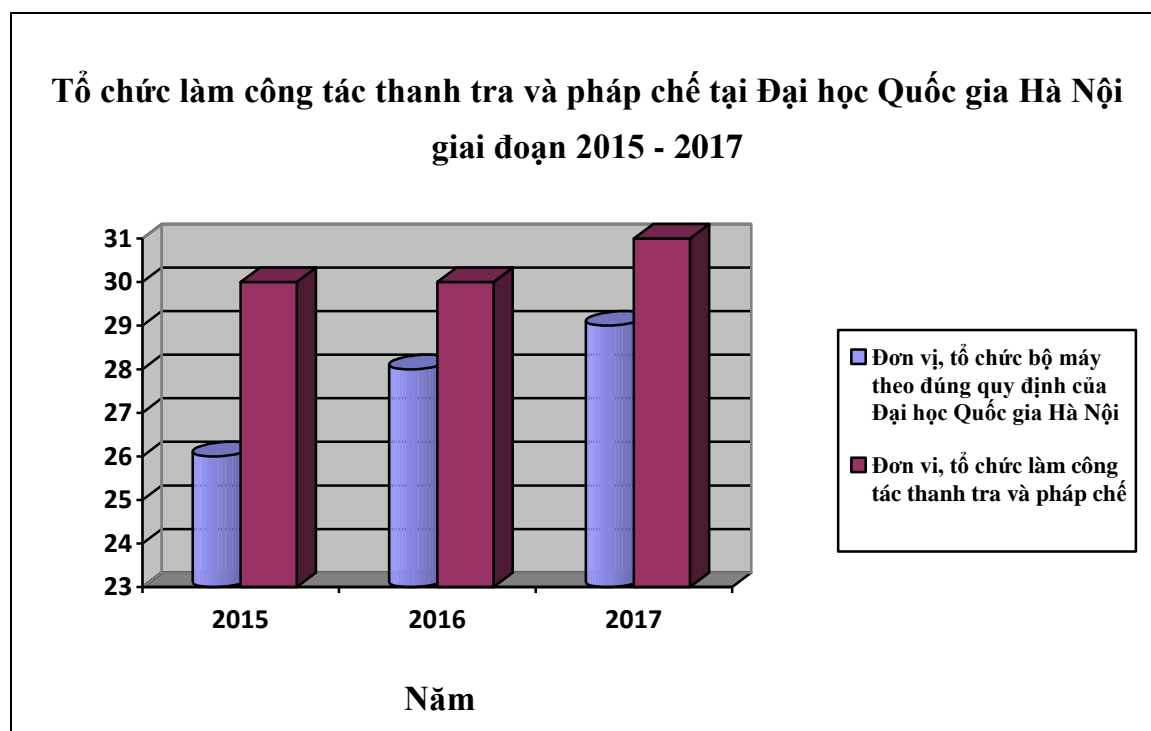
Đảng đối với công tác phòng, chống tham nhũng” giai đoạn 2012-2016; Luật phòng, chống tham nhũng; Chương trình quốc tế phòng, chống tham nhũng đến năm 2020 và Chương trình hành động của Chính phủ về thực hiện Luật phòng, chống tham nhũng.

2.2.3. *Thực trạng tổ chức và hoạt động của các tổ chức thanh tra nội bộ trong các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội*

2.2.3.1. Thực trạng tổ chức

Tổ chức thanh tra các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội hoạt động theo Quyết định số 3568/QĐ-ĐHQGHN ngày 08 tháng 10 năm 2014 của Đại học Quốc gia Hà Nội về việc ban hành Quy định về Tổ chức và hoạt động của các đơn vị thành viên và đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội; Quy định về tổ chức và hoạt động thanh tra ở Đại học Quốc gia Hà Nội ban hành kèm theo Quyết định số 2618/QĐ-ĐHQGHN ngày 01 tháng 8 năm 2014 của Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội; Quy chế tổ chức và hoạt động riêng cụ thể của từng đơn vị.

Biểu đồ 2.1: Tổ chức làm công tác thanh tra và pháp chế tại Đại học Quốc gia Hà Nội giai đoạn 2015 – 2017

“Các đơn vị trực thuộc hoạt động theo quy định của pháp luật có liên quan, Quy chế số 26/2014/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ, Quy định này và Quy định về tổ chức và hoạt động của đơn vị; chịu sự quản lý trực tiếp của của Đại học Quốc gia Hà Nội, có nghĩa vụ và trách nhiệm thực hiện đầy đủ mọi nhiệm vụ được giao, chấp

hành nghiêm chỉnh luật pháp, các quy định, chế độ chính sách của Nhà nước và quy định của Đại học Quốc gia Hà Nội” [12]

Hoạt động của các tổ chức thanh tra trong Đại học Quốc gia Hà Nội phải tuân thủ theo các quy định của pháp luật, của Đại học Quốc gia Hà Nội, bảo đảm chính xác, khách quan, trung thực, công khai, dân chủ, kịp thời; không làm cản trở hoạt động bình thường của cơ quan, tổ chức, cá nhân đang thuộc đối tượng thanh tra.

Thủ trưởng các đơn vị trực thuộc, theo sự phân cấp quản lý, thành lập tổ chức thanh tra, chỉ đạo hoạt động thanh tra trong đơn vị mình; xử lý kịp thời các kết luận, kiến nghị sau thanh tra của thanh tra các cấp thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội, của thanh tra các bộ, ban, ngành về các vấn đề liên quan đến đơn vị.

Các tổ chức thanh tra trong Đại học Quốc gia Hà Nội là bộ phận chuyên môn trong cơ cấu tổ chức của đơn vị, thực hiện chức năng thanh tra, kiểm tra nội bộ, giúp việc cho thủ trưởng cùng cấp giải quyết khiếu nại, tố cáo, phòng chống tham nhũng trong phạm vi, chức năng của đơn vị và sự chỉ đạo, hướng dẫn về chuyên môn nghiệp vụ của tổ chức thanh tra cấp trên.

- Tổ chức thanh tra các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội được thành lập bởi các trường đại học thành viên. Thành lập Phòng Thanh tra và Pháp chế và cử cán bộ chuyên trách làm công tác thanh tra.

Đối với những đơn vị khác, thủ trưởng đơn vị lựa chọn việc thành lập Phòng Thanh tra và Pháp chế hoặc bộ phận thanh tra; cán bộ phụ trách công tác thanh tra phù hợp với tổ chức bộ máy, nhân lực và tùy vào điều kiện của từng đơn vị thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội.

Số lượng, mức độ kiêm nhiệm hoặc chuyên trách của cán bộ thanh tra do thủ trưởng đơn vị quyết định.

Tổ chức thanh tra, cán bộ phụ trách công tác thanh tra của đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội hoạt động dưới sự chỉ đạo trực tiếp của thủ trưởng đơn vị và chịu sự chỉ đạo chuyên môn, nghiệp vụ của Ban Thanh tra và Pháp chế Đại học Quốc gia Hà Nội.

- Tổ chức thanh tra các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội có nhiệm vụ:
 - + Tổ chức xây dựng các văn bản quản lý về lĩnh vực thanh tra và xây dựng cơ sở dữ liệu, tin học hóa công tác thanh tra trong đơn vị.
 - + Nghiên cứu, đề xuất và áp dụng các giải pháp nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác thanh tra sau sau khi được thủ trưởng đơn vị đơn vị đồng ý.

+ Đề xuất với thủ trưởng đơn vị kế hoạch tuyển dụng, sử dụng, quản lý, đào tạo, bồi dưỡng và phát triển đội ngũ cán bộ, viên chức làm công tác thanh tra của đơn vị.

+ Thanh tra trong nội bộ về việc thực hiện các quy định của Nhà nước; quy định, kết luận, chỉ đạo của Đại học Quốc gia Hà Nội, kế hoạch, nhiệm vụ do Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội giao; các quy định của đơn vị; công tác quản lý và tổ chức đào tạo, nghiên cứu khoa học và dịch vụ; hoạt động của cán bộ, giảng viên, nhân viên; việc học tập của người học thuộc các hệ đào tạo, bồi dưỡng của đơn vị và các công tác khác của đơn vị.

+ Chuẩn bị nhân sự và trình thủ trưởng đơn vị quyết định thành lập các đoàn, tổ thanh tra để kiểm tra, xác minh, kiến nghị biện pháp xử lý các vấn đề thuộc thẩm quyền quản lý của thủ trưởng đơn vị.

+ Xem xét, thẩm tra, xác minh, kết luận, kiến nghị biện pháp giải quyết các đơn thư khiếu nại, tố cáo thuộc thẩm quyền của thủ trưởng đơn vị hoặc kiến nghị các cấp có thẩm quyền giải quyết các khiếu nại, tố cáo theo quy định của pháp luật về khiếu nại, tố cáo.

+ Hướng dẫn, kiểm tra đôn đốc các tổ chức, bộ phận trong đơn vị thực hiện kết luận, kiến nghị, quyết định thanh tra và quyết định giải quyết khiếu nại, tố cáo.

+ Chủ động phối hợp, đề xuất ý kiến công tác với cá đơn vị, bộ phận chức năng có liên quan, các tổ chức thanh tra trong Đại học Quốc gia Hà Nội về các vấn đề đảm bảo cho hoạt động thanh tra.

+ Thông qua hoạt động thanh tra, nắm bắt tình hình hoạt động của các tổ chức, các bộ phận trong đơn vị; trong trường hợp cần thiết, báo cáo với thủ trưởng đơn vị những vấn đề về quản lý cần sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành các quy định phù hợp với yêu cầu của công tác quản lý.

+ Hướng dẫn nghiệp vụ thanh tra đối với Ban thanh tra cùng cấp.

+ Thực hiện các nhiệm vụ khác do thủ trưởng đơn vị giao.

- Tổ chức thanh tra các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội có quyền hạn trong hoạt động thanh tra như sau:

+ Yêu cầu bộ phận hữu quan cử người phối hợp thực hiện nhiệm vụ thanh tra; yêu cầu tổ chức, cá nhân có liên quan cung cấp thông tin cần thiết phục vụ cho công tác thanh tra.

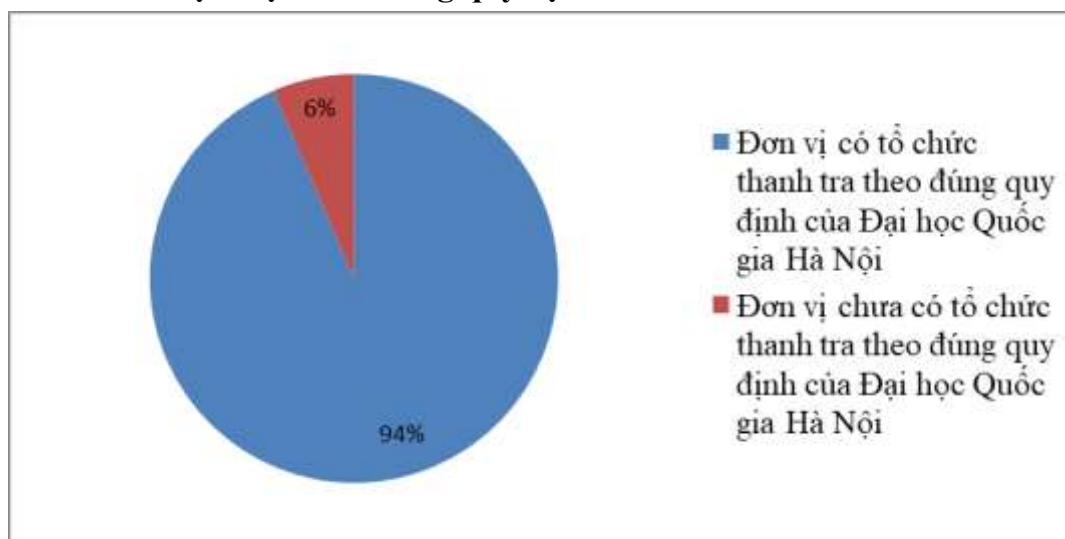
+ Yêu cầu đối tượng thanh tra cung cấp tài liệu, giải trình bằng bằng văn bản, trả lời những chất vấn của thanh tra.

+ Đề nghị người ra quyết định thanh tra hoặc thủ trưởng đơn vị cùng cấp, thủ trưởng đơn vị trực thuộc cho phép niêm phong tài liệu phục vụ cho công tác thanh tra hoặc tùy theo mức độ và tính chất vụ việc có thể đề nghị thủ trưởng đơn vị ra quyết định tạm giữ tài sản đã giao, thu hồi giấy phép đã cấp hoặc có các biện pháp xử lý khác.

+ Đề nghị thủ trưởng đơn vị cùng cấp, thủ trưởng đơn vị trực thuộc hoặc người có trách nhiệm hoãn thi hành quyết định kỷ luật, bổ nhiệm, miễn nhiệm hoặc chuyển công tác đối với người đang cộng tác với tổ chức thanh tra hoặc đang là đối tượng thanh tra, nếu xét thấy việc thi hành ngay quyết định có thể gây trở ngại cho công tác thanh tra.

+ Kiến nghị với thủ trưởng đơn vị cùng cấp, thủ trưởng đơn vị trực thuộc, người có trách nhiệm áp dụng các hình thức kỷ luật thích hợp đối với các cán bộ, công chức, viên chức, nhân viên cố ý cản trở hoặc gây khó khăn cho hoạt động thanh tra. Tổ chức thanh tra các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội có quyền hạn cụ thể trong hoạt động thanh tra như trên còn có các quyền hạn khác theo quy định của pháp luật; quy chế, quy định của Đại học Quốc gia Hà Nội và của đơn vị.

Biểu đồ 2.3: Tỷ lệ tổ chức thanh tra trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội thực hiện theo đúng quy định tính đến hết năm 2017

Tính đến hết năm 2017 theo Báo cáo tổng kết công tác thanh tra và pháp chế năm 2017 và kế hoạch nhiệm vụ năm 2018 có 29/31 đơn vị tổ chức làm công tác thanh tra theo đúng quy định, đạt 93%.

Tính đến ngày Tính đến 20/3/2018, tổng cán bộ làm công tác Thanh tra tại các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội có 96 người.

Ngoài số cán bộ làm công tác thanh tra tại các ban/phòng/bộ phận/cán bộ làm công tác phụ trách thanh tra, một số đơn vị trực thuộc Đại học Quốc Gia Hà Nội có cán bộ chuyên trách như: Trường Đại học Khoa học Tự Nhiên, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Trường Đại học Kinh tế, Trường Đại học Ngoại ngữ, ... còn có một số đơn vị có mạng lưới cộng tác viên thanh tra như Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Giáo dục là Thanh tra Nhân dân, cán bộ thuộc khối phòng ban, hoặc các khoa trực thuộc các trường.

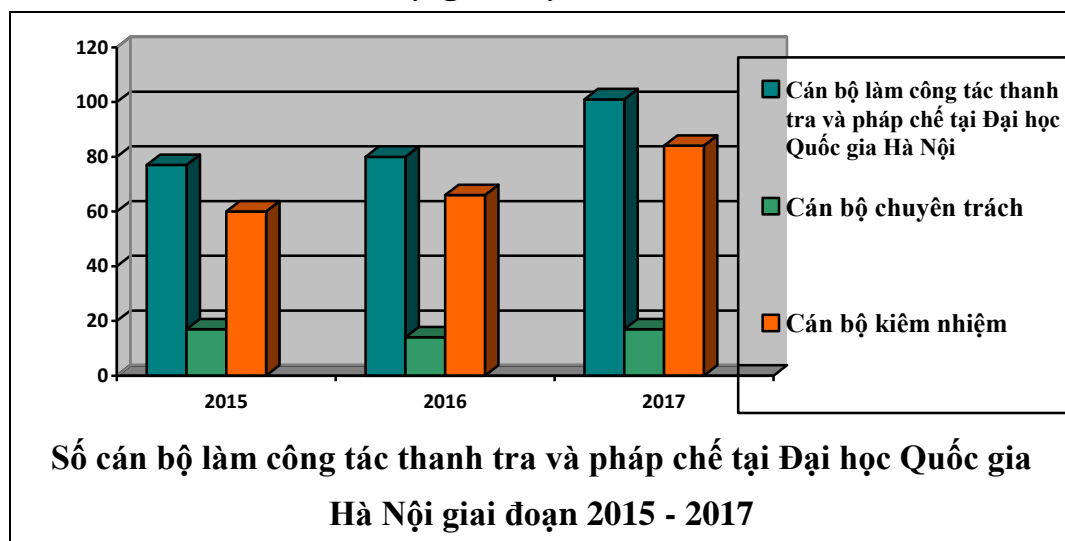
Bảng 2.2: Cơ cấu cán bộ làm công tác thanh tra và pháp chế tại Đại học Quốc gia Hà Nội tính đến ngày 20 tháng 3 năm 2018

TỔNG SỐ CÁN BỘ	TRÌNH ĐỘ CHUYÊN MÔN		THEO CHUYÊN NGÀNH ĐÀO TẠO		THEO GIỚI TÍNH		THEO NHÓM TUỔI	
	101	Giáo sư	02 (1,99 %)	Chuyên ngành Luật	17 (16,83%)	Nữ	40 (39,6 %)	Dưới 30 tuổi
Phó giáo sư		10 (9,9 %)	Từ 31 đến 40 tuổi					30 (29,7 %)
Tiến sĩ		22 (21,7%)	Từ 41 đến 50 tuổi					34 (33,6 %)
Thạc sĩ		41 (40,5%)	Chuyên ngành khác	84 (83,16%)	Nam	61 (60,3 %)	Từ 51 đến 60 tuổi	30 (29,7 %)
Cử nhân		26 (25,7%)						

(Nguồn: Ban Thanh tra và Pháp chế, Đại học Quốc gia Hà Nội)

Từ số liệu trên cho thấy đội ngũ cán bộ, viên chức làm công tác thanh tra có trình độ chuyên môn từ đại học trở lên, trình độ chuyên môn là thạc sĩ cao nhất (40%), tỉ lệ cán bộ có chuyên môn về luật chưa cao (17/101 tương ứng 16,83%) đa phần cán bộ thuộc chuyên ngành khác (chiếm 83,16%); nam giới chiếm cao hơn (60.3%); độ tuổi theo nhóm từ 41 đến 50 chiếm tỉ lệ cao nhất (33.6%). Xét tổng thể cho thấy, với đội ngũ cán bộ, viên chức làm công tác thanh tra nội bộ trong các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội khá đông, với trình độ chuyên môn về chuyên ngành đào tạo khác là khá cao, chuyên ngành luật còn khá thấp, cán bộ làm công tác thanh tra chuyên trách thấp, chủ yếu là kiêm nhiệm.

Biểu đồ 2.2: Cán bộ làm công tác thanh tra pháp chế tại Đại học Quốc gia Hà Nội giai đoạn 2015 - 2017

(Nguồn: Ban Thanh tra và Pháp chế, Đại học Quốc gia Hà Nội)

Từ biểu đồ thực trạng cán bộ làm công tác thanh tra pháp chế tại Đại học Quốc gia Hà Nội giai đoạn 2015 - 2016 cho thấy ngày càng được tăng cường về công tác cán bộ, trong đó năm 2015 có 77 cán bộ, năm 2017 lên đến 101 cán bộ. Tuy nhiên từ số liệu trên cho thấy mặc dù công tác thanh tra trong Đại học Quốc gia Hà Nội có được quan tâm và bổ sung nhân sự, cán bộ làm công tác thanh tra nhưng số lượng cán bộ làm công tác thanh tra chuyên trách thấp (năm 2015 có 17 cán bộ chuyên trách; năm 2016 có 14 cán bộ chuyên trách; năm 2017 có 17 cán bộ chuyên trách), mức tăng chưa cao, cán bộ kiêm nhiệm lại tăng cao (năm 2015 có 60 cán bộ kiêm nhiệm; năm 2016 có 66 cán bộ kiêm nhiệm; năm 2017 có 84 cán bộ kiêm nhiệm). Nguồn nhân lực thực hiện hoạt động công tác thanh tra chưa phù hợp với khối lượng công tác của Đại học Quốc gia Hà Nội, nhân lực còn mỏng. Do đó để thực hiện tốt công tác thanh tra, kiểm tra một yêu cầu được đặt ra đòi hỏi phải có một đội ngũ đông đảo phù hợp với tầm của đơn vị, phải được cơ cấu hợp lý, đủ về số lượng và đảm bảo trình độ chuyên môn để thực thi nhiệm vụ thanh tra.

2.2.3.2. Thực trạng hoạt động của các tổ chức thanh tra nội bộ trong các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội

a- Thực trạng thực hiện hoạt động thanh tra

Hoạt động của các tổ chức thanh tra nội bộ trong các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội được thực hiện theo Quy định về tổ chức và hoạt động thanh tra ở Đại học Quốc gia Hà Nội ban hành kèm theo Quyết định số 2618/QĐ-ĐHQGHN ngày 01 tháng 8 năm 2014 của Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội; Quy chế về tổ chức và hoạt động riêng của từng đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội.

- Công tác thanh tra, kiểm tra trong các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội thực tế đã được triển khai thực hiện và hoàn thành tốt kế hoạch, bám sát kế hoạch công tác thanh tra của Đại học Quốc gia Hà Nội và kế hoạch công tác thanh tra của từng đơn vị được thực hiện những nội dung như: Thanh tra giảng đường hàng ngày; Thanh tra thi giữa kỳ, thi cuối kỳ; Thanh tra công tác lưu trữ hồ sơ đào tạo tại các đơn vị; Thanh tra công tác tuyển sinh: đầu vào đại học; sau đại học; Thanh tra thanh tra thi học kỳ hè năm học (đối với đơn vị đào tạo đại học); Thanh tra hiệu quả sử dụng thiết bị phục vụ công tác đào tạo và nghiên cứu khoa học; Thường xuyên theo dõi, kiểm tra công tác cải cách hành chính tại đơn vị.

- Về công tác giám sát: Công tác giám sát nội bộ trong các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội luôn được quan tâm và thực hiện thường xuyên đúng mục đích của việc giám sát là để nhận xét, đánh giá hiệu lực, hiệu quả của việc thực hiện pháp luật từ đó đưa ra giải pháp khắc phục những tồn tại, hạn chế trong quá trình tổ chức, thực hiện nhằm góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác giám sát nội bộ.

Công tác giám sát nội bộ trong các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội bao gồm: Giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật của Nhà nước; các quy chế, quy định của Đại học Quốc gia Hà Nội và của đơn vị; Giám sát việc thực hiện các kết luận, chỉ đạo của Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội, Thủ trưởng đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội; Giám sát việc thực hiện kế hoạch nhiệm vụ của trong các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội.

Công tác giám sát nội bộ thường xuyên và hiệu quả đã cung cấp thông tin hữu hiệu phục vụ công tác chỉ đạo, điều hành của đơn vị. Kết quả công tác giám sát nội bộ đã được báo cáo Đại học Quốc gia Hà Nội qua Ban Thanh tra và Pháp chế.

b- Thực trạng thực hiện nhiệm vụ trong giải quyết khiếu nại, tố cáo

Hoạt động thực hiện nhiệm vụ trong giải quyết khiếu nại, tố cáo của các tổ chức thanh tra nội bộ trong các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội nhìn chung đã đạt được những kết quả nhất định, góp phần khôi phục lại những quyền và lợi ích chính đáng của cán bộ, người lao động trong đơn vị; kịp thời phát hiện và xử lý những hành vi vi phạm pháp luật nhằm giữ gìn kỷ cương, trật tự tại đơn vị.

Các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội thực hiện tốt công tác tiếp công dân theo Luật tiếp công dân số 42/2013/QH13, Luật Khiếu nại số 02/2011/QH13, Luật tố cáo số 03/2011/QH13 và các Nghị định, Thông tư hướng dẫn thi hành Luật Tiếp công dân, Luật Khiếu nại, Luật Tố cáo.

Các đơn vị đã bố trí phòng/địa điểm tiếp công dân phù hợp với điều kiện thực tế và theo quy định của pháp luật.

Bảng 2.3: Bảng tổng hợp tiếp nhận và giải quyết đơn, thư khiếu nại tố cáo cấp đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội 2015 - 2017

ĐƠN THƯ KHIẾU NẠI, TỐ CÁO ĐƯỢC GIẢI QUYẾT CẤP ĐƠN VỊ TRỰC THUỘC ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI			
TỔNG SỐ ĐƠN	11	13	7
NĂM	2015	2016	2017

(Nguồn: Ban Thanh tra và Pháp chế, Đại học Quốc gia Hà Nội)

Từ số liệu trên cho thấy số trong thời gian từ năm 2015 đến năm 2017 số lượng đơn thư khiếu nại, tố cáo đến cấp đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia đã giảm xuống (năm 2015 tổng đơn thư khiếu nại, tố cáo là 11 đơn; năm 2017 giảm xuống còn 7 đơn). Đơn thư chủ yếu là kiến nghị, phản ánh hoặc đề nghị như: yêu cầu xác minh văn bằng, chứng chỉ và kiểm tra, thẩm định lại luận văn, luận án; xuất bản sách; chế độ đãi ngộ với cán bộ; quản lý đào tạo, cấp bằng. Công tác xử lý đơn thư được thực hiện đúng quy định.

Qua Báo cáo tổng kết công tác thanh tra và pháp chế năm 2017 và kế hoạch nhiệm vụ năm 2018 cho thấy các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội đã thực hiện đúng quy định về giải quyết khiếu nại, tố cáo. Các đơn đã được xử lý đúng quy định, một số đơn vị thực hiện tốt, như: Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn; Trung tâm Phát triển Đại học Quốc gia Hà Nội tại Hòa Lạc, không để ra tình trạng đơn thư tồn đọng kéo dài và vượt cấp. Ngoài ra, các đơn vị đã phối hợp với cơ quan nhà nước có thẩm quyền, Ủy ban kiểm tra Đảng ủy Đại học Quốc gia Hà Nội xử lý đơn thư tại một số điểm nóng tại các đơn vị thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội.

c- Thực trạng thực hiện nhiệm vụ phòng, chống tham nhũng

Trong công tác phòng chống tham nhũng tổ chức thanh tra nội bộ trong các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội còn phối hợp với các đơn vị chức năng khác thường xuyên kiểm tra các hoạt động của đơn vị mình theo đúng các quy định về phòng chống tham nhũng. Thành lập các đoàn thanh tra về tuyển sinh, sử dụng và bảo quản cơ sở vật chất phục vụ cho công tác giảng dạy và nghiên cứu khoa học (giảng đường, phòng thí nghiệm, thiết bị của các đơn vị,...), quản lý lao động, giám

sát thu chi tài chính, giám sát việc xét và thi tuyển cán bộ, giám sát công tác thi đua khen thưởng và xử lý vi phạm,... Công tác phòng chống tham nhũng được nhà trường lồng ghép vào chương trình đào tạo, các buổi sinh hoạt chính trị đối với cán bộ, giảng viên, học sinh, sinh viên, học viên cao học, nghiên cứu sinh.

Các tổ chức thanh tra nội bộ trong các đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội phối hợp với các cơ quan chức năng nhằm phát huy vai trò, trách nhiệm của xã hội trong phòng chống tham nhũng trên tất cả các hoạt động của Đại học Quốc gia Hà Nội, tạo điều kiện và phát huy vai trò giám sát của Ban Thanh tra nhân dân, Ban Thanh tra và Pháp chế.

2.3. Đánh giá chung về thực trạng tổ chức và hoạt động

2.3.1. Kết quả đạt được và nguyên nhân

Hoạt động thanh tra nội bộ từ thực tiễn Đại học Quốc gia Hà Nội có thể nhìn nhận một số ưu điểm sau:

Thứ nhất, công tác thanh tra nội bộ của Đại học Quốc gia Hà Nội đã triển khai theo đúng tiến độ kế hoạch, hoàn thành được các chỉ tiêu kế hoạch nhiệm vụ, nhiệm vụ yêu tiên và nhiệm vụ trọng tâm được Giám đốc Đại học Quốc gia giao mặc dù có nhiều khó khăn, yếu tố khách quan. 100% đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội đã xây dựng kế hoạch và triển khai có hiệu quả kế hoạch và nhiệm vụ công tác trong thời gian qua. [11]

Thứ hai, hệ thống tổ chức nhân sự thực hiện công tác thanh tra và pháp chế từ Đại học Quốc gia đến các đơn vị luôn được kiện toàn theo quy định (tăng cường số cán bộ chuyên trách và có chuyên môn về luật). Chất lượng của công tác thanh tra ngày càng được nâng lên. Ban Thanh tra và Pháp chế đã tổ chức hướng dẫn phối hợp hiệu quả với các đơn vị trong quá trình triển khai kế hoạch nhiệm vụ. Các hoạt động thanh tra nội bộ ngày càng đi vào nề nếp, công tác thanh tra, kiểm tra được thực hiện trên nhiều lĩnh vực.

Thứ ba, hệ thống văn bản quản lý của Đại học Quốc gia Hà Nội đã được quan tâm kiện toàn trên các lĩnh vực hoạt động, đảm bảo phù hợp với Luật Giáo dục, Luật Giáo dục Đại học, Nghị định 186/2013/NĐ-CP, Quy chế 26/2014/QĐ-TTg, các văn bản pháp luật liên quan và yêu cầu quản lý của Đại học Quốc gia Hà Nội trên các lĩnh vực.

Thứ tư, công tác phối hợp giữa Ban thanh tra và Pháp chế với các đơn vị đã được triển khai và thực hiện có hiệu quả trong các nhiệm vụ thanh tra, giám sát theo

kế hoạch và đột xuất; thanh tra, kiểm tra việc thực hiện pháp luật của Nhà nước, quy định quản lý điều hành, chỉ đạo của Đại học Quốc gia Hà Nội và nội quy của đơn vị. Công tác thanh tra nội bộ tập trung vào các lĩnh vực công tác trọng tâm, nội dung bám sát vào những lĩnh vực ưu tiên, phức tạp có nhiều vướng mắc. Không chạy theo thành tích về số lượng, tập trung nâng cao chất lượng các cuộc thanh tra.

Thứ năm, công tác giám sát được phát huy tăng cường, phát huy vai trò phát hiện, kịp thời tham mưu đề xuất với Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội và thủ trưởng đơn vị các giải pháp thực hiện.

Thứ sáu, công tác xử lý đơn, thư và tiếp công dân được quan tâm, triển khai thực hiện có hiệu quả, có sự kết nối, phối hợp chặt chẽ từ đơn vị đến Đại học Quốc gia Hà Nội.

Thứ bảy, qua công tác thanh tra kiểm tra đã phát hiện nhiều thiếu sót, hạn chế của các chủ thể tham gia hoạt động, đối tượng thanh tra, qua đó chấn chỉnh những sai phạm trong quản lý, phát hiện, xử lý kịp thời những vi phạm. Thông qua kết quả của thanh tra nội bộ đã góp phần phòng ngừa, phát hiện ngăn chặn những hành vi vi phạm pháp luật trong nội bộ, đảm bảo tăng cường pháp chế trong hoạt động quản lý tại Đại học Quốc gia Hà Nội.

Thứ tám, đội ngũ cán bộ làm công tác thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội có tinh thần trách nhiệm cao, có trình độ, có tư cách đạo đức tốt, đảm nhận công việc được phân công phụ trách.

Để đạt được những thành tựu trên có thể đánh giá dựa trên cơ sở những nguyên nhân khách quan và chủ quan sau:

Thứ nhất, Đại học Quốc gia Hà Nội luôn chú trọng về cải cách hành chính, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ công chức, viên chức, người lao động. Kịp thời chấn chỉnh những sai sót, tiếp thu những thành tựu mới.

Thứ hai, toàn bộ hoạt động công tác thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội, các chủ thể tiến hành thanh tra đã sử dụng đúng những quyền hạn mà Luật Thanh tra và các văn bản hướng dẫn quy định. Việc sử dụng các quyền hạn được đưa ra đúng, phù hợp với mục đích, yêu cầu, nội dung của cuộc thanh tra đặt ra, không có tình trạng lạm quyền, lạm quyền trong quá trình thực hiện các quyền trong hoạt động thanh tra.

Thứ ba, Trong quá trình thực hiện nhiệm vụ, tổ chức hoạt động thanh tra đã tuân thủ chặt chẽ các quy định của pháp luật về trình tự, thủ tục thực hiện quyền trong

hoạt động thanh tra, bao gồm các bước tổ chức thực hiện quyền, việc ban hành các văn bản như quyết định, biên bản... để cụ thể hóa về mặt pháp lý, xác định trách nhiệm, nghĩa vụ của cơ quan, tổ chức, cá nhân là đối tượng thanh tra cũng như cơ quan, tổ chức, cá nhân khác có liên quan trong việc thực hiện quyền trong hoạt động thanh tra.

Thứ tư, trong quá trình thực hiện quyền trong hoạt động thanh tra nội bộ, các chủ thể tiến hành thanh tra đã tuân thủ chặt chẽ các quy định của pháp luật về việc thực hiện quyền trong hoạt động thanh tra để có biện pháp xử lý phù hợp với từng trường hợp cụ thể, đồng thời tăng cường, chú trọng thực hiện tốt nguyên tắc coi trọng công tác chính trị tư tưởng, thông qua đó để giáo dục, thuyết phục, giải thích cho cơ quan, tổ chức, cá nhân là đối tượng thanh tra hiểu và nắm bắt được các quyền và nghĩa vụ của mình trong việc thực hiện các yêu cầu, kiến nghị, quyết định trong quá trình thực hiện các quyền thanh tra, thực hiện tốt việc công khai, dân chủ trong hoạt động thanh tra thanh tra đã có tác dụng thiết thực.

Thứ năm, Đại học Quốc gia Hà Nội có kế hoạch công tác thanh tra hàng năm, phù hợp với tình hình thực tế của Đại học Quốc gia Hà Nội, công tác thanh tra được tổ chức khoa học, khả thi. Đại học Quốc gia Hà Nội tổ chức các buổi tập huấn công tác thanh tra thường xuyên (Hội nghị tập huấn công tác thanh tra tiếp công dân và xử lý đơn, thư; Hội nghị tập huấn nâng cao trình độ;...) qua Hội nghị giao ban công tác thanh tra và pháp chế theo quý, theo tháng, theo năm... góp phần lớn vào kết quả đạt được của hoạt động thanh tra nội bộ tại Đại học Quốc gia Hà Nội.

2.3.2. Hạn chế, bất cập và nguyên nhân

* Hạn chế, bất cập

Trong thời gian qua công tác thanh tra nội bộ tại Đại học Quốc gia Hà Nội đã đạt được một số kết quả quan trọng góp phần tích cực vào hoạt động của Đại học Quốc gia Hà Nội nói riêng; Đảm bảo sự quản lý, kiểm tra, giám sát trực tiếp của Đại học Quốc gia Hà Nội và của cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền. Bên cạnh những kết quả đạt được công tác thanh tra và pháp chế còn một số hạn chế bất cập như sau:

- Hạn chế trong việc triển khai thực hiện hoạt động thanh tra nội bộ, công tác thanh tra chưa triển khai chuyên sâu một số lĩnh vực quản lý như tài chính và đầu tư xây dựng, tổ chức cán bộ việc làm của sinh viên tốt nghiệp... hoạt động thanh tra, kiểm tra ở nhiều đơn vị chưa đi vào chiều sâu, tính chuyên nghiệp chưa cao. Xử lý

sau kết luận của thanh tra chính phủ về việc thực hiện quy định của Nhà nước, của Đại học Quốc gia còn chậm, ở nhiều đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội.

- Số lượng các cuộc thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội còn ít, hoạt động thanh tra chưa được đổi mới về nội dung, hình thức, phương pháp, cách thức thực hiện cho phù hợp với định hướng và lộ trình cải cách hành chính của chính phủ trên thực tế công tác thanh tra tại Đại học Quốc gia Hà Nội. Thanh tra theo kế hoạch, hoạt động thanh tra đột xuất chưa nhiều, chưa được cải tiến về nội dung và hình thức thanh tra cũng như cách thức tiến hành thanh tra. Kết luận thanh tra còn chung chung, chưa chỉ rõ ra được những sai phạm cụ thể trách nhiệm thuộc về ai, sai phạm thuộc tập thể hay cá nhân hiệu lực pháp lý của các kết luận thanh tra chưa cao, chủ yếu mang tính chất nhắc nhở, kiến nghị bãi bỏ, thay thế, hoặc sửa đổi bổ sung các văn bản hoặc hành vi sai phạm. Cách thức thực hiện công tác thanh tra chủ yếu thông qua báo cáo của các đối tượng thanh tra, do đó chưa nắm bắt khách quan được sự việc.

- Về xây dựng báo cáo kết quả thanh tra: Theo Khoản 1 Điều 49 Luật Thanh tra năm 2010 “Chậm nhất là 15 ngày, kể từ ngày kết thúc cuộc thanh tra, Trưởng đoàn thanh tra phải có văn bản báo cáo kết quả thanh tra và gửi tới người ra quyết định thanh tra. Trường hợp người ra quyết định thanh tra là Thủ trưởng cơ quan quản lý nhà nước thì báo cáo kết quả thanh tra còn phải được gửi cho Thủ trưởng cơ quan thanh tra nhà nước cùng cấp” [23]. Một thực tế trong thời gian vừa qua, sau khi kết thúc thanh tra tại đơn vị các Đoàn thanh tra mới bắt đầu tập trung soạn thảo báo cáo kết quả thanh tra nên thời gian viết báo cáo thường kéo dài hơn so với quy định. Nội dung báo cáo thường dàn trải, chưa nêu bật được tính chất, mức độ sai phạm và trách nhiệm của cá nhân có liên quan; các nội dung nêu trong dự thảo báo cáo chỉ dừng lại mô tả sự việc, chưa xem xét đầy đủ các sự kiện có liên quan, chứng cứ chưa chắc chắn nên khi đánh giá, kết luận rất khó và thường có ý kiến khác nhau giữa các thành viên đoàn thanh tra; mặc dù đoàn thanh tra có nhiều cố gắng trong việc thẩm tra, xác minh, kết luận các nội dung thanh tra nhưng chất lượng báo cáo kết quả thanh tra còn hạn chế.

- Công tác giám sát nội bộ việc tuân thủ, thực hiện các chỉ đạo, quy định của Đại học Quốc gia Hà Nội và thủ trưởng đơn vị chưa được chú trọng và thực hiện thường xuyên, chưa chủ động thực hiện kiểm tra, giám sát các kết luận, chỉ đạo của Đại học Quốc gia Hà Nội.

- Hạn chế về đội ngũ cán bộ, viên chức, người lao động làm công tác thanh tra, công tác viên thanh tra. Đội ngũ cán bộ, viên chức, người lao động làm công tác thanh tra trong Đại học Quốc gia Hà Nội, với trình độ chuyên môn về chuyên ngành đào tạo khác là khá cao, chuyên ngành luật còn khá thấp, cán bộ làm công tác thanh tra chuyên trách thấp, chủ yếu là kiêm nhiệm (16,83%).

- Hạn chế trong việc thực hiện chính sách, chế độ đối với hoạt động thanh tra và người làm công tác thanh tra. Kinh phí cho hoạt động thanh tra còn thấp, thiếu các quy định về tài chính cho công tác thanh tra để đảm bảo những điều kiện cần thiết tiến hành cuộc thanh tra. Chế độ chính sách đãi ngộ cho đội ngũ cán bộ viên chức người lao động làm công tác thanh tra cũng như đội ngũ công tác viên chưa thỏa đáng.

- Trong các cơ sở giáo dục đại học, trường cao đẳng sư phạm, công tác thanh tra là một trong những hoạt động quan trọng nhằm ngăn ngừa, phát hiện và xử lý những hành vi vi phạm pháp luật. Cùng với việc phát hiện và xử lý các vi phạm pháp luật, thanh tra còn đóng vai trò như một biện pháp phòng ngừa hữu hiệu các vi phạm quy chế, quy định, pháp luật. Thanh tra cùng với các phương thức kiểm tra, giám sát sẽ giúp bảo đảm kỷ cương pháp luật. Công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát dù được thực hiện dưới bất cứ hình thức nào, cũng luôn có tác dụng hạn chế, răn đe những hành vi vi phạm pháp luật của các đối tượng quản lý; khắc phục các kẽ hở của chính sách, pháp luật, ngăn ngừa tận gốc mầm mống phát sinh những vi phạm pháp luật. Cơ sở pháp lý của hoạt động này, trước hết được quy định tại đoạn 2 khoản 2 Điều 113, Luật Giáo dục: “Hoạt động thanh tra giáo dục trong cơ sở giáo dục nghề nghiệp, cơ sở giáo dục đại học do thủ trưởng cơ sở trực tiếp phụ trách theo quy định của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, Thủ trưởng cơ quan quản lý nhà nước về dạy nghề”. Đồng thời, khoản 4 Điều 70 Luật Giáo dục đại học cũng quy định: “Cơ sở giáo dục đại học thực hiện tự thanh tra và tự kiểm tra theo quy định của pháp luật. Hiệu trưởng cơ sở giáo dục đại học chịu trách nhiệm về thanh tra, kiểm tra trong cơ sở giáo dục đại học”.

Như vậy, Luật Giáo dục và Luật Giáo dục đại học hiện hành đều có quy định về hoạt động thanh tra trong các cơ sở giáo dục, nhưng loại hình thanh tra này có thuộc phạm vi điều chỉnh của Luật thanh tra hay không thì lại không được Luật Thanh tra quy định. [19]

** Nguyên nhân của những hạn chế*

Hoạt động thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội muốn đạt được hiệu quả cần phải có văn bản quy phạm pháp luật cụ thể điều chỉnh hoạt động thanh tra

nội bộ. Cho đến nay vẫn chưa có văn bản cụ thể nào hướng dẫn quy trình thủ tục nội dung thanh tra nội bộ.

Hệ thống các văn bản pháp luật về thanh tra còn chưa thực sự hoàn chỉnh, còn nhiều điểm bộc lộ những bất hợp lý, lỗi thời, không phù hợp với tình hình và yêu cầu thực tiễn.

Cơ cấu tổ chức thanh tra chưa phù hợp thiếu về số lượng, nhiều cán bộ, viên chức, người lao động thực hiện công tác thanh tra nội bộ chưa được đào tạo về chuyên môn nghiệp vụ cho nên trong quá trình nhiệm vụ còn lúng túng, chưa xác định được việc cần làm dẫn đến quá trình tổ chức thực hiện các cuộc thanh tra chưa xác định, làm rõ được sai phạm chỉ ra được trách nhiệm của tổ chức, cá nhân, qua đó có những kiến nghị xử lý phù hợp với yêu cầu của thanh tra bộ.

Công tác tuyên truyền phổ biến pháp luật về thanh tra hiệu quả chưa cao chưa thu hút được sự tâm của các tổ chức cá nhân vào công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát. Bên cạnh những lý do trên khối lượng công việc của tổ chức thanh tra ngày càng nhiều, tình hình khiếu nại, tố cáo của công dân tiếp tục có những diễn biến phức tạp, cán bộ thực hiện công tác thanh tra, vừa phải giải quyết đơn thư khiếu nại tố cáo. Cán bộ thực hiện công tác thanh tra số lượng ít nên trong hoạt động thanh tra phải huy động cán bộ thuộc các phòng/ban chuyên môn khác, do bị hạn chế về chuyên môn nghiệp vụ thanh tra nên hiệu quả thực hiện nhiệm vụ công tác thanh tra chưa được cao.

Tiểu kết chương

Nghiên cứu thực trạng tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ từ thực tiễn Đại học Quốc gia Hà Nội cho thấy được thực hiện theo đúng quy định của pháp luật, theo chương trình, kế hoạch; công tác thanh tra bám sát nhiệm vụ trọng tâm. Các đơn vị thành viên và đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội hoạt động đảm bảo theo nguyên tắc tổ chức và quản lý đối với các đơn vị: Đảm bảo sự quản lý, kiểm tra, giám sát trực tiếp của Đại học Quốc gia Hà Nội và của cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền; thực hiện công khai dân chủ trong các hoạt động theo quy định của pháp luật có liên quan. Đảm bảo việc quản lý và sử dụng có hiệu quả các nguồn lực của đơn vị, các nguồn lực của Nhà nước và Đại học Quốc gia giao.

Công tác thanh tra nội bộ của Đại học Quốc gia Hà Nội đã triển khai theo đúng tiến độ kế hoạch, hoàn thành được các chỉ tiêu kế hoạch nhiệm vụ, hệ thống tổ chức

nhân sự thực hiện công tác thanh tra và pháp chế từ Đại học Quốc gia đến các đơn vị luôn được kiện toàn theo quy định, hệ thống văn bản quản lý được quan tâm kiện toàn, công tác phối hợp giữa Ban thanh tra và Pháp chế với các đơn vị đã được triển khai và thực hiện tốt, công tác xử lý đơn, thư và tiếp công dân được quan tâm, triển khai thực hiện có hiệu quả. Qua công tác thanh tra kiểm tra đã phát hiện nhiều thiếu sót, hạn chế của các chủ thể tham gia hoạt động, đối tượng thanh tra, qua đó chấn chỉnh những sai phạm trong quản lý, phát hiện, xử lý kịp thời những vi phạm...

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được còn có một số hạn chế, bất cập như: Số lượng các cuộc thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội còn ít, hoạt động thanh tra chưa được đổi mới về nội dung, hình thức, phương pháp, cách thức thực hiện, chủ yếu thanh tra theo kế hoạch. Đội ngũ cán bộ, viên chức, người lao động làm công tác thanh tra trong Đại học Quốc gia Hà Nội, với trình độ chuyên môn về chuyên ngành đào tạo khác là khá cao, chuyên ngành luật còn khá thấp, cán bộ làm công tác thanh tra chuyên trách thấp, chủ yếu là kiêm nhiệm...

Nguyên nhân của những hạn chế trên xuất phát từ việc: Hệ thống các văn bản pháp luật về thanh tra còn chưa thực sự hoàn chỉnh, còn nhiều điểm bộc lộ những bất hợp lý, lỗi thời, không phù hợp với tình hình và yêu cầu thực tiễn. Công tác tuyên truyền phổ biến pháp luật về thanh tra hiệu quả chưa cao, chưa thu hút được sự tâm của các tổ chức cá nhân vào công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát.

Chương 3

PHƯƠNG HƯỚNG, GIẢI PHÁP KIẾN TOÀN TỔ CHỨC VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ CỦA THANH TRA NỘI BỘ TRONG ĐƠN VỊ SỰ NGHIỆP CÔNG LẬP DO THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ QUYẾT ĐỊNH THÀNH LẬP

3.1. Phương hướng

3.1.1. Kiến toàn tổ chức và nâng cao hiệu quả hoạt động của các tổ chức thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập phải bám sát quan điểm, chủ trương của Đảng và Nhà nước về đơn vị sự nghiệp công lập.

Đơn vị sự nghiệp công lập được xác định là bộ phận cấu thành của bộ máy cơ quan nhà nước và chịu sự quản lý nhà nước cả về tổ chức cũng như hoạt động... Các đơn vị sự nghiệp công lập bình đẳng với các tổ chức, cá nhân trong quan hệ cung cấp dịch vụ công. Hiện nay nước ta đang phát triển nền kinh tế nhiều thành phần vận hành theo cơ chế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa, cùng với sự phát triển đa dạng của các nền kinh tế đòi hỏi công tác quản lý nhà nước ở từng ngành, từng lĩnh vực nói chung cũng như công tác thanh tra nội bộ nói riêng, đặc biệt là công tác thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do thủ tướng chính phủ quyết định thành lập đáp ứng được yêu cầu đổi mới và đáp ứng được nhu cầu thực tiễn.

Thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập là hoạt động thanh tra tại đơn vị, giúp Thủ tướng, người đứng đầu đơn vị nhằm phát hiện sơ hở trong cơ chế quản lý của đơn vị để kiến nghị biện pháp khắc phục; phòng ngừa, phát hiện hành vi vi phạm pháp luật, nội quy, quy chế của đơn vị; giúp đơn vị, tổ chức, cá nhân thực hiện chính sách pháp luật chính sách, pháp luật liên quan; giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ của đơn vị theo quy định của pháp luật. Do đó việc kiến toàn tổ chức và nâng cao hiệu quả hoạt động góp phần đảm bảo thực hiện hoạt động lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành trong đơn vị sự nghiệp công lập do thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập là một yêu cầu, đòi hỏi tất yếu khách quan phù hợp với quy luật phát triển.

Với vị trí, vai trò, đặc thù riêng thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập cần phải được chú trọng xây dựng tổ chức bộ máy theo hướng khoa học, xác định theo chức năng, nhiệm vụ của từng

đơn vị, đảm bảo hoạt động thanh tra được hiệu quả, đáp ứng được yêu cầu công tác thanh tra nội bộ, nhằm xác lập địa vị đơn vị thanh tra phù hợp với chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn về thanh tra, tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng; tăng cường tính tập trung, thống nhất, chủ động và tự chịu trách nhiệm trong tổ chức và hoạt động của thanh tra. Bên cạnh đó, xây dựng, đội ngũ cán bộ, viên chức thanh tra chuyên nghiệp, trách nhiệm, kỷ cương, liêm chính nhằm góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội của đất nước và hội nhập quốc tế.

Để đáp ứng được yêu cầu trên cần quan tâm đến những điểm sau:

- Sắp xếp tổ chức bộ máy thanh tra nội bộ tại đơn vị trên cơ sở yêu cầu nhiệm vụ cụ thể từng đơn vị, căn cứ vào điều kiện thực tế của đơn vị. Trên cơ sở mục tiêu chung, Chiến lược đề ra các mục tiêu cụ thể và các nhiệm vụ, giải pháp trong từng giai đoạn.

- Tăng cường bổ sung cán bộ, viên chức, lực lượng làm công tác thanh tra nội bộ tại đơn vị một cách khoa học phù hợp với đơn vị, đáp ứng yêu cầu của từng bộ phận. Tăng cường cả về chất lượng và số lượng để đảm bảo được nhiệm vụ, trách nhiệm được giao và khối lượng công việc ngày càng tăng.

- Bổ nhiệm, tuyển dụng cán bộ vào các vị trí lãnh đạo quản lý, chức danh thanh tra theo đúng quy định, có phẩm chất đạo đức tốt, tinh thần trách nhiệm, có năng lực chuyên môn, có uy tín trong đơn vị, đáp ứng được yêu cầu thực tế và đặc điểm yêu cầu của tổ chức thanh tra.

- Hoạt động của của tổ chức thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập phải tuân thủ theo các quy định của pháp luật, của đơn vị. Đảm bảo chính xác, khách quan, trung thực, công khai, dân chủ và kịp thời; không làm cản trở hoạt động bình thường của cơ quan, tổ chức, cá nhân đang thuộc đối tượng thanh tra.

Như vậy để kiện toàn tổ chức và nâng cao hiệu quả hoạt động thanh tra nội bộ cần bám sát kế hoạch nhiệm vụ đã được phê duyệt hàng năm, các đơn vị cần chủ động phối hợp theo tinh thần phát huy cao độ tự chủ, tự chịu trách nhiệm của thủ trưởng đơn vị để tập trung hoàn thành kế hoạch nhiệm vụ đã đề ra tại đơn vị.

3.2.2. Kiện toàn tổ chức thanh tra và nâng cao chất lượng hoạt động của các tổ chức thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập phải đáp ứng được yêu cầu của cải cách hành chính

Cải cách hành chính trong hoạt động thanh tra chính là xây dựng nền hành chính dân chủ, trong sạch, vững mạnh, chuyên nghiệp, hiện đại. Đẩy mạnh cải cách hành chính nhằm xây dựng tổ chức bộ máy thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công

lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập theo hướng gọn nhẹ, tuân thủ pháp luật, hoạt động thực sự có hiệu lực, hiệu quả theo nguyên tắc của Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa dưới sự lãnh đạo của Đảng; xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức có phẩm chất và năng lực phù hợp, đáp ứng được yêu cầu của công cuộc xây dựng và phát triển bền vững.

Đáp ứng được yêu cầu về công tác chỉ đạo, điều hành cải cách hành chính tại đơn vị đạt kết quả, chỉ đạo và phân công cán bộ thực hiện công tác cải cách hành chính theo lĩnh vực phụ trách; kiểm tra việc thực hiện cải cách hành chính, xử lý nghiêm minh kịp thời đối với cán bộ, viên chức, người lao động khi thực hiện nhiệm vụ của mình gây phiền hà cho tổ chức và cá nhân; thực hiện công tác tuyên truyền, phổ biến về mục đích ý nghĩa, nội dung, chủ trương chính sách liên quan đến cải cách hành chính; thực hiện triển khai tốt việc đánh giá công tác cải cách hành chính của từng cuộc thanh tra nội bộ để làm căn cứ bình xét thi đua khen thưởng tại đơn vị.

Cải cách về thủ tục hành chính: Lĩnh vực công tác tiếp công dân cần, giải quyết khiếu nại, tố cáo cần phải rà soát, đơn giản hoá thủ tục hành chính trên; kiến nghị loại bỏ những thủ tục hành chính phức tạp, gây phiền hà cho cá nhân, tổ chức; tham mưu công bố kịp thời, đầy đủ, các thủ tục hành chính mới theo quy định. giám sát đối với việc chấp hành của các phòng, của cán bộ, công chức, viên chức trong việc thực hiện quy trình, thời gian giải quyết các thủ tục hành chính; củng cố, nâng cao chất lượng thực hiện cơ chế một cửa gắn với ứng dụng công nghệ thông tin trong tiếp nhận, giải quyết hồ sơ hành chính.

Xây dựng và nâng cao đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức người lao động: Xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức nhằm nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho cán bộ, công chức, thực hiện tốt công tác quy hoạch cán bộ, công chức gắn với đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức.

Công tác theo dõi, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện kết luận, kiến nghị, quyết định xử lý về thanh tra" cho cán bộ, công chức thanh tra .

Triển khai kịp thời các quy định của pháp luật về quản lý cán bộ, công chức tại đơn vị.

Có kế hoạch kiểm tra công vụ, thực hiện tốt việc giám sát, kiểm tra cán bộ, công chức trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao.

Yêu cầu cải cách hành chính trong trình tự thành tra nội bộ: từ việc chuẩn bị thanh tra (thu thập thông tin, lập báo cáo khảo sát...); lập kế hoạch thanh tra; ra quyết định, phê duyệt kế hoạch thanh tra; cải cách trong việc chuẩn bị triển khai thanh tra...

3.2.3. Kiện toàn tổ chức thanh tra và nâng cao chất lượng hoạt động của các tổ chức thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập phải đảm bảo kịp thời cho việc phát hiện và xử lý vi phạm

Mục đích của hoạt động thanh tra nói chung và thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập nói riêng đều thể hiện: nhằm phát hiện sơ hở trong cơ chế quản lý, chính sách, pháp luật để kiến nghị với cơ quan nhà nước có thẩm quyền biện pháp khắc phục; phòng ngừa, phát hiện và xử lý hành vi vi phạm pháp luật; giúp cơ quan, tổ chức, cá nhân thực hiện đúng quy định của pháp luật; phát huy nhân tố tích cực; góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động quản lý nhà nước; bảo vệ lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của cơ quan, tổ chức, cá nhân.

Trong quá trình thực hiện nhiệm vụ công tác thanh tra nội bộ, hoạt động thanh tra phải đảm bảo tính kịp thời. Tính kịp thời ở đây có nghĩa là kịp thời từ việc xây dựng kế hoạch, ra quyết định thanh tra, tiến hành thanh tra, ra kết luận thanh tra, kiến nghị xử lý sau thanh tra. Bởi hoạt động thanh tra phục vụ cho công tác quản lý, điều hành của đơn vị, đây là quá trình diễn ra liên tục, cho nên hoạt động thanh tra cần tiến hành thường xuyên, kịp thời để có những chấn chỉnh trong hoạt động quản lý, nâng cao hiệu lực và hiệu quả công tác quản lý của đơn vị.

Kịp thời là một yêu cầu mang tính đặc thù trong phương pháp hoạt động của thanh tra. Yêu cầu này nhằm đảm bảo phát hiện, ngăn ngừa và xử lý kịp thời những việc làm vi phạm pháp luật, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của Nhà nước, tập thể và các cá nhân trong xã hội. Nguyên tắc kịp thời trong hoạt động thanh tra đòi hỏi:

- Khi có đầy đủ cơ sở tiến hành thanh tra, tổ chức thanh tra có thẩm quyền phải nhanh chóng tiến hành hoạt động thanh tra theo đúng quy định của pháp luật.

- Mọi công việc cần tiến hành trong hoạt động thanh tra đều phải thực hiện trong thời hạn được pháp luật quy định.

3.3. Giải pháp chung về đổi mới tổ chức và nâng cao hiệu quả hoạt động của tổ chức thanh tra nội bộ trong các đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập

3.3.1. Hoàn thiện các quy định về tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ

a- Hoàn thiện pháp luật về thanh tra

Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật, các quy định điều chỉnh hoạt động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định

thành lập là một trong những yếu tố đóng vai trò quyết định đến hiệu lực, hiệu quả của công tác quản lý nhà nước. Vì vậy để đổi mới tổ chức và nâng cao hiệu quả hoạt động của thanh tra nói chung và tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập nói riêng cần phải được quan tâm, xác định đúng đắn yêu cầu, định hướng hoàn thiện pháp luật về thanh tra. Đây sẽ là cơ sở cho việc ban hành, sửa đổi, bổ sung thay thế các quy định pháp luật về thanh tra nội bộ.

Xuất phát xuất phát từ yêu cầu đổi mới cơ chế quản lý kinh tế, mục đích hoạt động thanh tra nhằm phát hiện sơ hở trong cơ chế quản lý, chính sách, pháp luật để kiến nghị với cơ quan nhà nước có thẩm quyền biện pháp khắc phục; phòng ngừa, phát hiện và xử lý hành vi vi phạm pháp luật; giúp cơ quan, tổ chức, cá nhân thực hiện đúng quy định của pháp luật; phát huy nhân tố tích cực; góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động quản lý nhà nước; bảo vệ lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của cơ quan, tổ chức, cá nhân. Từ yêu cầu đổi mới về kinh tế dẫn đến yêu cầu đổi mới về hoạt động quản lý của nhà nước, tất yếu các quy định của pháp luật về thanh tra nội bộ phải được ban hành cho phù hợp. Xuất phát từ yêu cầu xây dựng nhà nước pháp quyền, yêu cầu của quá trình cải cách hành chính, yêu cầu của xu thế hội nhập và toàn cầu hóa...

Từ yêu cầu đó cần phải hoàn thiện thể chế pháp luật về thanh tra theo định hướng:

- Xây dựng cơ sở dữ liệu, ứng dụng khoa học công nghệ trong tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập một cách hiệu quả, đồng bộ, đảm bảo đáp ứng được kịp thời, chính xác.

- Tăng cường tính độc lập của tổ chức thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập. Quy định nhiệm vụ quyền hạn của người phụ trách, đứng đầu tổ chức hoạt động thanh tra nội bộ.

- Xây dựng và hoàn thiện quy trình thực hiện trình tự thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập một cách khoa học, cụ thể và chặt chẽ để thực hiện một cách thống nhất trong công tác thanh tra nội bộ nói chung.

Quy trình thực hiện trình tự thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập hiện nay vẫn thực hiện trên cơ sở hướng

dẫn tại Thông tư 05/2014/TT-TTCP của Thanh tra Chính phủ. Đây là hướng dẫn đối với cuộc thanh tra nói chung, do đó khi áp dụng vào công tác thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập đôi lúc chưa phù hợp với thực tế và tình hình cụ thể của từng đơn vị, đặc biệt đối với hình thức thanh tra theo đột xuất.

Để hoạt động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập hoàn thiện hơn phải có một hệ thống văn bản quy phạm pháp luật trên cơ sở phải phù hợp với thực tiễn. Hiện nay chưa có một văn bản quy phạm pháp luật cụ thể nào quy định, hướng dẫn cụ thể về công tác thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập. Do vậy cần ban hành văn bản quy phạm pháp luật về hướng dẫn tổ chức và hoạt động thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.

Đưa ra được các biện pháp bảo đảm hữu hiệu để thực hiện các quyền trong hoạt động thanh tra. Từ thực tiễn tổ chức, thực hiện các quyền trong hoạt động thanh tra thời gian qua, cho thấy hiệu lực, hiệu quả việc thực hiện các quyền chưa cao mà trong đó một trong những nguyên nhân là do pháp luật thanh tra chưa quy định cụ thể về các chế tài bảo đảm thực hiện quyền trong hoạt động thanh tra.

- Việc dừng lại ở các quy định mang tính chung nhất về chế tài thực hiện quyền trong hoạt động thanh tra, như quy định “Trường hợp đối tượng thanh tra không cung cấp, cung cấp không đầy đủ, không chính xác hoặc cố tình trì hoãn cung cấp thông tin, tài liệu liên quan đến nội dung thanh tra thì tùy theo tính chất, mức độ vi phạm mà Trưởng đoàn thanh tra, thành viên Đoàn thanh tra, công chức được giao thực hiện nhiệm vụ thanh tra chuyên ngành hoặc người ra quyết định thanh tra áp dụng biện pháp xử lý theo thẩm quyền hoặc kiến nghị Thủ trưởng cơ quan nhà nước có thẩm quyền áp dụng biện pháp xử lý đối tượng thanh tra” [5] không có tính răn đe, nghiêm minh trong xử lý các hành vi vi phạm khi các chủ thể tiến hành thanh tra thực hiện quyền trong hoạt động thanh tra. Đây là vấn đề gây ra nhiều khó khăn cho hoạt động thanh tra, ảnh hưởng tới hiệu lực, hiệu quả hoạt động thanh tra. Do vậy cần sửa đổi, bổ sung Nghị định số 86/2011/NĐ-CP ngày 22 tháng 9 năm 2011 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật thanh tra cho phù hợp.

Chế tài đảm bảo thực hiện quyền trong hoạt động thanh tra không chỉ được đặt ra cho cơ quan, tổ chức, cá nhân là đối tượng thanh tra, cơ quan, tổ chức, cá nhân

khác có liên quan đến nội dung thanh tra mà cần phải nghiên cứu, đặt ra chế tài cho ngay các chủ thể tiến hành thanh tra, qua đó đảm bảo việc xem xét, xử lý trách nhiệm và bảo đảm hoạt động thanh tra theo đúng quy định pháp luật trong thực hiện quyền trong hoạt động thanh tra. [18]

b- Hoàn thiện pháp luật về giải quyết khiếu nại, tố cáo

Khiếu nại, tố cáo được coi là quyền cơ bản của công dân, điều này đã được ghi nhận trong Hiến pháp của nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam. “1. Mọi người có quyền khiếu nại, tố cáo với cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền về những việc làm trái pháp luật của cơ quan, tổ chức, cá nhân. 2. Cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền phải tiếp nhận, giải quyết khiếu nại, tố cáo. Người bị thiệt hại có quyền được bồi thường về vật chất, tinh thần và phục hồi danh dự theo quy định của pháp luật. 3. Nghiêm cấm việc trả thù người khiếu nại, tố cáo hoặc lợi dụng quyền khiếu nại, tố cáo để vu khống, vu cáo làm hại người khác” [28]. Điều 30 của Hiến pháp nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam năm 2013 ghi nhận quyền khiếu nại của công dân. Cho thấy đây là một quyền hết sức quan trọng.

Để hoàn thiện các quy định về tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ trong các đơn vị sự nghiệp do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập cần hoàn thiện pháp luật về giải quyết khiếu nại, tố cáo.

Cần sửa đổi: Khoản 6 Điều 2 Luật khiếu nại năm 2011 “6. Người giải quyết khiếu nại là cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền giải quyết khiếu nại.” Trong khi đó: Khoản 1, Điều 7, Luật khiếu nại năm 2011 “1. Khi có căn cứ cho rằng quyết định hành chính, hành vi hành chính là trái pháp luật, xâm phạm trực tiếp đến quyền, lợi ích hợp pháp của mình thì người khiếu nại khiếu nại lần đầu đến người đã ra quyết định hành chính hoặc cơ quan có người có hành vi hành chính hoặc khởi kiện vụ án hành chính tại Tòa án theo quy định của Luật tố tụng hành chính.”

Trường hợp người khiếu nại không đồng ý với quyết định giải quyết lần đầu hoặc quá thời hạn quy định mà khiếu nại không được giải quyết thì có quyền khiếu nại lần hai đến Thủ trưởng cấp trên trực tiếp của người có thẩm quyền giải quyết khiếu nại lần đầu hoặc khởi kiện vụ án hành chính tại Tòa án theo quy định của Luật tố tụng hành chính.

Trường hợp người khiếu nại không đồng ý với quyết định giải quyết khiếu nại lần hai hoặc hết thời hạn quy định mà khiếu nại không được giải quyết thì có quyền khởi kiện vụ án hành chính tại Tòa án theo quy định của Luật tố tụng hành chính.” [27]

Đây là một quy định không rõ ràng, trong nhiều trường hợp người khiếu nại gửi đơn khiếu nại lòng vòng, không đúng người có thẩm quyền giải quyết và mất quyền khiếu nại khi thời hiệu khiếu nại đã hết.

Về việc bảo vệ thông tin người tố cáo là một nguyên tắc xuyên suốt trong quá trình tiếp nhận và xử lý đơn thư và giải quyết tố cáo được quy định trong Luật Tố cáo và Nghị định 76/2012/NĐ-CP. Tuy nhiên bộ phận tiếp nhận, xử lý đơn thư và giải quyết tố cáo là tập thể, cán bộ, công chức, viên chức chưa được quán triệt về bảo mật thông tin của người tố cáo thì đây là quy định khó thực hiện.

c- Hoàn thiện pháp luật về phòng, chống tham nhũng

Hiện nay pháp luật về phòng, chống tham nhũng vẫn còn thiếu quy định cụ thể về các biện pháp bảo đảm thực hiện như về trách nhiệm giải trình, công khai, minh bạch trong một số lĩnh vực, hoạt động, xử lý tài sản tham nhũng, kiểm soát thu nhập của người có chức vụ, quyền hạn, xác định trách nhiệm của người đứng đầu... cho nên cần hoàn thiện sửa đổi pháp luật về phòng, chống tham nhũng về những vấn đề trên.

Trong quá trình sửa đổi cần bám sát vào những khó khăn, bất cập, vướng mắc trong thực tiễn thi hành luật; bảo đảm các quy định phù hợp thực tiễn thì mới tạo điều kiện cho công tác tổ chức thực hiện.

Sửa Điều 48, Luật phòng, chống tham nhũng quy định đối tượng có nghĩa vụ kê khai tài sản, thu nhập. Việc xác định phạm vi đối tượng có nghĩa vụ kê khai tài sản, thu nhập phải trên cơ sở và phù hợp thực tiễn, năng lực quản lý, kiểm soát hiện nay của Nhà nước ta. Trong điều kiện hiện nay, Nhà nước chưa có khả năng kiểm soát tốt được tài sản, thu nhập của mọi đối tượng trong xã hội, để việc kê khai minh bạch tài sản, thu nhập thật sự trở thành một biện pháp phòng ngừa tham nhũng.

Cần sửa đổi Điều 5, Luật phòng, chống tham nhũng về nội dung liên quan trách nhiệm của cơ quan, tổ chức, đơn vị và người có chức vụ, quyền hạn cần làm rõ các hành vi tham nhũng; Quy định chế tài đối với các hành vi cấm, phải xử lý hình sự trong những trường hợp vi phạm nào? Ví dụ như: trù dập người tố cáo; quy định người đứng đầu phải chịu trách nhiệm khi để xảy ra tham nhũng...

3.3.2. Tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo, và tổ chức thực hiện hoạt động thanh tra nội bộ, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng

a- Lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện hoạt động thanh tra

Thủ trưởng cơ quan đơn vị có vai trò quyết định chất lượng hiệu quả hoạt động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết

định thành lập và là người trực tiếp thực hiện công tác chỉ đạo, điều hành của tổ chức thực hiện hoạt động thanh tra nội bộ... Vì vậy, nâng cao chất lượng chỉ đạo, điều hành hoạt động thanh tra cần thiết phải nâng cao vai trò, trách nhiệm thủ trưởng đơn vị.

Tăng cường theo dõi, đôn đốc tập trung vào những vụ việc, vấn đề thực hiện trình tự, thủ tục thanh tra, giải quyết khiếu nại tố cáo. Qua theo dõi đôn đốc, kiểm tra cần tiến hành tổng kết, đánh giá nhằm rút ra kết luận ưu điểm, nhược điểm của việc tổ chức thực hiện làm bài học kinh nghiệm. Để đạt hiệu quả thì cần phải nâng cao vai trò lãnh đạo, chỉ đạo, hoạt động lãnh đạo, chỉ đạo cần được thực hiện thường xuyên, cụ thể, phù hợp với yêu cầu của công tác thanh tra nội trong đơn vị, trong từng thời kỳ và phù hợp với đặc điểm tình hình của từng lĩnh vực thanh tra.

Căn cứ yêu cầu công tác quản lý của Bộ, ngành và chương trình công tác của cơ quan thanh tra cấp trên, chỉ đạo việc xây dựng và phê duyệt chương trình, kế hoạch thanh tra của cơ quan thanh tra thuộc quyền quản lý trực tiếp.

b- Lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện hoạt động giải quyết khiếu nại, tố cáo

Thủ trưởng cơ quan đơn vị phải nhận thức sâu sắc về trách nhiệm của mình, xác định công tác tiếp công dân và giải quyết khiếu nại, tố cáo là nhiệm vụ chính trị quan trọng, thường xuyên. Tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo, thực hiện đồng bộ, sâu sát, hiệu quả các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác tiếp công dân và giải quyết khiếu nại, tố cáo; trọng tâm là triển khai thực hiện nghiêm túc Chỉ thị số 35-CT/TW, Luật Tiếp công dân, Luật Khiếu nại, Luật Tố cáo và tổ chức thực hiện hoạt động giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân phải được quản lý, theo dõi, kiểm tra, đôn đốc việc xem xét với phương châm giải quyết đến tận cùng của vụ việc, trả lời bằng văn bản cho người đi khiếu kiện.

Người đứng đầu đơn vị phải thực hiện nghiêm túc trách nhiệm tiếp công dân theo quy định, gắn việc tiếp công dân với giải quyết khiếu nại, tố cáo, phản ánh, kiến nghị. Tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về tiếp công dân và giải quyết khiếu nại, tố cáo.

b- Lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện hoạt động phòng, chống tham nhũng

Thủ trưởng cơ quan đơn vị phải quán triệt tinh thần phòng chống tham nhũng trong mọi nhiệm vụ và hoạt động thường xuyên của đơn vị mình. Nghiêm túc triển khai thực hiện các văn bản chỉ đạo, điều hành của cấp trên về công tác phòng,

chống tham nhũng. Thường xuyên kiểm tra, giám sát việc thực hiện nhiệm vụ phòng, chống tham nhũng của tất cả các đơn vị trực thuộc.

3.3.3. Kiện toàn tổ chức và nâng cao năng lực, trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ làm công tác thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập

Với vị trí, vai trò riêng của thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập cần phải chú trọng xây dựng tổ chức bộ máy theo hướng khoa học, tinh gọn, xác định rõ chức năng nhiệm vụ của từng đơn vị trong hệ thống để đảm bảo hoạt động thanh tra nội bộ hoạt động hiệu quả, đáp ứng được yêu cầu quản lý của đơn vị. Để đạt được yêu cầu đưa ra cần phải quan tâm đến các yếu tố sau:

- Sắp xếp tổ chức bộ máy cần phải căn cứ vào yêu cầu nhiệm vụ cụ thể của đơn vị, căn cứ vào điều kiện thực tế, điều kiện tự nhiên, về phạm vi hoạt động của đơn vị để bố trí sắp xếp cán bộ một cách hợp lý.

- Bố trí biên chế thanh tra cán bộ thực hiện nhiệm vụ thanh tra một cách khoa học phù hợp với hoạt động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do thủ tướng chính phủ quyết định thành lập.

- Kiện toàn tổ chức thanh tra nội bộ do thủ tướng chính phủ quyết định thành lập phải đảm bảo thật sự gọn nhẹ, vừa đáp ứng được yêu cầu về nguồn nhân lực phù hợp với điều kiện thực tế trong đó các cá nhân cấu thành một tổ chức, hoạt động nhịp nhàng không chòng chéo lên nhau, không cản trở nhau mà tạo thành một mối liên kết trong một hệ thống chặt chẽ vận hành có hiệu quả phát huy sức mạnh của từng bộ phận trong tổng thể tổ chức tạo nên sức mạnh tổng hợp.

- Cần tăng cường đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức người lao động làm công tác thanh tra trong đơn vị sự nghiệp công lập do thủ tướng chính phủ quyết định thành lập đảm bảo cả về số lượng và chất lượng đảm đương được nhiệm vụ và khối lượng công việc ngày càng tăng của đơn vị.

Nâng cao năng lực, trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ làm công tác thanh tra nói chung và đội ngũ cán bộ làm công tác thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập là một trong những vấn đề quan trọng hàng đầu của công cuộc cải cách nền hành chính nhà nước cũng như trong hoạt động thanh tra nội bộ. Công chức viên chức người lao động không những phải có trình độ về chuyên môn nghiệp vụ thanh tra mà còn phải am hiểu về chuyên môn của đơn vị mình đang công tác.

Hoạt động thanh tra nội bộ mang tính ảnh hưởng, liên quan đến quyền và lợi ích trực tiếp của cán bộ, công chức, người lao động của quan tổ chức, nên ngoài kiến thức chuyên môn, cán bộ làm công tác thanh tra có trình độ, đạo đức, tuân thủ pháp luật. Vậy yêu cầu được đặt ra đối với việc nâng cao năng lực trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ làm công tác thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập cần có những giải pháp như sau:

+ Đổi mới việc tuyển dụng sử dụng đội ngũ cán bộ làm công tác thanh tra

Đối với số lượng cán bộ, người lao động (không phải cán bộ chuyên trách) có trình độ đại học trở lên, cần phải đào tạo, qua lớp tập huấn về nghiệp vụ thanh tra để có thể tham gia các đoàn thanh tra, kiểm tra đạt hiệu quả; Phân bổ cơ cấu đội ngũ làm công tác thanh tra tại các phòng/ban thanh tra phù hợp với quy mô của từng đơn vị trực thuộc; Làm tốt công tác tổ chức cán bộ có chính sách khen thưởng kỉ luật kịp thời có chương trình khuyến khích động viên cán bộ thanh tra phát huy khả năng tinh thần trách nhiệm đồng thời hạn chế tối đa những hiện tượng tiêu cực có thể xảy ra trong quá trình cán bộ viên chức người lao động thực hiện nhiệm vụ thanh tra; Kiên quyết xử lý nghiêm minh những hành vi vi phạm kỷ luật nội quy, quy chế đơn vị của cán bộ viên chức người lao động làm công tác thanh tra. Đảm bảo nguyên tắc chịu trách nhiệm cá nhân trước pháp luật về những hoạt động của mình.

+ Thường xuyên có kế hoạch đào tạo bồi dưỡng cán bộ thanh tra và cộng tác viên thanh tra. Việc bồi dưỡng có thể dưới hình thức khác nhau, thông qua hội nghị giao ban tập huấn, bồi dưỡng ngắn hạn dài hạn...

+ Tăng cường kiểm tra giám sát cán bộ làm công tác thanh tra, và các đoàn thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập, xử lý nghiêm minh những hành vi vi phạm nội qui về công tác thanh tra của đơn vị trong quá trình thực thi nhiệm vụ.

3.3.4. Giải pháp về bảo đảm cơ sở vật chất, trang thiết bị

- Quan tâm cải cách thủ tục hành chính trong hoạt động thanh tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo khắc phục thủ tục hành chính rườm rà, kéo dài ở tất cả các khâu tiến hành thanh tra, báo cáo và kết luận thanh tra nhằm tránh phiền hà cho đối tượng thanh tra và đảm bảo phục vụ kịp thời cho công tác quản lý điều hành của đơn vị.

- Bảo đảm các điều kiện vật chất phục vụ hoạt động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.

3.4. Giải pháp và kiến nghị đổi mới tổ chức và nâng cao hiệu quả hoạt động của tổ chức thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội

Thứ nhất, mô hình tổ chức thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội được tổ chức theo mô hình 2 cấp: cấp đơn vị quản lý (Ban thanh tra) và cấp đơn vị thành viên (Phòng thanh tra hoặc cán bộ chuyên trách làm công tác thanh tra ở đơn vị không thành lập phòng). Thanh tra cấp Đại học Quốc gia Hà Nội là Ban Thanh tra và Pháp chế Đại học Quốc gia Hà Nội.

Có thể nhận định rằng theo mô hình tổ chức thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia như trên trước phải hết sức nỗ lực mới hoàn thành nhiệm vụ được giao trong giai đoạn hiện nay. Việc nâng cao vị trí, vai trò của thanh tra được thể hiện thông qua xu hướng xây dựng tổ chức thanh tra tập trung, thống nhất. Việc xây dựng tổ chức thanh tra theo hướng này giúp nâng cao tính chủ động, tự chịu trách nhiệm của các đơn vị thanh tra. Với mô hình tổ chức vừa làm công tác thanh tra, vừa làm công tác pháp chế như hiện nay thì độ chuyên sâu, nghệ tinh chưa thể đạt được. Rõ ràng rằng, cùng một lúc trong hoạt động của mình, trách nhiệm của Trưởng ban Thanh tra và Pháp chế; trách nhiệm của người đứng đầu tổ chức thanh tra, cán bộ phụ trách công tác thanh tra của đơn vị phải thực hiện hai nhiệm vụ: thanh tra và pháp chế, cần phải đổi mới mô hình tổ chức theo hướng chuyên môn hóa, chuyên nghiệp về chức năng và cơ chế hoạt động phù hợp. Do vậy cần thay đổi tên gọi cũng như chức năng nhiệm vụ cụ thể thành Ban thanh tra và Ban Pháp chế riêng biệt.

Thứ hai, Đại học Quốc gia Hà Nội tổ chức hoạt động tự thanh tra, kiểm tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo, phòng chống tham nhũng của các đơn vị trực thuộc; thanh tra, kiểm tra các đơn vị thành viên và báo cáo Bộ Giáo dục và Đào tạo. Các đơn vị thành viên tổ chức hoạt động tự thanh tra, kiểm tra nội bộ, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng chống tham nhũng theo quy định của pháp luật, báo cáo Đại học Quốc gia Hà Nội.

Các tổ chức thanh tra trong Đại học Quốc gia Hà Nội là bộ phận chuyên môn trong cơ cấu tổ chức của đơn vị, thực hiện chức năng thanh tra, kiểm tra nội bộ, giúp việc cho thủ trưởng cùng cấp giải quyết khiếu nại, tố cáo, phòng chống tham nhũng trong phạm vi, chức năng của đơn vị và chịu sự chỉ đạo, hướng dẫn về chuyên môn nghiệp vụ của tổ chức thanh tra cấp trên.

Với chức năng, nhiệm vụ quyền hạn của tổ chức thanh tra nội bộ Đại học Quốc gia Hà Nội tiến hành thanh tra trên các lĩnh vực thuộc thẩm quyền quản lý của thủ trưởng đơn vị cùng cấp, đối tượng thanh tra là các cơ quan, tổ chức, cá nhân thuộc

quyền quản lý của thủ trưởng cùng cấp, do thủ trưởng quyết định thành lập. Nội dung thanh tra là việc thực hiện chính sách, pháp luật, nhiệm vụ, quyền hạn được giao. Trên thực tế nội dung thanh tra rất rộng, phức tạp, vì việc thực hiện chính sách, pháp luật, nhiệm vụ, quyền hạn của đối tượng thanh tra rất đa dạng, thuộc tất cả các lĩnh vực và được điều chỉnh ở nhiều ngành luật khác nhau.

Khi tiến hành hoạt động thanh tra, tổ chức thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội nếu có phát hiện sai phạm, song kiến nghị xử lý không được thủ trưởng ghi nhận, thực hiện, dẫn đến trật tự, kỷ cương quản lý tại đơn vị bị buông lỏng. Nguyên nhân quan trọng là do sự lệ thuộc quá nhiều của thanh tra vào thủ trưởng cùng cấp. Bên cạnh đó, các sai phạm trong các lĩnh vực chuyên ngành phát hiện ra không được xử phạt mà chỉ được kiến nghị. Việc áp dụng các biện pháp mạnh, cần thiết để xem xét, làm rõ cũng còn hạn chế. Do đó đề nghị Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội cần có biện pháp tăng cường quyền hạn hơn nữa, cần phải có những quyền hạn gì tương xứng với chức năng, nhiệm vụ được giao trong quá trình thực hiện hoạt động thanh tra của tổ chức thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội. Tổ chức thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội phải được trao cho những quyền hạn lớn, mạnh hơn nữa so với hiện nay.

Thứ ba, Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội có vai trò quyết định chất lượng hiệu quả hoạt động thanh tra nội bộ trong toàn bộ Đại học Quốc gia Hà Nội, là người trực tiếp thực hiện công tác chỉ đạo, điều hành của tổ chức và thực hiện hoạt động thanh tra nội bộ của toàn Đại học Quốc gia Hà Nội vì vậy cần nâng cao chất lượng chỉ đạo, điều hành hoạt động thanh tra cần phải nâng cao vai trò, trách nhiệm của thủ trưởng đơn vị.

Đối với công tác tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo tại Đại học Quốc gia Hà Nội ngoài việc có nội quy quy định chi tiết, đầy đủ phải có đội ngũ cán bộ tiếp công dân có phẩm chất, năng lực, có hiểu biết sâu sắc về pháp luật và nhiều lĩnh vực, cán bộ tiếp công dân phải có kỹ năng giao tiếp, có nhiệt tình, tâm huyết. Nơi tiếp công dân phải thuận lợi, đáp ứng yêu cầu tối thiểu. Công tác tiếp công dân, xử lý đơn thư phải gắn với giải quyết khiếu nại, tố cáo nhằm mục đích nắm đầy đủ thông tin từ đó tìm ra biện pháp để xử lý tránh tình trạng chông chéo thì mới đạt hiệu quả trong công tác giải quyết khiếu nại tố cáo. Để tránh tình trạng khiếu nại vượt cấp, kéo dài của công dân cần thường xuyên nâng cao, đổi mới công tác tuyên truyền phổ biến pháp luật nhằm nâng cao hiểu biết pháp luật của công dân.

Đối với công tác xử lý đơn thư đạt hiệu quả cao cần phải đổi mới công tác tổ chức tiếp nhận, xử lý đơn thư, tiếp công dân theo hướng xây dựng mô hình tổ chức gắn kết hợp giữa các cơ quan nhà nước với các tổ chức xã hội.

Tăng cường công tác quản lý về tiếp công dân, xử lý đơn thư, tiếp công dân giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân phải được xử lý đến cùng.

Thủ trưởng đơn vị quan tâm triển khai áp dụng chế độ, chính sách đối với cán bộ làm công tác thanh tra theo chỉ đạo, hướng dẫn của Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội.

Thứ tư, kiện toàn tổ chức thanh tra tại các đơn vị thành viên (100% cấp đơn vị thành lập phòng thanh tra); Đại học Quốc gia Hà Nội (Ban thanh tra và Pháp chế) tiếp tục quan tâm, xem xét bổ sung định biên nhân lực và hướng dẫn vị trí việc làm Thanh tra và Pháp chế cho các đơn vị theo hướng tăng cán bộ chuyên trách, giảm kiêm nhiệm; đơn vị phân công, sử dụng cán bộ hợp lý.

Tăng cường công tác tập huấn, bồi dưỡng nâng cao kỹ năng nghiệp vụ, cập nhật những thông tin mới cho cán bộ thanh tra trong toàn Đại học Quốc gia Hà Nội. Đại học Quốc gia Hà Nội tạo cơ chế, hướng dẫn triển khai; các đơn vị chủ động triển khai thực hiện việc cử cán bộ đi đào tạo bồi dưỡng; giao lưu, trao đổi kinh nghiệm công tác giữa các đơn vị trong và ngoài Đại học Quốc gia Hà Nội.

Thứ năm, tăng cường liên kết, phối hợp giữa Ban thanh tra và Pháp chế, Văn phòng, các Ban của Đại học Quốc gia Hà Nội và các đơn vị; giữa bộ phận thanh tra và pháp chế với các bộ phận chức năng trong đơn vị và trong toàn Đại học Quốc gia Hà Nội trong tổ chức và thực hiện nhiệm vụ.

Tiểu kết chương

Qua nghiên cứu cơ sở lý luận cũng như thực trạng tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ Đại học Quốc gia Hà Nội. Luận văn xác định phương hướng kiện toàn tổ chức và nâng cao hiệu quả hoạt động của các tổ chức thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập phải bám sát quan điểm, chủ trương của Đảng và Nhà nước về đơn vị sự nghiệp công lập cũng như Giải pháp và kiến nghị đổi mới tổ chức và nâng cao hiệu quả hoạt động của tổ chức thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội: Hoàn thiện các quy định về tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ; Tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo, và tổ chức thực hiện hoạt động thanh tra nội bộ, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng; Kiện toàn tổ chức và nâng cao năng lực, trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ làm công tác thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.

KẾT LUẬN

Với vai trò quan trọng tổ chức và hoạt động thanh tra, công tác thanh tra phục vụ thiết thực cho sự lãnh đạo của Đảng và sự quản lý của Nhà nước đối với đời sống xã hội có tính chất thường xuyên của cơ quan lãnh đạo của Đảng và Nhà nước. Kháng định là chức năng thiết yếu của quản lý là công cụ phục vụ sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, Thanh tra luôn luôn gắn liền với quản lý, là một nội dung của quản lý. Thanh tra còn là một phương thức phát huy dân chủ, tăng cường pháp chế, phát hiện, phòng ngừa và xử lý những biểu hiện quan liêu, tham ô, lãng phí và những hành vi vi phạm pháp luật trong hoạt động quản lý.

Trong phạm vi nghiên cứu đề tài, luận văn đã xây dựng khái niệm về thanh tra nội bộ; luận văn cũng đã đưa ra được quan niệm về thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.

Thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập là hoạt động xem xét, đánh giá, xử lý theo trình tự, thủ tục do pháp luật quy định của nội bộ đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập đối với việc thực hiện chính sách pháp luật, nhiệm vụ, quyền hạn, nội quy, quy chế của cơ quan, tổ chức, cá nhân trực thuộc đơn vị, cơ quan đó.

Thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập có thể hiểu là hoạt động thanh tra nội bộ, giúp Thủ trưởng, người đứng đầu đơn vị sự nghiệp công lập do Chính phủ quyết định thành lập nhằm phát hiện sơ hở trong cơ chế quản lý của đơn vị để kiến nghị biện pháp khắc phục; phòng ngừa, phát hiện hành vi vi phạm pháp luật, nội quy, quy chế của đơn vị; giúp đơn vị, tổ chức, cá nhân thực hiện chính sách pháp luật chính sách, pháp luật liên quan; giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ của đơn vị theo quy định của pháp luật.

Luận văn cũng đã chỉ ra được nội dung hoạt động của thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.

Qua nghiên cứu thực trạng thực trạng tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ từ thực tiễn Đại học Quốc gia Hà Nội, với tình hình chung là Đại học Quốc gia Hà Nội tiếp tục thực hiện tự chủ đại học để phù hợp với xu thế hội nhập. Đại học Quốc gia Hà Nội đang tích cực triển khai đổi mới căn bản, toàn diện các hoạt động Giáo dục và Đào tạo, Khoa học - Công nghệ theo tinh thần Nghị quyết Trung ương số 20/NQ-TW và Nghị quyết Trung ương số 29/NQ-TW; thực hiện chiến lược phát

triển Đại học Quốc gia Hà Nội đến năm 2020, tầm nhìn 2030 và chiến lược phát triển Khoa học và Công nghệ của Đại học Quốc gia Hà Nội. Thực trạng tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ từ thực tiễn Đại học Quốc gia Hà Nội tiếp tục được cải tiến, hoàn thành tốt kế hoạch nhiệm vụ, có sự đổi mới trong chỉ đạo điều hành và phương thức thực hiện. Kết quả công tác thanh tra đã góp phần quan trọng cung cấp thông tin quản lý điều hành, nâng cao chất lượng tham mưu cho Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội và cho thủ trưởng đơn vị trong lãnh đạo, chỉ đạo, góp phần tạo môi trường ổn định, thống nhất và thúc đẩy sự phát triển của Đại học Quốc gia Hà Nội.

Hệ thống tổ chức nhân sự thực hiện công tác thanh tra và pháp chế từ Đại học Quốc gia đến các đơn vị luôn được kiện toàn theo quy định; hệ thống văn bản quản lý của Đại học Quốc gia Hà Nội đã được quan tâm kiện toàn trên các lĩnh vực hoạt động, đảm bảo phù hợp với Luật Giáo dục, Luật Giáo dục Đại học, Nghị định 186/2013/NĐ-CP, Quy chế 26/2014/QĐ-TTg, các văn bản pháp luật liên quan và yêu cầu quản lý của Đại học Quốc gia Hà Nội trên các lĩnh vực; phối hợp giữa Ban thanh tra và Pháp chế với các đơn vị đã được triển khai và thực hiện có hiệu quả; qua công tác thanh tra kiểm tra đã phát hiện nhiều thiếu sót hạn chế của các chủ thể tham gia hoạt động, đối tượng thanh tra, qua đó chấn chỉnh những sai phạm trong quản lý, phát hiện, xử lý kịp thời những vi phạm.

Tuy nhiên vẫn còn những hạn chế bất cập như: hạn chế trong việc triển khai thực hiện hoạt động thanh tra nội bộ, công tác thanh tra chưa triển khai chuyên sâu một số lĩnh vực quản lý như tài chính và đầu tư xây dựng, tổ chức cán bộ việc làm của sinh viên tốt nghiệp...; số lượng các cuộc thanh tra nội bộ trong Đại học Quốc gia Hà Nội còn ít; hạn chế trong việc thực hiện chính sách, chế độ đối với hoạt động thanh tra và người làm công tác thanh tra; kết luận thanh tra còn chung chung, chưa chỉ ra được sai phạm cụ thể; Chưa có văn bản quy phạm pháp luật điều chỉnh cụ thể hoạt động và tổ chức thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập...

Nguyên nhân của những hạn chế trên do thiếu căn cứ pháp lý; Hệ thống các văn bản pháp luật về thanh tra còn chưa thực sự hoàn chỉnh, còn nhiều điểm bộc lộ những bất hợp lý, lỗi thời, không phù hợp với tình hình và yêu cầu thực tiễn; Cơ cấu tổ chức thanh tra chưa phù hợp thiếu về số lượng, nhiều cán bộ, viên chức, người lao động thực hiện công tác thanh tra nội bộ; công tác tuyên truyền phổ biến pháp

luật về thanh tra hiệu quả chưa cao chưa thu hút được sự tâm của các tổ chức cá nhân vào công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát...

Xuất phát từ thực tiễn trên, luận văn đề xuất một số giải pháp nhằm đổi mới tổ chức và hoạt động của thanh tra nội bộ Đại học Quốc gia Hà Nội: Hoàn thiện hệ thống văn bản pháp luật về thanh tra; kiện toàn tổ chức thanh tra nội bộ một cách hợp lý phù hợp với yêu cầu cải cách hành chính tại Đại học Quốc gia Hà Nội; đổi mới việc tuyển dụng, sử dụng và phát triển đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, người lao động làm công tác thanh tra nội bộ; minh bạch hóa công tác thanh tra nội bộ; đổi mới chế độ, chính sách đối với cán bộ làm công tác thanh tra.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2012), *Thông tư 51/2012/TT-BGDĐT* ngày 18 tháng 12 năm 2012 quy định về tổ chức và hoạt động thanh tra của cơ sở giáo dục đại học, trường trung cấp chuyên nghiệp.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2017), *Công văn số 4037/BGDĐT-TTr* ngày 01 tháng 9 năm 2017 về việc hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ thanh tra nội bộ năm học 2017-2018 đối với cơ sở giáo dục đại học, trường SP.
3. Chính phủ (2012), *Nghị định số 55/2012/NĐ-CP* ngày 28 tháng 6 năm 2012 quy định về thành lập, tổ chức lại, giải thể đơn vị sự nghiệp công lập.
4. Chính phủ (2013) *Nghị định số 186/2013/NĐ-CP* ngày 17 tháng 11 năm 2013 về *Đại học Quốc gia*.
5. Chính phủ (2011) *Nghị định số 86/2011/NĐ-CP* ngày 22 tháng 9 năm 2011 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của *Luật thanh tra*.
6. Chính phủ (2011) *Nghị định số 86/2011/NĐ-CP* ngày 22 tháng 9 năm 2011 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của *Luật thanh tra*.
7. Chính phủ (2014) *Quyết định số 26/2014/QĐ-TTG* về quy chế về tổ chức và hoạt động của *Đại học Quốc gia* và các cơ sở giáo dục đại học thành viên.
8. Chính phủ (2014), *Quyết định số 26/2014/QĐ-TTG* về quy chế về tổ chức và hoạt động của *Đại học Quốc gia* và các cơ sở giáo dục đại học thành viên.
9. Chính phủ (2014), *Quyết định số 26/2014/QĐ-TTG* về quy chế về tổ chức và hoạt động của *Đại học Quốc gia* và các cơ sở giáo dục đại học thành viên.
10. Chính phủ (2001), *Quyết định số 136/2001/QĐ-TTg* về phê duyệt chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2001-2010.
11. Đại học Quốc gia Hà Nội (2017) *Báo cáo tổng kết công tác thanh tra và pháp chế năm 2017 và kế hoạch nhiệm vụ 2018*.
12. Đại học Quốc gia Hà Nội (2014) *Quyết định số 3568/QĐ-ĐHQGHN* ngày 08 tháng 10 năm 2014 về việc ban hành quy định về tổ chức và hoạt động của các đơn vị thành viên và đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội.
13. Đại học Quốc gia Hà Nội (2014) *Quyết định số 3568/QĐ-ĐHQGHN* ngày 08/10/2014 về việc ban hành quy chế về tổ chức và hoạt động của các đơn vị thành viên và đơn vị trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội.
14. Đại học Quốc gia Hà Nội (2014), *Quyết định số 3953/QĐ-ĐHQGHN* ngày 30 tháng 10 năm 2014 về nội quy tiếp công dân của Đại học Quốc gia Hà Nội.

15. Đại học Quốc gia Hà Nội (2014), *Quyết định số Số 26/2014/QĐ-TTg, ngày 26 tháng 03 năm 2014 của Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội ban hành quy chế tổ chức và hoạt động của Đại học Quốc gia và các cơ sở giáo dục đại học thành viên.*
16. Nguyễn Thị Bích Hương, (2012), *về vai trò của các cơ quan thanh tra nhà nước trong phòng, chống tham nhũng hiện nay, Tạp chí Thanh tra.*
17. Hội đồng Nhà nước (1990) *Pháp lệnh thanh tra số 33-LCT/HĐNN8, ngày 29 tháng 03 năm 1990.*
18. Nguyễn Huy Hoàng, (2018) *Phương hướng hoàn thiện quy định pháp luật về quyền và việc thực hiện quyền trong hoạt động thanh tra, <<http://www.truongcanbothanhtra.gov.vn/gioi-thieu/co-cau-to-chuc/phong-khoa/2-uncategorised/40-phuong-huong-hoan-thien-quy-dinh-phap-luat-ve-quyen-va-viec-thuc-hien-quyen-trong-hoat-dong-thanh-tra.html>>, (19/7/2018).*
19. Nguyễn Thắng Lợi, (2017) *Tham luận đánh giá pháp luật luật thanh tra hiện hành và những hạn chế về thanh tra nội bộ trong lĩnh vực giáo dục*
20. V.I Lê nin, *toàn tập*, NXB Tiến bộ Matxcova 1976, Tiếng Việt;
21. Bùi Công Quang, (2018) *Pháp luật về tổ chức và hoạt động của đơn vị sự nghiệp công lập ở Việt Nam, <<http://tcdcpl.moj.gov.vn/qt/tintuc/Pages/thi-hanh-phap-luat.aspx?ItemID=264>>, (20/7/2017)*
22. Quốc hội (2010) *Luật Viên chức*
23. Quốc hội (2010) *Luật Thanh tra*
24. Quốc hội (2010) *Luật Thanh tra*
25. Quốc hội (2013) *Luật Tiếp công dân*
26. Quốc hội (2012) *Luật Viên chức*
27. Quốc hội (2011) *Luật Khiếu nại 2011*
28. Quốc hội (2013) *Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội Chủ nghĩa Việt Nam 2013*
29. *Sắc lệnh số 64/SL năm 1945*
30. Thanh tra Chính phủ (2014), *Thông tư số 05/2014/TT-TTCP ngày 16 tháng 10 năm 2014 quy định về tổ chức, hoạt động, quan hệ công tác của đoàn thanh tra và trình tự, thủ tục tiến hành một cuộc thanh tra*
31. <http://thanhtra.edu.vn/category/detail/291-tim-hieu-ve-to-chuc-thanh-tra-thoi-ky-phong-kiem-o-viet-nam.html>,(31/5/2018);
32. <http://congluan.vn/thoisu/trong-nuoc/khac-phuc-nhung-han-che-bat-cap-trong-hoat-dong-thanh-tra-31863>, (30/7/2018);

33. <http://dantri.com.vn/giao-duc-khuyen-hoc/quoc-hoi-quyet-dinh-ve-dia-vi-phap-ly-cua-dai-hoc-quoc-gia-1340413787.htm>, (19/7/2018)
34. <http://www.vnu.edu.vn/home/?C2085#6>, (18/7/2018);
35. <http://thanhtra.edu.vn/category/detail/191-ban-ve-tinh-doc-lap-cua-thanh-tra.html>, (15/8/2018).